

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO
ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE TEKOVSKÁ BREZNICA
NA PROGRAMOVÉ OBDOBIE
2023 – 2028
(NÁVRH)**

**(Strednodobý strategický rozvojový dokument vypracovaný
podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
v znení zákona č. 309/2014 Z. z.)**

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

Charakteristika: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v zmysle Zákona č. 309/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa Zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja. Strategický dokument je v súlade s cieľmi a prioritami stanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku (VÚC), na území ktorého sa obec nachádza.

Objednávateľ: Obec Tekovská Breznica

Zhotoviteľ: © Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2023

OBSAH

ÚVOD.....	5
ČASŤ A	
ANALYTICKO- STRATEGICKÁ ČASŤ.....	18
1 AUDIT ZDROJOV.....	18
1.1 Základná charakteristika obce Tekovská Breznica a vymedzenie územia.....	18
1.1.1 Základné údaje o obci	18
1.1.2 História obce Tekovská Breznica.....	19
1.1.3 Heraldické znaky obce.....	21
1.1.4 Členstvo obce Tekovská Breznica v združeníach.....	22
1.2 Stav územnoplánovacej a programovej dokumentácie.....	22
1.3 Prírodné pomery.....	22
1.3.1 Geomorfologické pomery a reliéf.....	23
1.3.2 Geologické pomery.....	24
1.3.3 Pedologické pomery.....	25
1.3.4 Klimatické pomery.....	25
1.3.5 Hydrologické pomery.....	27
1.3.6 Starostlivosť o životné prostredie a o ochranu životného prostredia.....	28
1.4 Demografická charakteristika.....	29
1.4.1 Obyvateľstvo.....	29
1.4.2 Dynamika obyvateľstva.....	30
1.4.3 Veková a pohlavná štruktúra.....	31
1.4.4 Národnostné zloženie obyvateľstva.....	32
1.4.5 Zamestnanosť a nezamestnanosť.....	32
1.5 Technická vybavenosť obce Tekovská Breznica.....	36
1.5.1 Domový a bytový fond obce Tekovská Breznica.....	36
1.6 Odpadové hospodárstvo.....	44
1.7 Doprava.....	45
1.8 Športová infraštruktúra.....	47
1.9 Kultúra.....	48
1.10 Školské a predškolské zariadenia.....	48
1.11 Výrobné a podnikateľské subjekty v obci Tekovská Breznica.....	50
1.12 Cestovný ruch a pamiatky obce Tekovská Breznica.....	51
2 VEREJNÝ PRIESKUM A ANALÝZA POTRIEB OBYVATEĽOV	56
2.1 Výsledky z dotazníkov	56
2.2 Návrhy občanov.....	57
3 FINANČNÁ ANALÝZA	59
3.1 Finančná analýza obce Tekovská Breznica.....	59
4 ZHODNOTENIE CELKOVÉHO SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA.....	63
4.1 SWOT analýza interného (vnútorného) prostredia obce Tekovská Breznica.....	64
4.2 SWOT analýza externého (vonkajšieho) prostredia obce.....	66
4.3 Analýza problémov.....	67

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

4.4 Vyhodnotenie činností obce od roku 2015 – 2022.....	68
ČASŤ B	
STRATEGICKÁ ČASŤ.....	72
5 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV.....	72
5.1 Stratégia rozvoja obce Tekovská Breznica na obdobie rokov 2023 – 2028.....	72
5.2 Strategické ciele, programové osi a špecifické ciele rozvoja obce.....	74
ČASŤ C	
C. PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ.....	77
6 PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ OBCE TEKOVSKÁ BREZNICA NA OBDOBIE ROKOV 2023 – 2028.....	77
6.1 Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie strategických cieľov.....	77
ČASŤ D	
D REALIZAČNÁ ČASŤ.....	85
7.1 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE TEKOVSKÁ BREZNICA.....	85
ČASŤ E	
8 MONITOROVANIE PHRSR.....	89
8.1 Spôsob monitorovania PHRSR	89
ČASŤ F	
9 FINANČNÁ ČASŤ.....	92
9.1 Finančné zabezpečenie PHRSR.....	92
ČASŤ G	
ZÁVER.....	95
ČASŤ H	
IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ.....	96

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

ÚVOD

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028
Územné vymedzenie:	Banskobystrický kraj, okres Žarnovica, obec Tekovská Breznica
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHRSR:	, uznesenie č.
Dátum platnosti:	01.01.2023 – 31.12.2028
Verzia:	2.0
Publikovaný verejne:	10.01.2023

Obec Tekovská Breznica ako orgán miestnej samosprávy je oprávnená plánovať budúce smerovanie rozvoja obce. Plánovanie alebo programovanie je založené na systematickom prístupe, ktorý zabezpečuje, že budúce rozhodnutia vedenia miestnej samosprávy budú vykonávané na základe vopred stanovených a prerokovaných cieľov a vízií. Kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý zohľadňuje konkrétne potreby a predstavy občanov, podnikateľov, záujmových skupín o budúcom rozvoji obce je *Program rozvoja obce* (PRO). Jedná sa o rozvojový dokument, ktorý sa spracováva spravidla na obdobie 5 – 7 rokov a je výsledkom strategického plánovania. Dokument zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja VÚC, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce (aj keď obec Tekovská Breznica má územný plán vypracovaný).

Existencia programu rozvoja obce je podmienená aj Zákonom č. 309/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Dokument PHRSR obce Tekovská Breznica s výhľadom do roku 2028 je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na naplnenie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Tekovská Breznica, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňaný.

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028**

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	Za riadenie procesu spracovania zodpovedá p. starosta OcÚ Tekovská Breznica p. Vladimír Zaťko - pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, poslancov a komisií obce, - informovanie prebiehalo prostredníctvom zasadnutí obecného zastupiteľstva a formou obecnej web. stránky
Obdobie spracovania	Obdobie spracovania PHRSR bolo vykonané od 12.12.2022 do 10.01.2023 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke (jedná sa o aktualizáciu PHRSR)
Financovanie spracovania	Náklady na spracovanie PHRSR obce Tekovská Breznica 2023– 2028 budú financované z vlastných finančných zdrojov obce a nebudú znamenať dodatočné zaťaženie rozpočtu obce.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

	Harmonogram spracovania PHRSR obce Tekovská Breznica						
	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Úvod							
Analytická časť							
Strategická časť							
Programová							
Realizačná							
Finančná časť							
Záver							

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

PHRSR bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z. z., ktorý definuje PHRSR obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery vývoja obce, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály	nie		
Verejné informačné tabule	nie		
Informačné formuláre, tabuľky údajov	nie		
Internetové stránky	áno	áno	áno
Dotazník pre záujmové skupiny	áno (v roku 2020) nízka účasť obyvateľov	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov	áno	áno	áno

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

PHRSR obce Tekovská Breznica je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike (SR). Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (EÚ) (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

a) Miestnej úrovni

- **PHRSR obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- **Program odpadového hospodárstva**,
- **Viacročný rozpočet**,
- **Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS)**.

b) Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2030. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

a operačným programom SR na roky 2021 – 2027 sa začali 23. marca 2017 stretnutím so zástupcami Európskej komisie (EK). Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.

- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2021 – 2027** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2021 – 2027.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2021 – 2027.**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2021 – 2027, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- **Sektorový operačný program**, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- **Regionálna integrovaná územná stratégia 2021-2027.**
- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHRSR NRSK)**, ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje príslušný samosprávny kraj.
- **PHRSR obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- **Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001- aktualizácia 2020.**
- **Národný program reforiem Slovenskej republiky 2022.**
- **Partnerská dohoda Slovenskej republiky na programové obdobie 2021 – 2027.**
- **Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2030.**
- **Program odpadového hospodárstva.**
- **Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2030.**
- **Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania.**

c) Nadnárodnej úrovni

Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- **Stratégia EÚ 2030** - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- **Spoločný strategický rámec EK,**

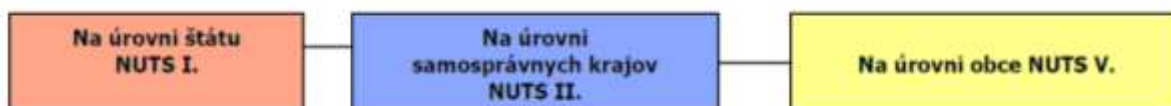
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

- **Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),**
- **CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji,**
- **CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),**
- **CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,**
- **CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,**
- **CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán národného programu reforiem SR 2030,**
- **CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu,**
- **Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan),** ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- **Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework),** ktorý bude vytvorený na základe **Národného rozvojového plánu** v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- **Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme),** ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- **Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme),** ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- **Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP** odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“.

Zdroje a dokumenty:

V súlade so snahou SR o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave PHRSR obce Tekovská Breznica nasledovné strategické dokumenty:

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

Podporné materiály:

Pri vypracovaní PHRSR obce Tekovská Breznica boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Tekovská Breznica má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2030 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

- **Partnerská dohoda** (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2030. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.
- **Operačné programy** (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EU. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2030 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2030.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2030:

- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
- 4) podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- 5) podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
- 6) ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
- 7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
- 8) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- 9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- 10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy;

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

- 12) zlepšenie zdravotnej starostlivosti;
- 13) posilnenie hospodárskeho riadenia; v záujme stability a zjednotenia;
- 14) vytvorenie dohody pre jednotný trh;
- 15) podpora environmentálnej udržateľnosti;
- 16) rast prostredníctvom znalostí; posilnenie postavenia jednotlivcov;
- 17) posilnenie európskeho výskumného priestoru; zvýšenie závažnosti otázky financovania výskumu a vývoja;
- 18) zvyšovanie inovácií a tvorivosti;
- 19) zlepšenie demografickej situácii so zameraním výziev spojených so starnutím, migrácie a integrácie;
- 20) zlepšovanie aktívneho prístupu k prísťahovaleckej politike;
- 21) lepšie kontrolovanie a zlepšovanie prístupu v spoločnej európskej prísťahovaleckej politike- zabezpečenie dôveryhodného systému riadenia vonkajších hraníc EÚ vrátane koordinovaného systému vydávania víz štátnym príslušníkom tretích krajín; lepšie zabezpečenie vnútornej bezpečnosti EÚ v súvislosti s vonkajšou bezpečnosťou;
- 22) zabezpečenie energetickej bezpečnosti a opatrení v rámci zmien klímy: nová priemyselná revolúcia; hľadanie udržateľnej výroby energie; zníženie vonkajšej energetickej závislosti EÚ;
- 23) vedenie boja proti zmenám klímy;
- 24) vytvorenie európskeho bezpečnostného modelu; vytvorenie obranného modelu;
- 25) budovanie kultúry spolupráce: bezpečnosť ako nadnárodný verejný záujem;
- 26) zvýšenie hospodárskej konkurencieschopnosti Európy atď.

Pozitívny dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie;
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť;
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce;
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov ;
- moderná a profesionálna verejná správa.

Priority stanovené v Pozitívnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EU: Partnerskej dohody a operačných programov.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVŠ SR		1a, 10	EFRR, ESF
			MH SR	1b, 3	
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2 7a,b,c,d	KF, EFRR
3	Ľudské zdroje (LZ)	MPSVR SR	MV SR	9	EFRR, ESF
				8,9,10,	
			MZ SR	9a	
		MŠVVŠ SR	10		
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MDVRR SR	4c	KF, EFRR
			MH SR	4,7e	
				4,5,6,	
			MV SR	5b	
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MK SR	6c	ESF, EFRR
			VÚC	5,6,7,9,10	
				5,6,7,9,10,	
6	Efektívna verejná správa (EV5)	MV SR		11	EFRR, ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR		11	EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR			EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR			EPNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK			EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK			EFRR

Zdroj: <https://www.employment.gov.sk/esf/>

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer – 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2030.

rozmer – 2

PHRSR obce Tekovská Breznica integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Tekovská Breznica na roky 2023 - 2028 integruje a nadväzuje na predchádzajúce PHSR obce, viacročný rozpočet. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2030, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov, pre Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej PHRSR integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2030; z Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán Koncepcie rozvoja občianskej spoločnosti.

rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

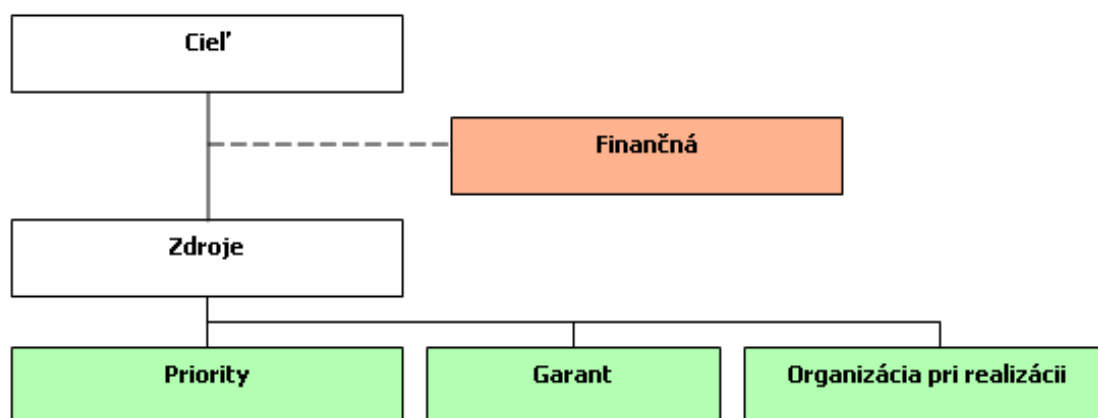
rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Osnovu PHRSR obce Tekovská Breznica znázorňuje schéma 1.

Schéma 1 Osnova PHRSR

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

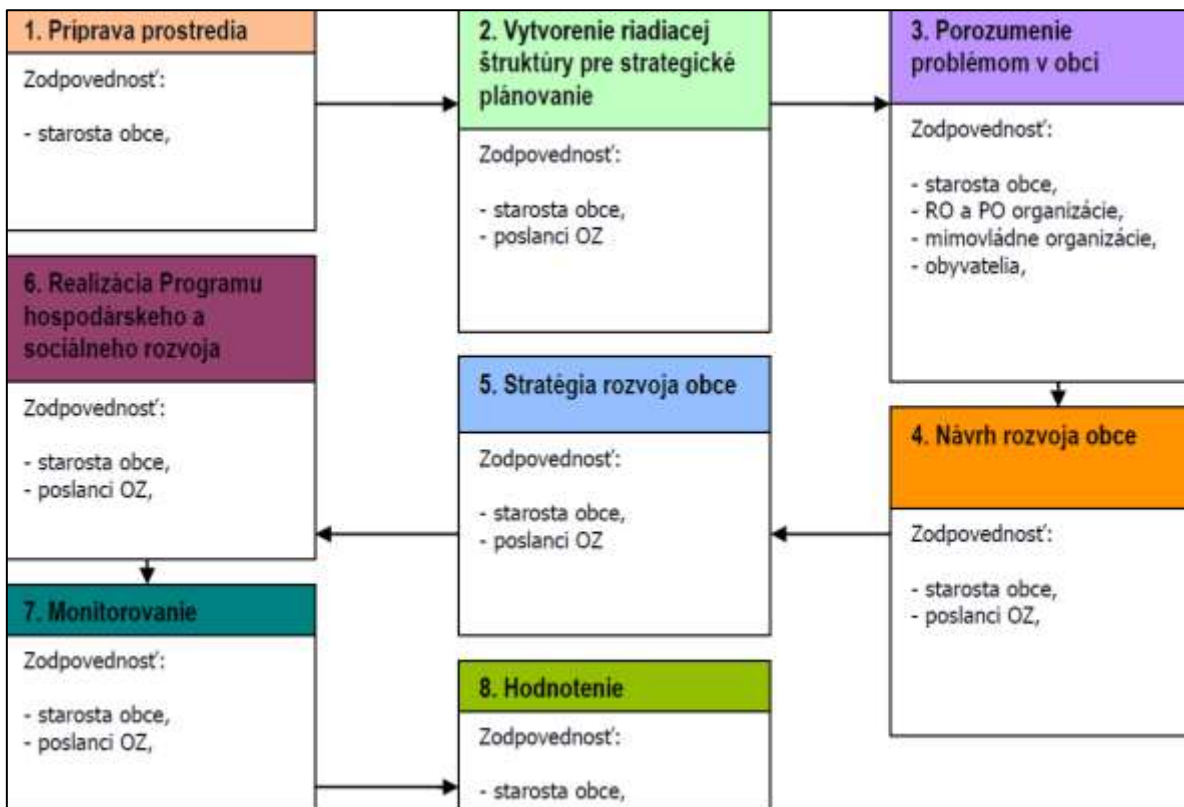

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2023

Fáza 1: Inventarizačná, analytická a prognostická časť tvorby PHRSR

V tejto fáze PHRSR nadväzuje na kľúčové zameranie/vízie a na hlavný cieľ, na kľúčové výzvy, problémy, impulzy a možné riešenia. PHRSR vo svojom obsahu poskytuje súbor analýz, zozbieraných zdrojov a informácií o obci Tekovská Breznica pre ďalšiu tvorbu a implementáciu stratégie. Pri realizácii analytickej časti bola využitá SWOT analýza doplnená o údaje relevantné pre tvorbu samotného dokumentu PHRSR.

Jednotlivé analýzy obsahujú socioekonomické analýzy, územno-technické analýzy, prírodno-environmentálne analýzy zamerané na analýzu prírodného prostredia a inštitucionálno-organizačné analýzy. Na základe parciálnych analýz v tejto uvedenej štruktúre mohla obec Tekovská Breznica identifikovať hlavné faktory a disparity rozvoja v území. V rámci SWOT analýzy obec zdefinovala strategické smerovanie, priority a ciele PHRSR.

Fáza 2: Strategická časť: Definovanie strategického smerovania, priorít a strategických cieľov PHRSR

Primárne analýzy o doterajšom vývoji a stave obci Tekovská Breznica predstavujú koncentrovaný zdroj informácií pre prioritné oblasti rozvoja obce, z ktorých vyplývajú opatrenia a následné aktivity predložené pre riešenie jednotlivých problémových oblastí rozvoja. Podrobný plán konkrétnych aktivít je obsiahnutý v akčnom pláne. Jednotlivé akčné plány a projektové návrhy by mali naplňať vízie obce. Sú spracované na úrovni činností, časovej a finančnej náročnosti. V rámci tohto kroku stratégie boli zosumarizované všetky výstupy PHRSR, ktoré boli predložené na participatívne pripomienkovanie obecnému zastupiteľstvu obce. Navrhované zmeny boli doplnené a implementované do stratégie PHRSR.

Fáza 3: Programová časť: Návrh vlastnej stratégie- strategického prístupu, postupu a nástrojov na naplnenie vízie, hlavného cieľa, priorít a systému cieľov

V tejto fáze PHRSR bol identifikovaný prístup, postup a nástroje (opatrenia, aktivity, programy a projekty) v časovej následnosti a v priestorovej súvislosti pre realizovanie jednotlivých krokov stratégie. V tejto fázy obec Tekovská Breznica navrhla vlastnú stratégiu, ktorá dosiahne naplnenie celého systému počnúc víziou až po systém cieľov PHRSR. Obec sa rozhodla presadzovať integrovaný prístup a zameriavať sa na inovačne orientované Smart stratégie rozvoja integrujúce tvrdé infraštruktúrne riešenia s mäkkými organizačnými, inštitucionálnymi a sociálnymi inováciami, ktoré využívajú najnovšie poznatky zo sociálnych, prírodných a technických vied a najmodernejšie technológie pre efektívny a udržateľný rozvoj a zabezpečenie kvality života obyvateľov a kvality podnikateľského prostredia. Implementácia Smart stratégie rozvoja nie je o zvyšovaní výdavkov, ale o efektívnejšom využívaní finančných zdrojov, ktoré obci majú priniesť úsporu v strednodobom a dlhodobom horizonte.

Fáza 4: Realizačná časť- Návrh vlastnej stratégie – strategického prístupu, postupu a nástrojov na dosiahnutie vízie a cieľov

V tejto fáze PHRSR je zamerané na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Fáza 5: Implementačná časť: Nastavenie implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania PHRSR

V tejto fáze obec Tekovská Breznica vypracovala podrobný plán implementácie stratégie, ktorá je obsiahnutá v PHRSR. Definuje harmonogram implementácie stratégie a v jeho rámci aj konkrétne úlohy pre implementáciu navrhovaných nástrojov vrátane subjektov zodpovedných za splnenie a určenie výstupov realizácie týchto úloh, ktorý je

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

reprezentovaný akčným plánom implementácie. V rámci PHRSR je zabezpečený systém monitorovania a transparentného hodnotenia, čiže naplňania cieľov stratégie a taktiež plán využitia zdrojov vrátane zostaveného finančného plánu implementácie stratégie. Obsahom PHRSR sa stali konkrétne činnosti a úlohy, ku každej činnosti a úlohe sú priradení partneri zodpovední za ich vykonanie a dôraz bol kladený aj na časový systém rozpočtového programovania územnej samosprávy.

Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z. z., o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu banskobystrický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z. z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov ako aj zdroje zo štrukturálnych fondov EÚ.

Monitorovanie a vyhodnocovanie PHRSR

V rámci monitorovania sa budú identifikovať možné riziká a navrhovať opatrenia na ich zníženie. V procese monitoringu je vytvorený monitorovací výbor zo zástupcov obecného zastupiteľstva, ktorí bude zodpovedať za plnenie priorít a cieľov PHRSR.

V systéme hodnotenia bude vypracovávaná monitorovacia správa o realizácii priorít a cieľov PHRSR, ktorá bude hovoriť o úspešnosti plnenia priorít a cieľov. V rámci implementácie stratégie v rámci tejto aktivity je vypracovaný aj finančný plán využitia zdrojov a finančný plán implementácie stratégie PHRSR. Finančný plán implementácie stratégie identifikuje finančné objemy, grantové, revolvingové, investičné, neinvestičné zdroje a spôsoby financovania projektov (vlastné zdroje, pôžičky, verejné financie, súkromné zdroje, grantové schémy a pod.)

Fáza 6: Prerokovanie a schvaľovanie PHRSR

Integrálnou súčasťou tejto fázy je prerokovanie a schvaľovanie PHRSR dotknutou verejnosťou a dotknutými orgánmi. V návrhu postupu a v harmonograme participatívnej tvorby a schvaľovania PHRSR je treba integrovať procesy strategického environmentálneho hodnotenia. Na základe preloženia Oznámenia o strategickom dokumente príslušný orgán stanoví rozsah hodnotenia podľa zákona č 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Takto spracovaný a schválený PHRSR obecným zastupiteľstvom je predložený VÚC.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

ANALYTICKO-STRATEGICKÁ ČASŤ

ČASŤ A

1. AUDIT ÚZEMIA

1.1 Základná charakteristika obce Tekovská Breznica a vymedzenie územia

1.1.1 Základné údaje o obci: Obecný úrad Tekovská Breznica 566, 966 52 Tekovská Breznica

- **Telefón:** +42145 6861365, 0903560011- starosta obce Vladimír Zaťko
- **Podateľňa:** +421 6861169,
- **Mail:** starosta@tekovskabreznica.sk, podatelna@tekovskabreznica.sk
- **Web:** www.tekovskabreznica.sk

Administratívne začlenenie:

- **Štát:** Slovensko
- **Kraj:** Banskobystrický
- **Okres:** Žarnovica
- **Región:** Tekov
- **Mikroregión:** Nová Baňa
- **IČO:** 00321036
- **Počet obyvateľov:** 1198 (Stav k 31.12.2021)
- **Hustota:** 40,19 obyv. na km²
- **Rozloha:** 29,81 km² (2981 ha)
- **Nadmorská výška obce:** 215 m n. m.
- **Súradnice:** 48°23'05" S 18°37'01" V
- **Prvá písomná zmienka o samostatnej obci pochádza z roku 1276**
- **Starosta:** Vladimír Zaťko

Obec Tekovská Breznica je jednou z najväčších obcí novobanského regiónu. Leží pod najmladšou sopkou strednej Európy Putikovom vršku, na ľavom brehu rieky Hron, 5 km južne od Novej Bane a 5 km severne od Hronského Beňadika. Pod vrchom Chmelinie je lávová jaskyňa Sezam. Cez kataster prechádza rýchlostná cesta R1. Obec sa nachádza na juhozápadných pahorkoch Štiavnických vrchov v doline medzi vrchmi Veľký Inovec a Priesil. Nadmorská výška obce sa pohybuje medzi 186 a 746 metrami. Cez chotár obce preteká rieka Hron (Zdroj: <https://www.tekovskabreznica.sk/vseobecne.html>).

Samotná obec sa zaraďuje medzi vidiecke sídla a je lokalizovaná v intenzívne využívanej krajine s prírodnými a s diferencovanými socioekonomickými podmienkami. Predstavuje žiarsko-žarnovické ťažisko osídlenia nadregionálneho až celoštátneho významu a žarnovicko-novobanské ťažisko osídlenia regionálneho až lokálneho významu

(Zdroj: <https://www.skgeodesy.sk/files/sk/slovensky/ugkk/kataster-nehnutelnosti/registre-obnovenej-evidencie-pozemkov/roep-bb.pdf>)

Kataster obce Tekovská Breznica sa nachádza na 48°23'05" zemepisnej šírky a 18°37'01" východnej dĺžky v Banskobystrickom kraji, v okrese Žarnovica. Kataster má rozlohu 2981 ha. prevažná časť z tejto plochy pripadá na záhrady, lúky, vodné plochy a lesy. Obec sa zaraďuje do regiónu Tekov. Obec má spolu 1198 obyvateľov (Stav k 31.12.2021). Lokalizáciu obce Tekovská Breznica v rámci okresu Žarnovica dokumentuje Obrázok 1.

Zdroj: Mapový portál GKÚ.

<https://www.google.com/maps/search/Tekovsk%C3%A1+Breznica+mapa/@48.3856441,18.5955343,5305m/data=!3m1!1e3?hl=sk>

Obrázok 1 Lokalizácia obce Tekovská Breznica v rámci okresu Žarnovica

Obec Tekovská Breznica sa nachádza geograficky v strednom Pohroní.

1.1.2 História obce Tekovská Breznica

Obec sa prvýkrát spomína v roku 1276, kedy mala názov Berzenche, ktorý bol odvodený od množstva briez, ktoré sa tu nachádzali. Názvy obce sa postupne menili: z roku 1277 je písomne doložený názov Berzence, z roku 1773 Breznitz, z roku 1808 Březnice, z roku 1863 Berzence, v roku 1907 sa premenovala na Barsberzence a až v roku 1920 dostala obec súčasný názov Tekovská Breznica.

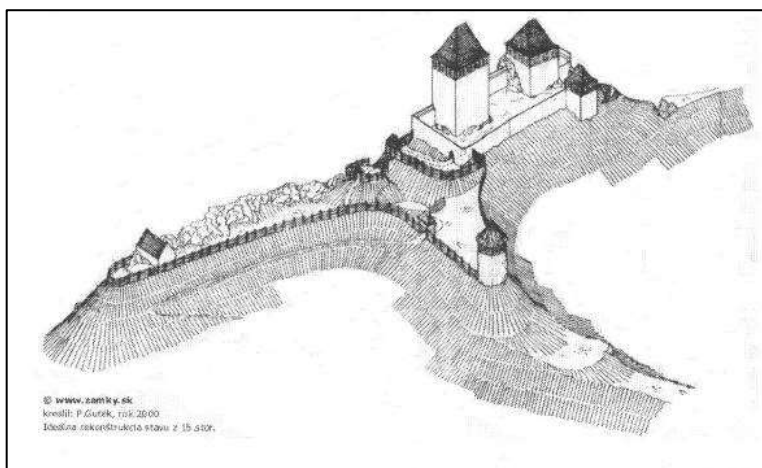

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

V roku 1276 patrila obec opátstvu v Hronskom Beňadiku, od 16. storočia Ostrihomskému arcibiskupstvu, od roku 1776 banskobystrickému biskupstvu. Do roku 1960 obec patrila pod Tekovskú župu, okres Nová Baňa, kraj Banská Bystrica. Po roku 1960 obec patrila pod okres Žiar nad Hronom, kraj Stredoslovenský. V súčasnosti patrí pod okres Žarnovica, kraj Banskobystrický.

V Tekovskej Breznici sa nachádza hrad, ktorý dal pravdepodobne postaviť ostrihomský arcibiskup, pravdepodobne pred tatárskym vpádom a prvýkrát sa o ňom píše až v roku 1273. Iný zdroj uvádza, že hrad pravdepodobne postavili beňadickí mníši na majetku opátstva a asi neprávom ho odňal ostrihomský arcibiskup, lebo už v roku 1277 opát Martin zo Sv. Beňadika sa dožadoval, aby hrad bol vrátený.

Zdroj: <https://www.tekovskabreznica.sk/zaujímavosti-v-obci.html>

Pri pátraní po vzniku obce Tekovská Breznica, prichodí nám na základe doposiaľ zisteného siahť hlbšie do histórie i keď osudy obce sú podobné s históriou hradu. Nestačí iba spájať existenciu obce s existenciou hradu, čiže opierať sa o pramene siahajúce do 10. a 11. storočia. Možno predpokladať, že na území dnešnej obce žili a pracovali ľudia, ktorí na Sokolej skale vybudovali hrádok a museli mať zámer, ku ktorému im slúžil. Osídlenie Tekovskej Breznice možno teda datovať do príchodu Slovanov do Stredného Pohronia v 6. až 8. storočí. Potvrdzujú to aj archeologické nálezy zo sídliska Krivín pri Psiaroch a na zámčisku pri Novej Bani. Hodnoverná správa o osídlení Tekovskej Breznice nie je preukázaná a čaká na vyriešenie. Z doterajších poznatkov z osídlenia Slovenskej Brány možno usudzovať, že s jej osídlovaním súvisí aj osídlenie Tekovskej Breznice. Keď kráľ Gejza I. v roku 1075 obdaroval Svätobeňadické opátstvo pozemkami v Breznickom chotári, čím sa tieto na dlhé obdobie stali majetkom opátstva. V roku 1209 sa obec nespomína, ale existovala už pred Tatárskym vpádom, po ktorom ju zabral Ostrihomský arcibiskup Filip. Podľa prameňov „Dejiny Tekovskej Breznice“ bola obec Breznica v roku 1295 zničená Kozmovým synom Lampertom, ale podľa A. Szenaszyho obec zničil Kozma, syn Lamperta. Je na historikoch, ktorý z nich bol otec a ktorý syn. Majetkové spory sa naďalej vliekli až do roku 1375. Vyriešilo ich rozhodnutie pápeža Gregora XI a tým bol nárok Ostrihomského arcibiskupa Tomáša na Breznicu uznaný za oprávnený a mníši zo Svätého Beňadika spornú obec Breznicu museli z držby vypustiť. Územie pôvodnej osady Brezinche bolo časťou Tekovskej župy, ktorá vznikla za panovania kráľa Štefana I. Sídlo Tekovskej župy do roku 1561 bolo v Starom Tekove. Pre nepokoje a vojnu s Turkami bolo

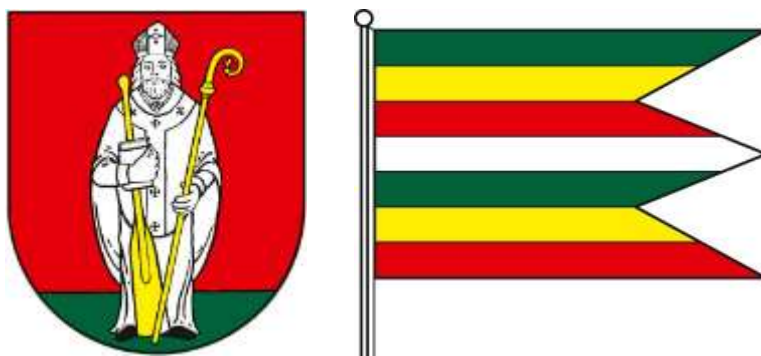

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

sídlo župy preložené do Topoľčianok. V roku 1645 obec Breznicu zachvátila morová nákaza. Obyvateľstvo bolo ňou veľmi zdecimované. V roku 1709 obec Breznicu opäť zachvátila morová nákaza a táto sa do roku 1714 rozšírila do celokrajovej nákazy. Mor na Breznicu pravdepodobne priniesli vojaci, ktorí prišli na dovolenku. Nákaza bola taká prudká, že v niektorých dňoch zomrelých nestačili pochovávať. Moru padlo za obeť 60 obyvateľov obce. Títo boli pochovaní už v terajšom cintoríne, v oblasti dnes stojaceho dreveného kríža a na východ od neho. Napriek tak strašnej epidémii už v roku 1720 žilo v obci podľa zachovaných písomností 44 daňovníkov. V 17. storočí sa v obci nachádzalo okrem sedliakov gazdov aj 25 chalupníkov želiarov a 6 nechalupníkov želiarov. Popri týchto boli ešte 2 zemianske kúrie po 6 domoch. Domy sa pravdepodobne nachádzali na mieste dnešnej Ulice. Z jednej strany ich ohraničoval breh z následnými roľami nazývanými Nad majerom. Jedna kúria patrila rodine Pier - Píryovcov. Druhá kúria patrila rodine Kazi a nachádzala sa v strede obce, dnes popisné číslo 294. Stavba je dodnes zachovalá a po rodine Schlessinger bola odkúpená rodinou Balážovou. Majetok od rodiny Kazi kúpila rodina Medveczky (Zdroj: Rejholcová, M. 1976. *Slovanské osídlenie Stredoslovenského kraja*. s. 95).

1.1.3 Heraldické znaky obce

Zdroj: OcÚ Tekovská Breznica, 2020

Erb obce

V červenom štíte na zelenej pažiti stojaci strieborný biskup s mitrou a páliom, v pravici so zlatým veslom a striebornou knihou, v ľavici so zlatou berlou. Prvá písomná zmienka o obci na ľavej strane Hrona je z roku 1276. Dôkazom staršej administratívno-správnej činnosti je aj odtlačok bližšie nedatovaného pečatidla obce, ktorý sa zachoval medzi strategickými pamiatkami obcí Tekovskej stolice v známej Altenburgerovej zbierke pečatí v Maďarskom krajinskom archíve v Budapešti. Na pomerne zlom odtlačku je postava bližšie neidentifikovaného biskupa - možno sv. Vojtecha. Patrocínium miestneho rímsko-katolíckeho kostola, barokovej architektúry z roku 1647 s použitím zvyškov pôvodnej gotickej stavby, je Narodenie Panny Márie. Pôvodné či predpokladané patrocínium sv. Vojtecha mali aj ďalšie obce, ani nie tak vzdialené od Tekovskej Breznice, takže hypotéza so sv. Vojtechom, už aj so zreteľom na skutočnosť, že zemepánom obce v 16. storočí bola ostrihomská arcidiecéza, ktorej patrónom bol tento svätec, sa nedá

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

vylúčiť. Sv. Vojtech sa vždy zobrazuje ako biskup s mitrou, berlou a knuhou. Jeho hlavným atribútom je veslo (Zdroj: <https://www.tekovskabreznica.sk/symboly-obce.html>)

Vlajka obci

Obecná vlajka má podobu siedmich pozdĺžnych pruhov zeleného, žltého, červeného, bieleho, zeleného, žltého a červeného. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu. Oba symboly obce sú evidované v Heraldickom registri SR pod signatúrou T-43/96. (Zdroj: <https://www.tekovskabreznica.sk/symboly-obce.html>)

1.1.4 Členstvá obce Tekovská Breznica v združenia a ostatné kluby a zariadenia

Obec Tekovská Breznica je členom v niekoľkých združeniach: ZMOS, Mikroregión Nová Baňa, Obec je členom Oblastnej organizácie cestovného ruchu GRON, ktorá má sídlo v Novej Bani. V samostatnej obci Tekovská Breznica pôsobí Klub dôchodcov, Urbársky a zemiansky spolok, Klub holubárov, Klub slovenských turistov, Klub kynológie, Bonitas n. o. Tekovská Breznica (Domov sociálnych služieb a domov dôchodcov OÁZA), TJ Sokol Tekovská Breznica a iné. (Zdroj: Interný materiál OcÚ Tekovská Breznica)

1.2 Stav územnoplánovacej a programovej dokumentácie

Obec v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „*Stavebný zákon*“) v znení neskorších predpisov sa rozhodla dať si vypracovať Územný plán obce Tekovská Breznica v roku 2017. Vypracovaný Územný plán obce bol následne Okresným úradom Banská Bystrica posúdený a obecné zastupiteľstvo ho schválilo uznesením číslo 6/2017 dňa 08.12.2017.

Obec sa rozhodla zaobstarat' nový rozvojový dokument PHRSR, ktorý bude akceptovať dokumenty vyššieho stupňa a bude kvalitným dokumentom pre obec a to na obdobie rokov 2023 – 2028. Súčasnú naplnenie cieľov a požiadaviek v programovom rozvojovom dokumente PHRSR obce Tekovská Breznica je v súlade s cieľmi uloženými aj v Územnoplánovacej dokumentácii.

1.3 Prírodné pomery

Katastrálne hranice na istom úseku tvorí rieka Hron, na východe prebieha katastrálna hranica hrebeňom Štiavnických vrchov, na západe na úpätí svahu a po okraji lesného porastu až ku katastrálnemu územiu Brehy. Zastavané územie zahŕňa prevažne zastavané pozemky s príslušnými záhradami. Je spojené a vymedzené katastrálnymi hranicami.

Abiotické zložky krajiny štruktúry predstavujú súbor tých prvkov krajiny a ich vzťahy, ktoré tvoria pôvodný a trvalý základ pre ostatné krajinné štruktúry. Prírodné prostredie poskytuje najvhodnejšie podmienky na reprodukciu duševných a fyzických síl

pre každého obyvateľa. Rieka Hron pretekajúca územím je geograficky osou územia. Vytvára hlbokú a výraznú dolinu, ktorú ohraničujú pohoria: Štiavnické vrchy, Pohronský Inovec, Tríbeč, Vtáčnik a Žiarska kotlina. Majú sopečný pôvod. Do územia zasahuje CHKO Ponitrie a CHKO Štiavnické vrchy. Výhodou územia je jeho prírodné prostredie. Najvyšším vrchom obce je Priesil s nadmorskou výškou 747 m n. m. (Zdroj: Turistická mapa.sk)

Flóra a fauna

Analýza biotických podmienok záujmového územia je zameraná na špecifikáciu, charakteristiku a priestorovú diferenciaciu vlastností živej zložky krajiny. Biotické zložky v riešenom predmetnom území boli rozdelené do dvoch základných blokov-charakteristiky rastlinstva (flóry) a živočíšstva (fauny). Lesné pozemky sa rozprestierajú na 4 597,5 ha. Aj keď nie sú lesy súčasťou, v rámci väzieb na riešené územie sú dôležitým ekostabilizačným prvkom. Uvedené lesné porasty sú zaradené do kategórie hospodárskych lesov (86%) a do kategórie ochranných lesov (14 %). V lesnom poraste prevláda buk, dub, hrab a smrek.

V súvislých lesných porastoch sa vyskytuje celá škála poľovnej zveri. V území môžeme obdivovať početné chránené druhy živočíchov a rastlinstva. Horské lúky a bralá sú bohaté na vzácne kveteny. Z vegetačného hľadiska sú pre územie typické listnaté a zmiešané lesy. Bohato je zastúpený buk lesný, hrab obyčajný, dub letný, dub zimný a cerový, menej jelša lepkavá, vrba biela, jarabina mukyňová, bresty, javory a iné dreviny. Z ihličnanov sa najčastejšie vyskytujú nepôvodné druhy – smrek obyčajný, menej smrekovec opadavý a borovica lesná. Vzácna jedľa biela je súčasťou pôvodných hrabových dubín.

V záujmovom území sa vyskytujú lúčne spoločenstvá od prírodných, cez poloprárodné trávnaté porasty až po umelo vysiate porasty. Existujúce lúčne úhory postupne zarastajú nelesnou drevitou vegetáciou.

Rôznotvaré a rôznokveté druhy bylín osídľujú najmä lúky, pasienky, odlesnené stráne, ale aj príahle úpätia. V našich horách a horských lúkach môžeme nájsť cyklámen európsky, snežienku, poniklec, šafran. Na južných svahoch Štiavnických vrchov možno nájsť hrachor čierny, kručinku chlpatú, kostravu nízku, lipnicu hájnu a rôzne druhy papradia. Mnohé z nich sú chránené (Zdroj: Miklós, Hrnčiarová et al. 2002).

Na území žije prevažná časť živočíchov vyskytujúcich sa na Slovensku, niektoré z nich sú chránené. V skupine plazov a obojživelníkov je chránená ropucha bradavičnatá, rosnička zelená, skokan zelený, užovka obyčajná, jašterica obyčajná, jašterica zelená.

Zo skupiny cicavce je chránený piskor malý, bielozubka záhradná, dulovnica menšia. Z hlodavcov sú chránenými zástupcami myška drobná. Chránené sú všetky druhy netopierov a všetky druhy vtákov (Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002)

Územie je posprietané sieťou značených trás pre turistiku a horskú turistiku.

1.3.1 Geomorfologické pomery a reliéf

Riešené územie z hľadiska geomorfologického členenia patrí do alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty a do oblasti Slovenské stredohorie, celku Štiavnické vrchy. Prevažná časť

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

riešeného územia spadá do podcelku Hodrušská hornatina. Iba pás na nive rieky Hron do podcelku Slovenská brána. Obec Tekovská Breznica leží na juhozápadných svahoch Štiavnických vrchov po ľavej strane Hrona, v Žarnovickom prelome. Chránená krajinná oblasť Štiavnické vrchy zaberajú podstatnú časť riešeného územia.

Svojim charakteristickým vulkanickým reliéfom je územie tvorené andezitmi a ryolitmi. Osobitým prvkom z hľadiska geomorfológie i geológie je Putikov vršok, ktorý predstavuje dobre zachovaný sopečný kužeľ a rozsiahly lávový príkrov s rozlohou takmer 4 km². Lávové prúdy čadiča a prejavy explozívnej činnosti sa rozprestierajú v trojuholníku Chválenská dolina – Hron – Liešňanská dolina. Ukážkou tečenia lávy je výrazný lávový prúd v lokalite Peťovo. Od hranice lesa sa tiahne v dĺžke asi 300 m, má šírku okolo 25 m a výšku 4 m nad okolitým terénom. Je to najmladší vulkán Západných Karpát. V južnom svahu troskového kužeľa sa zachovala sopečná jaskyňa, nazývaná Sezam (Zdroj: Interný materiál OcÚ: Územný plán obce Tekovská Breznica)

Obec Tekovská Breznica je aj súčasťou územia mikroregiónu Nová Baňa, ktoré zasahuje juhozápadnou časťou do Štiavnických vrchov, Novobanskou kotlinou a masívom Raj (Háj) do pohoria Vtáčnik, západnou a severozápadnou do pohoria Pohronský Inovec a v severnej časti aj do pohoria Tríbeč. (Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002).

Reliéf

Reliéf riešeného územia je značne rozmanitý, s výskytom mnohých foriem reliéfu. Rovinný reliéf má úzka niva Hrona, pahorkatinný reliéf má pás nižšieho plošinného predhoria medzi zastavaným územím a vrchovinou. Väčšina riešeného územia má vrchovinový reliéf (Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002).

1.3.2 Geologické pomery

Obec Tekovská Breznica spadá do geologickej jednotky neovulkanické pohoria Štiavnické vrchy. V rámci územia sa stretávajú vulkanity, okolie Hrona predstavuje medzikotlinová dolina, ktorú vyplňajú štrky a fluviaálne hliny. Podľa geologickej mapy Kremnických vrchov k nej vystupujú v hlbokej strži východne od obce a v odkryvoch okolo cesty III. triedy v celkovej hrúbke cca 130 m odspodu nahor: redeponované pemzové tufy pyroxenického andezitu s biotitom, v hrúbke cca 20m brekcie blokovo-popolového pyroklastického prúdu amfibolicko-pyroxenického andezitu, redeponované pemzové tufy s vulkanickými pieskovecami, hrubé až drobné vulkanické brekcie, redeponované pemzové tufy a v najvyššej časti profilu prevažne drobné epiklastické vulkanické brekcie a pieskovce. Okolie je lokalizované na zosuvoch, ktoré sa nachádzajú na visutých polohách ílovcov, čo spôsobuje, že zosuvy pokračujú dolu po svahoch na neplastickom podloží vo forme zosuvných prúdov podobných ľadovcom. V týchto miestach je preto nutné zamedziť negatívnym zásahom, ktoré by mohli narušiť stabilitu svahov a spôsobiť aktivizáciu zosuvov.

Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie patrí územie do dvoch rajónov: rajóna predkvartérnych sedimentov a rajóna kvartérnych sedimentov (Atlas krajiny SR, 2002).

1.3.3 Pedologické pomery

Najrozšírenejším pôdnym typom sú kambizeme, ktoré prevládajú hlavne v hornatých častiach. Prevažne zalesnený povrch chotára tvoria **ryolity a ryodacity**. Stredná časť chotára je odlesnená, inde rastie buk, dub, borovica. Má **hnede lesné pôdy**.

Z pôd sa v oblasti územia obce vyskytujú:

- na pravom brehu Hrona **kambizeme** typické nasýtené až kyslé, so sprievodnými a lokálnymi rankrami a kambizeme pseudoglejovými. Pôdny substrát v tejto časti tvoria skeletnaté zvetraliny nekarb. hornín. Pôdy sú slabo kyslé až kyslé pôdy, zrnitostne stredne ťažké až ľahké, stredne hlboké až hlboké pôdy.
- v nive Hrona **fluvizeme** typické so sprievodnými glejovými a arenickými fluvizemami. Pôdny substrát tvoria nekarbonátové aluviálne sedimenty. Pôdy sú zrnitostne stredne ťažké až ťažké i ľahké, pôdna reakcia slabo kyslá. Prevažne sú to hlboké pôdy vyskytujúce sa v nivách vodných tokov.
- na ľavom brehu Hrona **kambizeme** dystrické a kambizeme typické, kyslé, so sprievodnými a lokálnymi rankrami. Pôdny substrát tvoria zvetraliny kyslých hornín. Pôdy sú kyslé až výrazne kyslé (oligobázické), zrnitostne stredne ťažké až ľahké, často značne skeletnaté, prevažne stredne hlboké až plytké.

Poľnohospodárska pôda všeobecne je strednej až nízkej bonity a v kategorizácii produkčnosti dosahuje nízke až najnižšie hodnoty (7 až 9 ojedinele 6 v 10- stupňovej stupnici) (Zdroj: GKÚ Bratislava www.katasterportal.sk).

1.3.4 Klimatické pomery

V skúmanej oblasti klimatické pomery predstavujú dynamický krajinný prvok, ktorý sa vyznačuje veľkou priestorovou a časovou premenlivosťou. Územie je výrazne ovplyvnené oceánskymi a kontinentálnymi vzdušnými masami, rôznorodou členitosťou povrchu a nadmorskou výškou. Predmetné územie patrí do európsko-kontinentálnej oblasti mierneho pásma s oceánskym vzduchom, ktorý sa transformuje na kontinentálny. Popri prúde oceánskeho vzduchu je tu i južné prúde od Stredomoria, prinášajúce výdatnejšie zrážky najmä na jeseň a na jar, ako aj arktického vzduchu, ktorý prináša ochladenie najmä v zimných mesiacoch. Podľa klimaticko-geografických typov patria najnižšie položené časti v kotline do teplej klimatickej oblasti, okrsku teplého, mierne vlhkého, s chladnou zimou. Klíma je tu charakterizovaná teplou kotlinovou klímou s dlhým teplým letom, krátkym prechodným obdobím s mierne teplou jarou a jeseňou a krátkou chladnou zimou (Atlas Slovenska, 2022).

V okolí Hrona prevláda teplá až mierne chladná horská klíma s ročným úhrnom zrážok 600–900 mm. Priemerné teploty v okolí Hrona sa pohybujú okolo 8 °C. Vyššie klesajú a na severozápadnej časti dosahujú len okolo 5 °C. Oblasť Hrona patrí medzi oblasti s komplikovanými veternými pomermi (Zdroj: SHMÚ Sliač, 2022). Hornatinová časť riešeného územia patrí do mierne teplej klimatickej oblasti, okrsku mierne teplého, mierne vlhkého a vrchovinového.

V priebehu roka je najteplejším mesiacom júl s priemernou mesačnou teplotou vzduchu 18,1°C a viac v priemere v 60 dňoch a na 30°C a viac v priemere v 12 dňoch. V horúcich letách vystupujú absolútne maximá teploty vzduchu až na 38°C. Priemerná teplota vzduchu vo vegetačnom období je 14°C. Minimálna teplota vzduchu klesá pod 0°C

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

v priemere v 118-tych a maximálna teplota vzduchu v priemere v 20-tych dňoch. Teplotu vyššiu ako 15°C má sto dní v roku. Priemerný počet letných dní s teplotou vyššou ako 25°C je päťdesiat. Priemerný počet ľadových dní s maximálnou teplotou – 0,1°C a nižšou je viac ako tridsať (SHMÚ, Sliač, 2022). Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu v °C dokumentuje tab. 1. a graf 1.

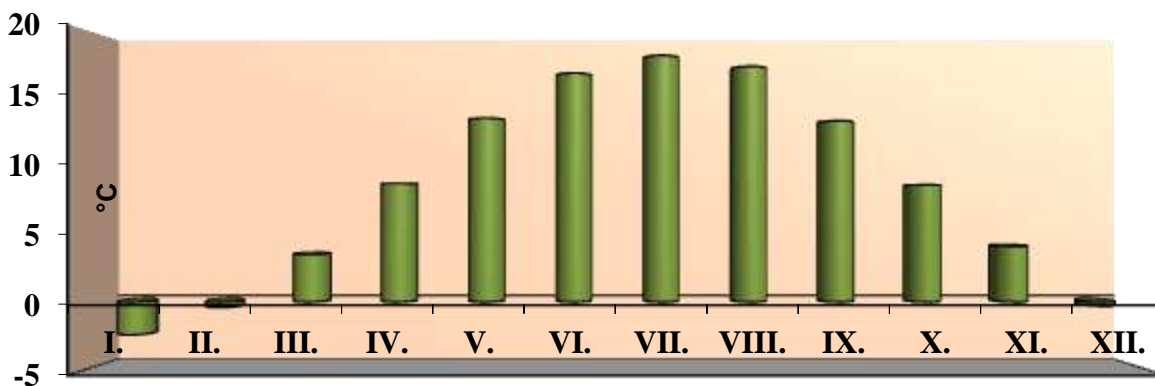
Tabuľka č. 1: Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu v °C.

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	rok
°C	-2,4	-0,4	3,5	8,7	13,2	16,8	18,1	17,3	13,3	8,6	4,1	-0,3	8,4

Zdroj: Kol. autorov: SHMÚ Sliač, 2022

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2022

Graf číslo 1: Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu v °C

Zdroj: Kol. autorov: SHMÚ Sliač, 2022

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2022

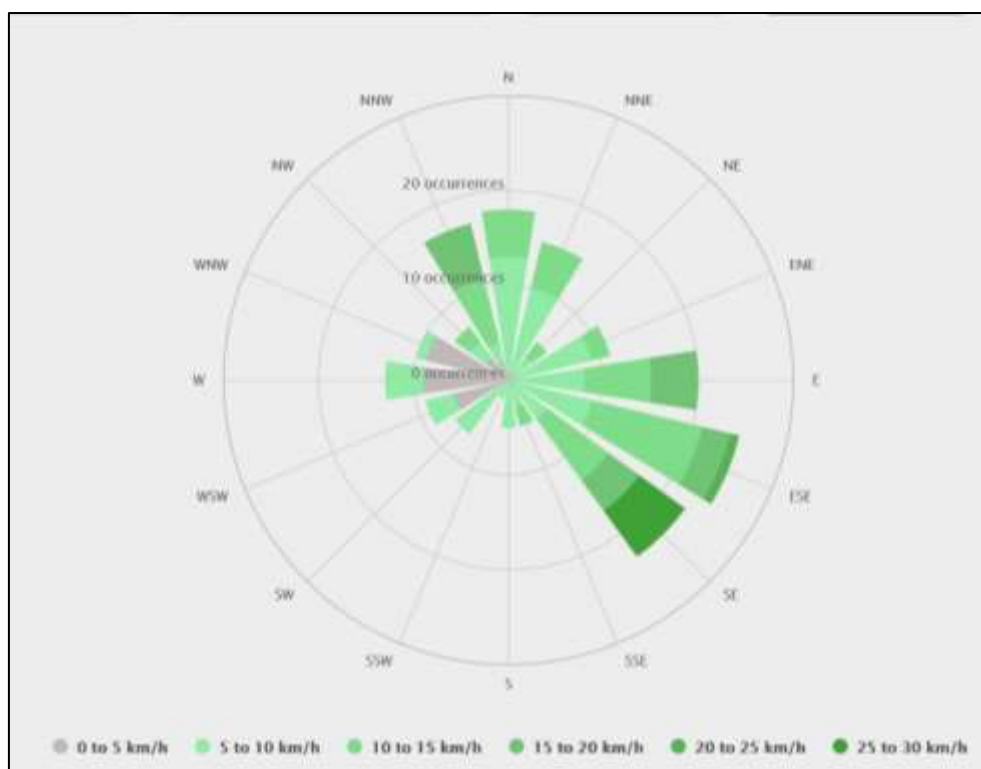
S teplotou vzduchu úzko súvisí aj relatívna vlhkosť vzduchu. Najvyššia relatívna vlhkosť je v zimných mesiacoch, kedy prevláda západné alebo severozápadné prúdenie vzduchu. Najnižšia vlhkosť je v letných mesiacoch jún a júl. Vzhľadom na kotlinový charakter a otvorenosť územia, je lokalita pomerne dobre vetraná, čo je priaznivé z hľadiska rozptylu znečisťujúcich látok.

Oblasť Tekovskej Breznice patrí medzi oblasti s komplikovanými veternými pomermi. Čo sa týka veterných pomerov v členitom reliéfe danej krajiny je prúdenie vzduchu rôznorodé. Závislé je najmä na expozícii a sklonitosti svahov.

V ročnom priemere prevláda vietor totožný so smerom vyznačeného údolia, prípadne svahu. Vpádom novej studenej vzduchovej hmoty sa vyskytujú v doline silné padavé vetry, ktoré majú niekedy ničivé účinky v lesných porastoch. Najčastejšie prichádzajú na začiatku jari a najmenej na konci leta. V údolných záveterných lokalitách sa priemerné ročné rýchlosti vetra pohybujú v rozsahu 1-1,5 m/s a zastúpenie slabého prúdenia vzduchu s priemernými rýchlosťami do 2 m/s je až 80%. Najväčšia veternosť je vo vrcholových polohách kopcov, v ktorých priemerné ročné rýchlosti vetra sa pohybujú v rozsahu 3-3,5 m/s a slabé prúdenia vzduchu s priemernými rýchlosťami do 2 m/s sa vyskytuje v priemere v 50%-nej častosti. Oblačnosť a snečný svit závisí tiež od ročného

obdobia a mesiaca. Prízemné inverzie o vertikálnej hrúbke do 100 metrov sa vytvárajú najmä v údolí predmetného územia. Prízemné inverzie sa vyskytujú prevažne od večernej do skoréj dopoludňajšej doby. V priemere v 35 dňoch sa v najnižších polohách vyskytujú celodenné prízemné inverzie. Najväčšiu početnosť v 65 –70% zastúpení vykazujú inverzie slabej intenzity, pri ktorých sú pahorkatinné polohy oproti dolinám teplejšie o 0 – 2°C (SHMÚ, Sliac, 2022).

Zdroj: www.meteoblue.com

Obrázok 1 Veterná ružica

Hmly sa vytvárajú prevažne v jesennom a zimnom období. Najviac oblačnosti sa vyskytuje v novembri až januári. V júli až septembri je pokrytie oblohy oblačnosťou menej ako 5% a tým sa v tomto období vyskytuje najmenej, v priemere len 4 – 5 zamračených dní (SHMÚ, Sliac, 2022).

1.3.5 Hydrologické pomery

Z hydrologického hľadiska sa skúmané územie zaraďuje do povodia rieky Hron. Riečnu sústavu možno klasifikovať ako elementárnu, nesie všetky znaky nevyvinutosti. Povodie Hrona sa v súčasnosti využíva na splav vodáckych základní. Hydrologicky riešené územie patrí k veľkým slovenským riekam- tok II. radu s celkovou dĺžkou 284 km a plochou povodia 5 464,5 km². Pre Hron je charakteristický snehovo-dažďový typ režimu odtoku s vysokou vodnosťou vo februári až v apríli s minimálnymi vodnými stavmi v septembri. Pravý breh Hrona tvorí hranicu riešeného územia. Podľa prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam

vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, náleží Hron do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov.

1.3.6 Starostlivosť o životné prostredie a o ochranu životného prostredia

Stanovenie zraniteľnosti jednotlivých zložiek životného prostredia (ŽP) vyplýva z ich environmentálnej citlivosti (prirodzenej náchylnosti na deštrukciu) a environmentálnej významnosti (súčasná kvalita a tiež jedinečnosť v danom priestore), ktoré sa takto konfrontujú s prípadným pôsobením nového stresového faktora. Obec Tekovská Breznica sa v starostlivosti o ŽP riadi podľa Zákona NR SR č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí, ktorý ustanovuje dodržiavať zásady ochrany ŽP a povinnosti pre právnické a fyzické osoby chrániť a zlepšovať stav ŽP a to v princípoch trvalo-udržateľného rozvoja.

Obec sa snaží dodržiavať aj zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, kde legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života v území. Zákon vymedzuje druhovú a územnú ochranu drevín. Druhová ochrana sa viaže na chránené rastliny, chránené živočíchy, chránené nerasty a chránené skameneliny. Za najzávažnejšie problémy, ktoré negatívne ovplyvňujú kvalitu životného prostredia tejto skúmanej oblasti môžeme považovať predovšetkým znečistené povrchové vody, znečistené pôdy a znečistené podzemné vody, tzv. „divoké“ skládky odpadov ako veľmi závažný rizikový faktor, hluk, eróziu a zápach.

Sústavu NATURA 2000 podľa našej národnej legislatívy tvoria teda 2 typy území:

- *chránené vtáčie územia* - osobitne chránené územia – vyhlasované na základe smernice č. 79/409/ EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov;
- *územia európskeho významu* - osobitné územia ochrany vyhlasované na základe smernice č. 92/43/ EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území) (Berntanová, Čuka, Ruml, 2003).

Hodnotením stavu ovzdušia sa obec riadi pokynmi príslušného orgánu štátnej ochrany ovzdušia pre malé zdroje znečistenia v zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ochrane ovzdušia. Kvalita ovzdušia na území katastra je z ekologického a environmentálneho hľadiska najviac negatívne ovplyvňovaná produkciou tuhých látok a plynných emisií z výfukových plynov z automobilov cestnej premávky, resuspenziou tuhých častíc z dopravy (oder pneumatík, brzdových obložení a povrchov ciest a pod.), veternou eróziou z nespevnených povrchov a najviac z domácich lokálnych vykurovacích systémov na tuhé palivá (hlavne domáce kúreniská). Vzhľadom na nárast cien zemného plynu začal návrat k používaniu tuhých palív. Preto sa očakáva, že tento zdroj emisií tuhých znečisťujúcich látok v najbližších rokoch bude výrazne narastať. Taktiež najväčšej miere na znečistení ovzdušia sa podieľajú tuhé prachové častice PM10. Lokálne znečistenie ovzdušia sa v Banskobystrickom kraji meria na meracích staniciach v Banskej Bystrici a v Žiari nad Hronom. Pre uvedené oblasti riadenia kvality ovzdušia KÚŽP v Banskej Bystrici vypracoval Programy na zlepšenie kvality ovzdušia podľa § 11 ods.2 zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov. Kvalita životného prostredia v obci Tekovská Breznica je z hľadiska čistoty ovzdušia optimálna.

1.4 Demografická charakteristika

1.4.1 Obyvateľstvo

Zmeny hospodárstva a následne celej spoločnosti sú ovplyvňované predovšetkým transformáciou ekonomiky. Zúženie ekonomickej základne na vidieku v dôsledku koncentrácie priemyselnej výroby spôsobuje odliv hlavne mladého vidieckeho obyvateľstva. Nielen počet obyvateľov, ale aj domov sa v obci v minulosti mnohokrát menil. Na zmeny pôsobili rôzne vonkajšie činitele ako napr. vojnové obdobie, nezamestnanosť, sťahovanie obyvateľov vidieka do miest za prácou, ubytovaním, socializácia poľnohospodárskej pôdy, upadajúca vybavenosť obcí službami, vymieranie staršej populácie obyvateľstva. Demografický vývoj obyvateľstva obce Tekovská Breznica od roku 2010 má aj stúpajúco-klesajúcu tendenciu. Počet obyvateľov v obci Tekovská Breznica dokumentuje Tabuľka č. 2.

Tabuľka č. 2: Počet obyvateľov v obci Tekovská Breznica v rokoch 2010 – 2021

Názov obce / rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Tekovská Breznica	1231	1250	1235	1236	1247	1248	1225	1236	1226	1223	1247	1198

Zdroj:

[http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7101rr/Po%C4%8Det%20obyvate%C4%BEov%20pod%C4%BEa%20pohlavia%20-%20obce%20\(ro%C4%8Dne\)%20%5Bom7101rr%5D](http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7101rr/Po%C4%8Det%20obyvate%C4%BEov%20pod%C4%BEa%20pohlavia%20-%20obce%20(ro%C4%8Dne)%20%5Bom7101rr%5D)

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2022

Obec Tekovská Breznica má záujem do budúcnosti rozvíjať obytnú funkciu, získavať kapitál kúpou a predajom pozemkov, posilňovať rozvoj ľudského potenciálu v obci a rozvíjať celkovú sociálnu, kultúrnu základňu v obci. V roku 2021 v obci žilo spolu 1198 obyvateľov. Stav trvale bývajúcего obyvateľstva dokumentujú tabuľky č. 3 a č. 4. Z tabuľky č. 3 vidieť, že počet mužov v roku 2014 tvorilo spolu 600 mužov a počet žien 647. V roku 2021 v obci žilo spolu 577 mužov a 621 žien. Zistené informácie dokumentujú tabuľky č. 3 a č. 4.

Tabuľka č. 3: Stav trvale bývajúcего obyvateľstva – muži v rokoch 2010 – 2021

Stav obyvateľstva obce Tekovská Breznica za roky 2010 – 2021 / muži												
OBEC	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Tekovská Breznica	587	592	584	589	600	594	594	592	591	588	607	577
SPOLU MUŽI	587	592	584	589	600	594	594	592	591	588	607	577

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/TM1WebSK/TM1WebLogin.aspx>

Vypracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková

Tabuľka č. 4: Stav trvale bývajúceho obyvateľstva – ženy v rokoch 2010 – 2021

Stav obyvateľstva obce Tekovská Breznica za roky 2010 – 2021 / ženy												
OBEC	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Tekovská Breznica	644	658	651	647	647	654	642	637	635	632	640	621
SPOLU ŽENY	644	658	651	647	647	654	642	637	635	632	640	621

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/TM1WebSK/TM1WebLogin.aspx>
Vypracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková

Z tabuľky č. 3 a č. 4 môžeme vidieť, že populácia žien má za posledných deväť rokov prevahu nad mužmi.

1.4.2 Dynamika obyvateľstva

Medzi základné demografické ukazovatele patrí aj dynamika obyvateľstva, ktorá sa vyjadruje prirodzeným a mechanickým pohybom. Dynamiku obyvateľstva v obci Tekovská Breznica v rokoch 2010 – 2021 dokumentuje tab. číslo 5.

Tabuľka č. 5: Dynamika počtu obyvateľov v obci Tekovská Breznica v rokoch 2010 – 2019

Obec Tekovská Breznica	Rok		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Prirodzený Pohyb	narodení	9	5	10	11	17	11	15	8	6	17	15	4
	zomrelí	18	20	22	22	25	24	12	24	22	15	14	26	
Prirodzený Prírastok		-9	-15	-12	-11	-8	-13	3	-16	-16	2	1	-22	
Mechanický Pohyb	prist'ahovaní	34	31	20	25	26	18	25	27	38	8	34	3	
	odst'ahovaní	11	14	23	13	7	26	18	18	25	26	8	4	
Migr. saldo		23	17	-3	12	19	-8	7	9	13	-8	26	7	
Celk. prírastok		14	2	-15	-1	-11	-21	10	-7	-3	-6	27	-15	
Poč. obyvateľov		1231	1250	1235	1236	1247	1248	1225	1236	1226	1223	1247	1198	

Zdroj:

[http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7103rr/Preh%C4%BEad%20pohybu%20obyvate%C4%BEstva%20-%20obce%20\(ro%C4%8Dne\)%20%5Bom7103rr%5D](http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7103rr/Preh%C4%BEad%20pohybu%20obyvate%C4%BEstva%20-%20obce%20(ro%C4%8Dne)%20%5Bom7103rr%5D)

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2022

Pri pohľade na prirodzený prírastok (Tab. 5) vidieť, že v roku 2021 sa v obci narodili spolu 4 deti, čo je najmenej od roku 2010. V obci v roku 2021 zomrelo spolu 26 občanov. Celkový prirodzený prírastok v roku 2021 dosiahol hodnotu -22. Do obce sa v roku 2021 prist'ahovali 3 ľudia. V roku 2021 tento trend zoslabil. V roku 2021 sa z obci vyst'ahovali spolu 4 osoby. Migračné saldo v roku 2021 vykazuje kladnú hodnotu 7.

1.4.3 Veková a pohlavná štruktúra

Veková štruktúra obyvateľstva sa vyjadruje aj zaradením obyvateľstva do vekových skupín prostredníctvom biologických, hlavných, produktívnych a vekových skupín (Mládek, a i., 2006).

Pri vekovej a pohlavnej štruktúre sa zdôrazňuje pritom prepojenosť pohlavnej a najmä vekovej štruktúry s jednotlivými zložkami demografickej dynamiky. Tieto zložky sa navzájom kauzálne ovplyvňujú. Zastúpenie jednotlivých vekových skupín v populácii v súčasnosti je výsledkom pôsobenia vyššie uvedených procesov prirodzeného pohybu a zároveň nepriamo procesov, ktoré ich ovplyvňujú (Jurčová, 2003). Tabuľka 6 sprehľadňuje vekovú štruktúru v obci Tekovská Breznica.

Tabuľka č. 6: Veková štruktúra v obci Tekovská Breznica v roku 2021

Veková štruktúra obyvateľstva obce Tekovská Breznica	Spolu Stav k 31.12.2021
0 - 4	47
5 - 9	71
10 - 14	41
15 - 19	53
20 - 24	57
25 - 29	79
30 - 34	83
40 - 44	91
45 - 49	95
50 - 54	75
55 - 59	68
60 - 64	87
65 - 69	78
70 - 74	85
75 - 79	44
80 - 84	23
85 - 89	15
90 - 94	4
95 - 99	2
100+	0
Nezistený vek	0
Spolu	1198

Zdroj:

http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7006rr/Vekov%C3%A9%20skupiny%20-%20obce%20%5Bom7006rr%5D

Spracovala: RNDr. Štefanková Anna (2022)

1.4.4 Národnostné zloženie obyvateľstva

Obec Tekovská Breznica nie je národnostne homogénna, nakoľko ku slovenskej národnosti sa v roku 2021 hlásilo spolu 1134 ľudí (92,73%), k českej 2 ľudia (0,16%), k inej národnosti 4 (0,32%) a nezistenej národnosti patrilo spolu 83 osôb (6,79%). V obci žije najviac obyvateľov slovenskej národnosti.

Tabuľka č. 7: Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a národnosti

Národnosť	Spolu	%
Slovenská	1134	92,73
Česká	2	0,16
Iná národnosť	4	0,32
Nezistená	83	6,79
Spolu	1223	100,00%

Zdroj: KŠÚ SR, 2021

Spracovala: RNDr. Štefanková Anna (2022)

1.4.5 Zamestnanosť a nezamestnanosť

Medzi dôležité demografické ukazovatele môžeme zaradiť zamestnanosť obyvateľstva. Bývajúcce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia a dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva najviac využívalo a aj naďalej využíva možnosť zamestnať sa v oblasti priemyselnej výroby, v doprave, vo verejnej správe, vo veľkoobchode a v maloobchode, niektorí obyvatelia sa venujú aj oprave motorových vozidiel, lesníctvu a pracujú v stavebníctve alebo podnikajú v rôznych iných oblastiach.

V súčasnosti výrazný vplyv na obyvateľstvo má priemyselná výroba. Bývajúcce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia a dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva najviac využíva možnosť zamestnať sa v oblasti priemyselnej výroby. Vidiecke obce sú charakteristické nízkym počtom pracovných príležitostí a vysokým percentom dochádzky do zamestnania do okresu, ale aj mimo Slovenska. Priemerne dochádza za zamestnaním, službami a školou vyše 65 % obyvateľov (Interný materiál ÚPSVaR, Banská Štiavnica).

Obyvatelia cestujú za zamestnaním z okolitých obcí do okresného mesta Žarnovica, Žiar nad Hronom a do mesta Nová Baňa, ale i do vzdialenejších a väčších miest akými sú Bratislava, Zvolen, Levice a Banská Bystrica. V okresnom meste Žarnovica k nosným ekonomickým odvetviám patrí strojársky priemysel. Medzi dominantné odvetvia priemyslu v Žarnovici patria: Illichmann Slovakia s.r.o, Neumann Aluminium Fließpreswerk Slovakia s.r.o, Tubex Slovakia s.r.o, NAFO Žarnovica s.r.o, Metal Craft- Anton Král, Mestský podnik služieb, COOP Jednota Žarnovica s. d., CMK s.r.o, BENY s.r.o, SOU drevárske a ďalšie. V okrese sa uplatnili aj podnikatelia. Vytvorili priaznivé podnikateľské prostredie najmä v domácom prostredí, pracujú ako stolári, murári, domáci remeselníci a pod.

V Novej Bani sa niekoľko rokov vyrábajú stavebné, tepelno-zvukové a protipožiarne izolačné materiály. V súčasnosti prevažná väčšina aktívne zamestnaných obyvateľov dochádza za prácou do najbližších miest.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

Okres Žarnovica z hľadiska dosiahnutého stupňa industrializácie, ale aj z prevládajúcej orientácie výroby a štruktúry výrobných odvetví možno rozčleniť na niekoľko podcelkov, reprezentovaných jednotlivými obcami.

Z hľadiska územného rozvoja obcí, kde obce disponujú areálmi, zariadeniami i pozemkami, ktoré sú už využívané, alebo sú pripravené pre rozvoj, začína sa rozvíjať stavebnotechnický potenciál. Nakoľko ekonomická štruktúra vo vidieku sa začína diverzifikovať a klesá podiel agrosektoru ako základnej výrobnéj bázy, začínajú sa presadzovať nepoľnohospodárske aktivity ako je cestovný ruch a agroturizmus. Pomerne vysoké percento je orientovaných na technické činnosti. Z pohľadu právnických osôb je najviac subjektov v okrese Žarnovica činných v oblasti obchodu, technických činností a priemysle. Pomerne silno sú zastúpené aj subjekty v oblasti stavebníctva.

Počet uchádzačov ženského pohlavia o zamestnanie z obce Tekovská Breznica dokumentuje tabuľka 8.

Tabuľka 8 Počet uchádzačov ženského pohlavia o zamestnanie k 31.12.2021.

UCHÁDZAČI O ZAMESTNANIE K 31. 12. (osoby)

Tabuľka

Zdroj: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

Spracovala: RNDr. Štefanková Anna (2022)

Z tabuľky 8 môžeme vidieť, že celkovo o zamestnanie sa v obci Tekovská Breznica uchádzalo spolu 22 žien.

Tabuľka 9 zobrazuje počet uchádzačov mužského pohlavia z obci Tekovská Breznica.

Tabuľka 9: Počet uchádzačov o zamestnanie mužského pohlavia k 31.12.2021

UCHÁDZAČI O ZAMESTNANIE K 31. 12. (osoby)

Tabuľka

Zdroj: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

Spracovala: RNDr. Štefanková Anna (2022)

Z tabuľky 9 môžeme vidieť, že celkový počet uchádzačov mužského pohlavia o zamestnanie z obce Tekovská Breznica tvorilo spolu 21 mužov a 22 žien. Celkovo o zamestnanie k 31.12.2021 sa v obci uchádzalo spolu 43 osôb. Najviac subjektov je činných v oblasti stavebníctva, priemyslu a obchodu a obchodných činností. Pomerne vysoké percento je orientovaných na technické činnosti. V priebehu sledovaného obdobia narastá aj počet živnostníkov zameraných na stavebníctvo. Z pohľadu právnických osôb je najviac subjektov v okrese Žarnovica činných v oblasti obchodu, technických činností a priemysle. Pomerne silno sú zastúpené aj subjekty v oblasti stavebníctva.

Podniky podľa ekonomických činností (NACE) dokumentuje Tabuľka 10.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

Tabuľka 10: Podniky podľa ekonomických činností (NACE)

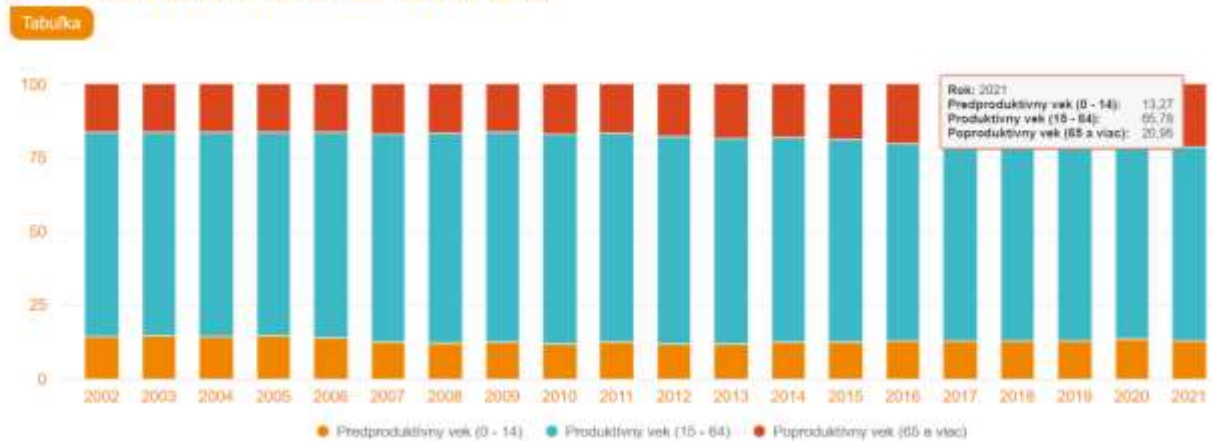
Podniky podľa ekonomických činností (NACE)	2021
Okres Žarnovica	8,6
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	13,8
Priemysel spolu	0,6
Ťažba a dobývanie	12,5
Priemyselná výroba	0,2
Dodávka vody, čistenie a odvod...	0,4
Stavebníctvo	9,3
Veľkoobchod a maloobchod, oprava...	27,2
Doprava a skladovanie	8,0
Ubytovacie a stravovacie služby	4,3
Informácie a komunikácia	2,8
Finančné a poisťovacie činnosti	0,4
Činnosti v oblasti nehnuteľností	3,0
Odborné, vedecké a technické činnosti	11,0
Administratívne a podporné služby	2,8
Vzdelávanie	0,4
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	6,5
Umenie, zábava a rekreácia	0,9
Ostatné činnosti	1,1

Zdroj: www.statistics.sk

Tabuľka 11 oboznamuje o celkovej ekonomickej aktivite obyvateľov obce Tekovská Breznica.

Tabuľka 11 Ekonomická aktivita obyvateľstva obce Tekovská Breznica k 31.12.2021.

EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATEĽSTVA K 31. 12. (%)

Zdroj: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>

Spracovala: RNDr. Štefanková Anna (2022)

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

V obci Tekovská Breznica k 31.12.2021 bolo celkovo EAO v predproduktívnom veku od 0 do 14 rokov spolu 13,27%, v produktívnom veku od 16 do 64 rokov spolu 65,78% EAO a vo veku poproduktívnom, teda od 65 a viac spolu 20,95 EAO.

V obci Tekovská Breznica sa ku koncu októbru 2022 uchádzalo o zamestnanie spolu 36 nezamestnaných osôb, z toho bol 1 občan so zdravotným postihnutím a 4 absolventi po ukončení vzdelávania (stav k 31.10.2022) (ÚPSVaR Banská Štiavnica, 2022).

Verejné služby zamestnanosti

Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR Banská Štiavnica a to najmä pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec Tekovská Breznica pomocou nástrojov APTP podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev. Hlavným faktorom, ktorý priamo ovplyvňuje vývoj pracovnej sily je starnutie obyvateľstva. Na vývoji zamestnanosti a jej zvyšovaní sa v plnej miere podieľa aj pokles nezamestnanosti. Na základe Prognózy vývoja ponuky práce v Slovenskej republike do roku 2020 by mala mať nezamestnanosť v rámci celej SR a v krajoch SR klesajúcu tendenciu. Napriek prognózovaným vývojovým trendom má i obec Tekovská Breznica potenciál (nielen z pohľadu geografického, ale aj z pohľadu dynamicky sa rozvíjajúcej obce, ktorá sa snaží reagovať na zmeny a potreby obyvateľov), na zvrátenie prognóz a zlepšenie demografického vývoja obyvateľstva a na zlepšenie stavu nezamestnanosti.

1.5 Technická vybavenosť obce Tekovská Breznica

1.5.1 Domový a bytový fond obce Tekovská Breznica

Bývanie je uznané ako základná ľudská potreba, ktorá by mala byť uspokojovaná na úrovni adekvátnej celkovému stupňu sociálno-ekonomického rozvoja spoločnosti. V štruktúre osídlenia plní obec Tekovská Breznica primárne obytnú funkciu. Bývanie je zastúpené individuálnym bytovým fondom t. j. rodinnými domami. Objekty rodinných domov majú rôznu vekovú štruktúru taktiež ich kvalita, vybavenosť a technický stav sú rôzne, dá sa povedať, že je to odrazom životnej úrovne obyvateľov. Hlavným dôvodom neobývania domov je vyšší podiel starších objektov. Väčšina tých, ktoré nie sú obývané sa predávajú na rekreáciu, veľa krát ich stav je zlý, pôsobia veľmi negatívne a predajom je predpoklad, že človek ktorý si kúpi dom na rekreáciu, upraví nie len jeho technický stav, ale aj jeho zovňajšok a okolie, čo môže byť veľkým prínosom pre vzhľad obce. Obec Tekovská Breznica uskutočnila v uplynulých rokoch výrazný posun v oblasti rozvoja bývania a podpory mladých obyvateľov tým, že uskutočnila výstavbu nájomných bytov v obci. Obec i v súčasnej dobe pristupuje k otázke bývania občanov, avšak musí zohľadňovať svoje finančné možnosti. Najhustejšie osídľovanými miestom je centrálna časť v obci. V obci je vybudovaná pomerne kvalitná infraštruktúra, čo spôsobuje

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

najhustejšie osídlenie (nachádza sa tu obchod s potravinami, lekáreň, obecný úrad, pošta, plyn, vodovod, cestná sieť, elektrina a iné). Obytná funkcia je rozložená po celom katastri. Tvoria ich najmä individuálna bytová zástavba rodinných domov. Niektoré časti v obci sú pre sklon terénu nezastavateľné, preto sú ponechané i naďalej ako záhrady alebo neintenzívne využívaná poľnohospodárska pôda (záhrada, pasienka...). V rokoch 2011, 2016 a 2020 boli v obci odovzdané do užívania 3 bytové domy, v ktorých sa nachádza spolu 43 bytových jednotiek. V budúcnosti je možné predpokladať oživenie dopytu po ďalších a nových bytoch v obci. Takýto predpoklad súvisí so súčasným trendom sťahovania obyvateľov z miest na vidiek. To isté platí aj pre niektoré enklávy v zastavanom území, pretože ich veľkosť, dostupnosť, technické úpravy umožňujú už dnes ich využitie pre intenzívne poľnohospodárske účely- pestovanie jahôd a ovocných stromov (prevažne jabloní). Súčasťou obytnej štruktúry je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. K základným zámerom obce Tekovská Breznica v oblasti bývania je udržať si existujúcu pozíciu. Úroveň bývania výrazne ovplyvňuje kvalitu života občanov. V obci je potrebné pripraviť v rámci územného plánovania nové pozemky na výstavbu rodinných domov pokiaľ v obci bude o takúto formu bývania prejavovaný záujem. Návrh funkčného využitia obce dokumentuje Územný plán obce, ktorý má obec vypracovaný. Nasledovná tabuľka č. 12 zobrazuje domový a bytový fond.

Tabuľka 12: Domový a bytový fond v obci Tekovská Breznica

Domový a bytový fond	Stav k 31.12 2022
Domy spolu	506
Trvale obývané domy	408
- z toho: rodinné domy	403
Neobývané domy	98
Byty spolu	528
Trvale obývané byty	428
- z toho: v rod. domoch	410
Neobývané byty	99

Zdroj: Interný materiál OcÚ Tekovská Breznica, 2023

Medzi demografické údaje patrí aj vybavenosť obce službami a infraštruktúralne vybavenie.

Vybavenosť obce službami

Vybavenosť obce službami, ako aj celková úroveň infraštruktúry v skúmanej oblasti bola v minulosti v zlom stave. Takmer každej obci chýbalo celé infraštruktúralne vybavenie, až v období 60. rokov sa tento stav začal zlepšovať.

Úroveň bývania v obci Tekovská Breznica zvýšila elektrifikácia, plynofikácia, nové zariadenia občianskej vybavenosti, dom smútku, farský úrad, obecná knižnica, základná

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

škola s materskou školou, domov dôchodcov a sociálnych služieb OÁZA a pod.
Vybavenosť obce Tekovská Breznica dokumentuje tabuľka číslo 13.

Tabuľka č. 13: Vybavenosť obce Tekovská Breznica (stav k 31.11. 2022)

Technická vybavenosť	Obec Tekovská Breznica/hodnota
kultúrny dom/osvetové stredisko	nie
obecný úrad	áno
pohostinné odbytové stredisko	áno
predajňa Jednota COOP	áno
predajňa pohonných látok	nie
kino	nie
pekáreň cukrovíniiek	áno
obecné múzeum (pamätná izba)	nie
dom smútku	áno
kostol/kaplnka	áno
farský úrad	áno
cintorín	áno
plyn	áno
vodovod	áno
kanalizácia	áno
základná škola	áno
materská škola	áno
verejná knižnica	áno
domov dôchodcov	áno
ihrisko	áno
poštový úrad	áno
hasičská požiarna zbrojnica	nie
lekáreň	áno
bankomat	nie
internet	áno
miestny rozhlas	áno
ČOV	áno
zberný dvor	nie

*Zdroj: Obecný úrad Tekovská Breznica
Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2023*

Technická infraštruktúra v obci

Vodné zdroje

V obci Tekovská Breznica je vybudovaný verejný vodovod pre zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou. Z verejného vodovodu je zásobovaná väčšina domácností. Akumulácia pitnej vody je vo vodojeme s objemom 150 m³. Zdrojom vody pre verejný vodovod je prameň Studnička (Q = 0,5 – 1,5 l/s), vrt HŠ 13 (Q = 2,0 l/s), vrt HŠ 15 (Q = 0,5 l/s). Vodné zdroje majú určené pásma hygienickej ochrany I. a II. stupňa. Prívodná a rozvodná sieť je vybudovaná z potrubia z liatinového potrubia DN125. Potrubia sú vedené zväčša v krajniciach a zelených pásoch. Pri poklese výdatnosti vodných zdrojov

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

(hlavne v letnom období) dochádza k poklesom prevádzkových tlakov pod hranicu 0,15 MPa a k prerušeniu plynulosti dodávky vody v najvyšších miestach spotrebiska. Plynulosť v dodávke vody ovplyvňujú aj poruchy na vodovodných prípojkách vybudovaných z ocelového materiálu. Ochrana vodných zdrojov zabezpečuje zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách, ktorý upravuje jednotlivé typy ochrany.

Plynárenské zariadenia

Plynárenské zariadenia riadi zákon 656/2004 Z. z. o energetike. Podľa vyjadrenia SSP a.s. Bratislava zo dňa 08.11.2006 riešeným územím prechádza časť trasy VTL plynovodu DN 500. Zemné práce v zmysle vyjadrenia požadujú v blízkosti plynárenských zariadení realizovať ručne min. 1,5 m na každú stranu od osi, aby nedošlo k ich poškodeniu. V obci Tekovská Breznica sa nachádza plynový rozvod v dĺžke 7 km s celkovým počtom prípojok 420.

Telekomunikačné vedenie

Telekomunikačné vedenie usmerňuje zákon č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách. Riešeným územím prechádza časť miestneho telekomunikačného kábla (MOK) a časť optického kábla. V zmysle zákona akékoľvek zemné práce bližšie ako 1 m od PTZ (v ochrannom pásme 1,5 m) vykonávať ručne, nad trasou PTZ dodržiavať prechádzania ťažkými vozidlami, kým sa nevykoná ochrana proti mechanickému poškodeniu. Obec využíva OSTV Nitra.

Telekomunikačné služby

Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 70 %, Orange 60 %, O₂ 40 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na internet cez NB sieť Obecné siete s. r.o. so sídlom na Novej Bani, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov. Do budúcnosti sa ráta s rozšírením pokrytia územia obce bezdrôtovým miestnym rozhlasom a bezdrôtovým wi-fi pripojením. V obci nechýba ani klasický, káblový telefónny rozvod.

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Od budovy OU je rozvod vedený na kovových stĺpoch, na ktorých sú upevnené reproduktory. Vedenie miestneho rozhlasu tiahne pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súběžne s telefónnym vedením a vedením NN. Pôvodné rozvody sa ponechajú. Miestny rozhlas do budúcnosti bude potrebné vybudovať v nových zastavaných častiach územia.

Elektrická sieť

Obec je zásobovaná elektrickou energiou z Banskobystrického kraja, konkrétne z transformovanej 110/22 kV v Žarnovici. Nasledujúca tabuľka č. 14 zobrazuje približnú dĺžku a počet prípojok v obci.

Tabuľka 14: Dĺžka rozvodov a počet elektrických prípojok v obci Tekovská Breznica

Obec	Dĺžka rozvodov (km)	Počet prípojok
Tekovská Breznica	12,0	500

Zdroj: Interný materiál OcÚ Tekovská Breznica, 2020

Zásobovanie pitnou vodou

V zmysle zákona č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení je obec zodpovedná za zásobovanie pitnou vodou a zodpovedá za odvádzanie odpadových vôd, ktoré vzniknú na území obce. V súčasnom období dodávku pitnej vody ako aj zásobovanie zabezpečuje Veolia – Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s.. Obec má vybudovaný rozvod pitnej vody. V obci sa nachádza aj niekoľko obecných studní, ktoré v prešli rekonštrukciou.

Zdravotnícka infraštruktúra

Obyvatelia obce využívajú služby zdravotníckych zariadení prevažne v blízko susediacich mestách Nová Baňa, Levice, Zlaté Moravce a Žarnovica. Lekárska pohotovostná služba sa nachádza v Žiari nad Hronom, v Žarnovici a v Leviciach. V obci Tekovská Breznica sa nachádza lekáreň.

Subjekty a poskytovatelia zdravotníckych služieb v okrese

V roku 2008 bola zrušená nemocnica v Novej Bani, čo skomplikovalo pacientom dostupnosť zdravotnej starostlivosti, pretože musia cestovať do nemocníc, ktoré sú najbližšie umiestnené v Žiari nad Hronom, vo Zvolene, v Zlatých Moravciach, v Leviciach, Banskej Štiavnici a v Banskej Bystrici.

Akútnu a neodkladnú zdravotnú starostlivosť poskytujú Rýchla lekárska pomoc v Novej Bani a Rýchla zdravotná pomoc v Žarnovici. Zdravotnú starostlivosť v meste Nová Baňa zabezpečuje viacero všeobecných a odborných súkromných lekárov, ktorí poskytujú základné zdravotné ošetrenie: - zubné ambulancie (počet: 7) - praktickí lekári pre dospelých (počet: 7) - praktickí lekári pre deti a dorast (počet: 3) - gynekologické ambulancie (počet: 2) - interná a kardiologická ambulancia (počet: 1) - očná ambulancia (počet: 1) - psychiatrická ambulancia (počet: 1) - pľúcna ambulancia (počet:1) - alergologická ambulancia (počet:1) - kožná ambulancia (počet:1) - diabetologická ambulancia (počet: 1) - všeobecná ambulancia pre dospelých (počet:1) - všeobecná ambulancia pre deti (počet:1) - chirurgická ambulancia (počet:1) - ORL ambulancia (počet:1).

Ambulancie lekárov nie sú sústredené na jednom mieste, ale vo viacerých objektoch, napr. v areáli bývalej nemocnice, v budove spoločnosti Mediform, Poliklinika,

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

Nová Baňa, Cintorínska 20, prípadne sú ambulancie umiestnené v súkromných rodinnom dome poskytovateľa. Okrem toho v meste Nová Baňa je v prevádzke jedno súkromné laboratórium, röntgenové a sonografické pracovisko, jedno rehabilitačné oddelenie vrátane ambulancie a jedna Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti ADOS-BONA FIDE, s.r.o.. V meste sa nachádzajú 4 lekárne: - Lekáreň Medea - Lekáreň Horná S - Lekáreň Horná V - Lekáreň Dr. Max Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Zameranie a koncentrácia týchto zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť ich optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu. Zmenou spoločensko-ekonomického systému došlo k prerozdeleniu zodpovednosti za rozvoj a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor. Veľkou pomocou pre osamelých občanov, o ktorých sa nemá kto postarať v starobe, je zabezpečovanie opatrovateľskej služby v zmysle zákona o sociálnej pomoci. Lekárska pohotovostná služba sa nachádza v Žiari nad Hronom.

Zdravotná starostlivosť o obyvateľov na území obce. Vytvorenie kvalitnejšej zdravotníckej starostlivosti je podmienené zvýšením úrovne a kapacity zdravotníckych zariadení, všetkých druhov zdravotníckych služieb, kvality a úrovne zdravotníckej techniky a personálneho obsadenia obslužných činností. Výhodou sú existujúce zariadenia v okolí. Investície obce by mali byť zamerané zvyšovanie kvality sociálnych služieb a na rozvoj ambulantných a terénnych sociálnych služieb. (Zdroj: Štatistický úrad SR; vlastné spracovanie, 2023).

V obci Tekovská Breznica sú pripravené priestory pre ordináciu praktického lekára a na jeho zabezpečení sa preto priebežne pracuje (Zdroj: OcÚ Tekovská Breznica).

Sociálna infraštruktúra

Sociálne služby sa poskytujú iba v existujúci zariadeniach sociálnych služieb, ktoré sú zriadené v okrese Žarnovica a v okolí. Ich zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálnu pomoc v zmysle zákona NR SR č. 195/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov. V oblasti zariadení vybavenosti sociálnej starostlivosti nie je v obci špecializované komplexné zariadenie. Poskytované sociálne služby sú doteraz v obci regulované celým radom zákonov a usmernení - počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine, zákonom č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci, zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi, zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac Občianskym zákonníkom, či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami obce. Obec považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorit.

Sociálne znevýhodnené skupiny v obci Tekovská Breznica môžeme rozdeliť na:

- a) seniori
- b) nezamestnaní
- c) deti a mládež
- d) zamestnanci s nízkym vzdelaním
- e) uchádzači o zamestnanie so zdravotným postihnutím

f) občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.
Obec sa v rámci svojich možností snaží kompenzovať určité sociálne znevýhodnenie.

SENIORI

Identifikácia problémov

- najviac chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na sociálnu pomoc
- v obci je nedostatočná terénna sociálna služba
- osamelí seniori so zdravotnými problémami
- je málo informácií o poskytovateľoch sociálnych služieb v regióne (kapacitne nepostačujú)
- chýba miestna legislatíva

Služby určené seniorom sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity, je možné charakterizovať túto skupinu týmito spoločnými prejavmi:

- predlžovanie individuálneho aj priemerného veku
- nárast miery chorobnosti a tým aj závislosti na sociálnej pomoci
- vdovstvo – skôr, či neskôr strata životného partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny
- stále existujúci využiteľný potenciál jedincov k aktivitám vo svoj prospech aj v prospech komunity

Občania nad 60 rokov tvoria najväčšiu skupinu odkázanú alebo perspektívne odkázanú na sociálne služby. Keď porovnáme jednotlivé roky, tak vidíme, že počet ľudí predproduktívneho veku stále klesá a počet poproduktívnych stále narastá a prevyšuje počet predproduktívnych. Podľa prepočtov bude opatrovateľskú službu v blízkej budúcnosti permanentne potrebovať cca 10 rodín a umiestnenie v sociálnom zariadení cca 20 obyvateľov.

Obec Tekovská Breznica obyvateľom obce, ktorí sú odkázaní na sociálnu starostlivosť a ktorých sociálna odkázanosť vyžaduje umiestnenie v domove sociálnych služieb na tieto služby využíva **Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Oáza**.

Je pre klientov, odkázaných na sociálnu starostlivosť náhradou za prirodzené prostredie v rodine a preto je zabezpečovanie sociálnych služieb nasmerované na individuálne potreby, požiadavky a zdravotné možnosti jednotlivých klientov. Súčasťou sociálnej starostlivosti je kultúrno-záujmová činnosť. Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Oáza má sídlo na Tekovskej Breznici č. 730. Ubytovacia kapacita je 64 miest v zariadení pre seniorov. Klienti sú ubytovaní v dvoj- posteľových izbách, ktoré sú vybavené sprchovacím kútom, s umývadlom. WC je na každej chodbe samostatné pre mužov a samostatné pre ženy. Bezbariérový prístup je zabezpečený osobným veľkokapacitným výtahom. Kapacita prízemnej pavilónu A pozostáva z 10 ubytovacích dvojposteľových izieb, jedálne, spoločenskej miestnosti a z výdajne stravy. Ubytovacia kapacita poschodia pavilónu A pozostáva z 12 izieb so sprchou a umývadlom (z toho 11-dvojlôžkových a 1-jednolôžkovej izby), jedálne, spoločenskej miestnosti, výdajne stravy a výtahu stravy. Poschodie pavilónu B obsahuje 11 dvojlôžkových izieb s kapacitou 22 klientov. Zariadenie má vlastnú kuchyňu a práčovňu. Súčasťou budovy je aj

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

„zimná záhrada“ zriadená na rôzne kultúrno-spoločenské podujatia a ako návštevná miestnosť. Strava sa podáva v jedálni, kde má každý klient vopred určené miesto. O klientov zariadenia sa starajú 2 zdravotné asistentky a 13 opatrovateliek. Nepretržitú 24-hodinovú starostlivosť poskytuje kompetentný personál zdravotníckeho úseku. Jedenkrát týždenne navštevuje zariadenie zmluvný lekár, v naliehavých prípadoch prichádza i častejšie. Okrem potrieb týkajúcich sa stravy, bývania a zaopatrenia je klientom zabezpečovaná aj sociálna starostlivosť zahrňujúca aj záujmovú a kultúrnu činnosť. V rámci individuálnych plánov rozvoja osobnosti sa sociálna pracovníčka snaží o individuálny prístup ku každému z klientov a o maximálne možné udržanie ich samostatnosti. Podporuje ich záujmy, čím ich aktivizuje a zároveň motivuje k novým činnostiam. Klienti sa podľa svojich možností spolupodieľajú na organizovaní života v zariadení, čo personál zariadenia veľmi podporuje. Spetrením každodenného života sú pre klientov zariadenia najmä spoločné oslavy, kultúrne podujatia, výlety. Spoločným cieľom zamestnancov zariadenia je čo najviac pripodobniť život klientov v zariadení životu v rodinnom prostredí. Medzi každodenné aktivity patrí motivácia klientov k nenáročným prácam a starostlivosti o svoje potreby, vykonávanie seba obslužných prác, odstránenie pasivity a nezájmu obyvateľov o každodenné činnosti, ktoré v minulosti pravidelne vykonávali vo svojom prirodzenom prostredí. napr. ustielanie lôžka, pravidelný kúpeľ, udržanie poriadku vo svojej skrini, okolí. Všetky tieto aktivity sa uskutočňujú za spolupráce sociálnej pracovníčky, prípadne službukonajúcej sestry.

Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba je starostlivosť v domácom prostredí, zatiaľ je to jediná forma terénnych sociálnych služieb v komunite obce pre kategóriu seniorov. Obsah a rozsah ich poskytovania je prevažne zameraný na samotnú a limitovane chápanú opatrovateľskú službu poskytovanú len v časovo úzko vymedzenom rozsahu, ktorý dovoľuje vykonávať len vlastné úkony pomoci a ošetrovateľských činností. Domácu opatrovateľskú službu obec občanom nezabezpečuje.

Podľa prepočtov bude opatrovateľskú službu potrebovať viac prijímateľov ako v súčasnosti. V obci Tekovská Breznica sa nachádza niekoľko osôb, ktoré majú opatrovateľský kurz. Opatrovateľská služba sa v súčasnosti v obci neposkytuje.

Samostatná jedáleň pre dôchodcov v obci nie je vybudovaná. Stravovanie v prípade potreby obecný úrad zabezpečuje pre obyvateľov prostredníctvom DD a DSS. Zatiaľ o stravovanie zo sociálne slabších rodín a zo strany seniorov obec nepožiadala. Obec nedopláca ekonomicky oprávnené náklady za obyvateľa obce umiestneného v sociálnom zariadení, ani za stravovanie. Bezbariérovosť v obci je riešená na Obecný úrad, poštu, do kostola, do budovy ZŠ s MŠ a aj do potravín. V obci bezbariérový prístup zabezpečujú aj chodníky popri miestnej komunikácii.

Treba vypracovať a vyriešiť nasledovné:

- VZN o poskytovaní sociálnych služieb v obci.
- Využívať služby cez obecné sociálne podniky v regióne, čím bude zabezpečovaná terénna opatrovateľská a individuálna sociálna služba pre obyvateľov obce Tekovská Breznica.

DETI A MLÁDEŽ

Obec nemá vypracovanú vlastnú legislatívu na podporu detí zo sociálne slabších rodín. Obec neposkytuje príspevok dobrým študentom. Obec v súčasnosti nemá dieťa umiestnené v náhradnej rodinnej starostlivosti a v detskom domove. V reedukačnom zariadení nie sú deti umiestnené. V diagnostickom centre obec nemá umiestnené z obci žiadne dieťa. Obec nemá vypracovanú vlastnú legislatívu ohľadne sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately na sanáciu krízovej situácie v rodine a na ochranu práv a právom chránených záujmov.

Obec neposkytuje pomoc v naliehavých prípadoch, ak je život dieťaťa ohrozený alebo je ohrozený jeho psychosomatický vývoj, nakoľko takéto prípady sa v obci nevyskytli. V obci chýbajú miesta, kde by mohli deti tráviť voľný čas, stretávať sa a realizovať sa.

Obec Tekovská Breznica udržiava, podporuje a rozvíja kultúrne a duchovné hodnoty, stará sa o kultúrne dedičstvo a rozvíja miestne tradície. Podieľať sa obec chce na vytváraní nových vzdelávacích a voľno-časových aktivítach určených pre deti a mládež a pre ostatné skupiny obyvateľstva.

Obec organizuje rôzne podujatia. Do podujatí organizovaných obcou sa aktívne zapájajú aj deti zo ZŠ s MŠ. Medzi pravidelné podujatia patria napr. Deň matiek, karneval, Deň detí, Mikuláš a pod.

1.6 Odpadové hospodárstvo

Zber odpadu

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Odpadové hospodárstvo v obci Tekovská Breznica zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku všetkých druhov odpadov (komunálneho odpadu, stavebného odpadu, zeleného odpadu), znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Nová stratégia v oblasti odpadov v rámci EÚ spočíva v snahe urobiť z Európy spoločnosť využívajúcu recykláciu, ktorá predchádza vzniku odpadov a využíva ich ako suroviny. Odstraňovanie tuhého komunálneho odpadu v obci Tekovská Breznica je riešené na legalizovanej skládke. Obec má upravené nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, vznikajúcimi v obci cez VZN. Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v okrese v nadväznosti na zákon o odpadoch.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

Obec Tekovská Breznica v rámci Združenia obcí sa zapojila do projektu týkajúceho sa zhodnocovania biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu a to cez Operačný program Kvalita životného prostredia. Na základe úspešného vyhodnotenia projektu riadiacim orgánom MŽP SR získalo združenie obcí v zastúpení Slovenskej agentúry ŽP (SAŽP) nenávratný finančný príspevok na nákup technických zariadení (traktor s čelným nakladačom, drvič, naťahovač kontajnerov, lis, 6 ks veľkokapacitných kontajnerov, nápravovú váhu pre zber, zvoz a zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu.). Cieľom projektu zostáva i naďalej dosiahnuť zvýšenú mieru zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu nie nebezpečných odpadov vrátane podpory systémov triedeného zberu komunálnych odpadov a podpory predchádzania vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov.

Separovanie odpadu v obci sa uskutočňuje prostredníctvom kontajnerov rozmiestnených v obci alebo formou vrecového systému. Odpadové hospodárstvo v obci patrí k ďalším najkľúčovejším otázkam a riešeniam PHRSR.

Civilná ochrana obyvateľstva

Z hľadiska možného ohrozenia najvýznamnejšie riziko vyplýva z umiestnenia jadrového zariadenia v susednom okrese Levice. Obec Tekovská Breznica sa nachádza v oblasti 20 km pásma od umiestnenia jadrového zariadenia Slovenské elektrárne, a.s. Atómová elektráreň Mochovce. Krízový štáb obce disponuje spracovaným plánom ochrany, v súvislosti s vedomím nebezpečnosti charakteru mimoriadnej udalosti, jej závažnosti a veľkého rozsahu ohrozenia, najmä v špecifickom pôsobení rádioizotopov. Vznik sekundárnej mimoriadnej udalosti sa nepredpokladá. V súvislosti s civilnou ochranou obyvateľstva v obci nie sú vybudované špeciálne zariadenia. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, čo vytvára možnosť pre prípadné ukrytie obyvateľstva. Obec pravidelne zabezpečuje preventívnu výmenu jódovej profylaxie pre obyvateľov na svojom území a ich poučenie. Informácie o iných možných zdrojoch ohrozenia a aktuálne informácie sú zverejňované na webovom sídle obce. V rámci ďalších opatrení civilnej ochrany obyvateľstva sa obec riadi pokynmi Krízového štábu okresu Žarnovica. (Zdroj: Analýza územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí, Okresný úrad Žarnovica)

1.7 Doprava

Dopravná infraštruktúra a dostupnosť regiónu

Výhodou je v území dopravná sieť, ktorá výrazne napomáha zatraktívniť toto územie a je predpokladom rozvoja cestovného ruchu, rekreácie a potenciálu v území. Dopravná sieť v regióne má znaky kotlinovej siete. Hlavná dopravná os sa sformovala pozdĺž Hrona v smere východ- západ na ceste E 75/E 571- E 50 (štátna hranica A/SK – Bratislava – Nitra – Zvolen – Lučenec – Košice – Michalovce – štátna hranica SK/UA). Z hľadiska integrácie mesta do vnútroštátnych i medzinárodných hospodárskych vzťahov je najdôležitejším dopravným spojením tzv. „stredný ťah“ R1, R2: Bratislava – Nitra – Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice. Svojimi intenzitami sieť

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

rýchlostných komunikácií v úseku Nitra- Zvolen (43 km) vychádza z existujúcej siete I. triedy a je porovnateľná s diaľničným ťahom D1. Sieť slovenských rýchlostných ciest (R1, R2, R3), ktoré sú súčasťou medzinárodných cestných ťahov (E58, E572, E77), spadáje do centrálneho územia Slovenska (Zvolenskej a Žiarskej kotliny). Úsek rýchlostnej cesty R1 prechádza územím južným okrajom k.ú. v súbehu so železničnou traťou a riekou Hron a vedie úsek rýchlostnej cesty R1 (Trnava – Nitra – Zvolen – Banská Bystrica), Orovnica – Žarnovica. Cesta R1 má európsky význam ako E58 v úseku Trnava – Zvolen, s pokračovaním do Banskej Bystrice. Po vybudovaní R1 Nitra – Banská Bystrica vedenej mimo intravilán došlo k odľahčeniu cestnej siete I/65, k zrýchleniu prepravy a zvýšeniu dostupnosti mesta Nová Baňa. Cestná doprava je dominantná v preprave osôb, najmä v ich dochádzke do zamestnania. Katastrálne územie obce Tekovská Breznica patrí medzi obce do Pohronského regiónu, ktorých cesty využíva hlavne verejná autobusová doprava (SAD) tvoria cesty I. Triedy/65 a číslo E76 a miestnu sieť tvoria cesty II/512 triedy, koncové cesty III. triedy a spojovacie cesty III/0651. Napojenie okresných miest ako sú: Zvolen, Banská Štiavnica, Žarnovica, Detva, Žiar nad Hronom na dopravu SAD sú veľmi dobré, nakoľko celým Pohronským regiónom vedú diaľkové linky spájajúce východ a západ SR. V obci Tekovská Breznica má výrazné zastúpenie cestná automobilová doprava a cesta III. triedy Tekovská Breznica – Orovnica – Nová Baňa, ktorá je prepojená i na cestu III. triedy Tekovská Breznica – Brehy – Rudno nad Hronom – Voznica – Žarnovica. Dôležitým dopravným medzníkom v infraštruktúre v Pohronskom regióne bolo vybudovanie železničnej trate. (Zdroj:http://www.scdb.sk/files/documents/cestna-databanka/infolisty-k_mapam/zc.pdf.)

Železničná doprava

V roku 1895 sa začala budovať trať pohronskou dolinou, úsek Hronská Dúbrava–Levice. V súčasnosti je železničná doprava napojená na železničnú sieť (č. 150 Bratislava–Zvolen). Okrajom obce Tekovská Breznica prechádza jednokoľajná – elektrifikovaná železničná dráha – trať č. 150, II. kategórie Nové Zámky – Levice – Zvolen. Jej význam je celoštátny. Je veľmi dobre vedená, na bytovú výstavbu pôsobí len okrajovo. Úsek je súčasťou južného ťahu Haniska pri Košiciach – Zvolen – Bratislava. Obec je napojená na železničnú trať medziľahlou železničnou stanicou III. kategórie, ktorá slúži pre osobnú a nákladnú dopravu. Celým Pohronským regiónom prechádza trať číslo 150, ktorá je elektrifikovaná. Hlavné prepojenia sú Bratislava – Zvolen – Lučenec a Nové Zámky – Zvolen– Košice. Kvalitatívne charakteristiky slovenského dopravného systému (kvalita povrchu ciest, priepustnosť systému, rýchlostné komunikácie, elektrifikácia a rýchle expresné železničné trate a i.) výrazne zaostávajú za štátmi EÚ.

Letecká doprava

Veľký význam pre hospodársky rast regiónu má zlepšovanie jeho dostupnosti aj pomocou **leteckej dopravy**. Najbližšie dopravné letisko v Pohronskom regióne sa nachádza v Sliachi. Letisko výrazným spôsobom dotvára dopravnú infraštruktúru nielen pohronského a banskobystrického regiónu, ale celého Slovenska.

Hromadná doprava osôb

Zastávky autobusov nie sú v samostatných spevnených pruhoch mimo vozovkový pruh. V programovacom období chce budovať ďalšie zastávky v zmysle platnej technickej normy.

Hromadná doprava osôb je zabezpečovaná prímestskou autobusovou dopravou SAD. Nové parkovacie plochy sú navrhované v súlade s občianskou vybavenosťou a ČSN 73 6110 a ČSN 73 6056 (Zdroj:http://www.scdb.sk/files/documents/cestna-databanka/infolisty-k_mapam/zc.pdf).

Koncepcia hlavných peších ťahov

Je nutné prednostne riešiť pohyb peších v súbehu s trasou cesty III. triedy. Pohyb peších v tomto priestore je v konflikte so zásobovaním, prechodom cez zbernú komunikáciu. Tento problém je v návrhu riešený pobytovou plochou vo forme multifunkčného priestoru aj s bezbariérovou úpravou pre pohyb osôb so sťaženou schopnosťou pohybu.

1.8 Športová infraštruktúra

Šport

Zo zariadení telovýchovy sa v obci nachádzajú šatne, športový areál (futbalové ihrisko) a multifunkčné ihrisko. V obci je činný futbalový klub. Súčasný futbalový športový areál navrhujeme ďalej rozvíjať. V obci pôsobí TJ Sokol Tekovská Breznica. TJ Sokol má vlastného trénera, predsedu a štatutára klubu a vedúceho mužstva (Zdroj OcÚ Tekovská Breznica).

Zdroj: OcÚ Tekovská Breznica, 2022

Obrázok 2 Futbalové mužstvo TJ Sokol Tekovská Breznica (2022)

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

Rozvoj ďalších telovýchovných a športových zariadení sa navrhuje smerovať k príprave územia pre viacúčelové komplexné zariadenie na úrovni vyššej vybavenosti, ako viacúčelové zariadenie pre športové i kultúrno-rekreačné a relaxačné vyžitie. Obec pre deti a mládež plánuje budovať relaxačno-športové a oddychové zóny na ktorých budú umiestnené aj rôzne športové, posilňovacie, workoutové a cvičebné prvky (napr. workout, hojdačky, preliezačky, šmykľavky, kolotoče atď.).

1.9 Kultúra

Strediskom kultúrnej infraštruktúry v obci by mal byť kultúrny dom, ktorý by disponoval javiskom, kuchynkou, šatňami a osvetlením – obec uvažuje o jeho plánovanej výstavbe. Využitie kultúrneho domu by umožňovalo organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí, prezentujúcich tradície a zvyky miestnych obyvateľov.

Počas celého roka si obec zachováva nasledujúce akcie a podujatia: Deň matiek, Deň obce, Deň detí, Mikuláš, Vianočné posedenie. Na prípravách aj realizácii športových a kultúrnych akcií sa výrazne podieľa obec, spolupodieľajú sa aj všetky ostatné organizácie, združenia a neformálne zoskupenia obyvateľov obce. Organizačné, materiálno-technické zabezpečenie, ako aj dary a darččky zabezpečuje samotná obec, škola a iní darcovia a dobrovoľníci. V obci nechýba Spevácky zbor JUBILATE DEO pri Kostole narodenia Panny Márie v Tekovskej Breznici. Spevácky zbor vznikol v roku 2007 a prvé oficiálne vystúpenie bolo na Veľkú noc v roku 2007. V obci dlhoročne pôsobí aj folklórny súbor Brezničianka, ktorý bol založený koncom roka 1985 pri Slovenskom zväze žien v Tekovskej Breznici. Folklórny súbor Brezničianka sa pravidelne schádza, nacvičuje staré ľudové piesne a zvyky a samozrejme vystupuje na rôznych obecných podujatiach.

1.10 Školské a predškolské zariadenia

Deti z obce navštevujú ZŠ s MŠ v obci, ktorá je pre ne zriadená. Základná škola s materskou školou je plne organizovaná škola s právnou subjektivitou. Má deväť postupných ročníkov. Prvý stupeň tvoria triedy (1– 4), druhý stupeň tvoria triedy (5- 9). V základnej škole sa nachádza školský klub detí, materská škola a zariadenie školského stravovania. V ZŠ sa nachádzajú kmeňové triedy, odborné učebne výpočtovej techniky, multifunkčné učebne s interaktívnymi tabuľami, školská jedáleň a kuchyňa, zborovňa, riaditeľňa, miestnosť pre ekonómku, všetky kabinety, šatne a plynová kotolňa.

Materská škola pracuje podľa vlastného školského vzdelávacieho programu.

ZŠ navštevuje 105 žiakov. ŠKD navštevuje 47 žiakov, MŠ navštevuje 57 detí.

Zdroj: OcÚ Tekovská Breznica, 2020

Obrázok 3 Základná škola s materskou školou

Adresa:

Základná škola s materskou školou

Tekovská Breznica 700

PSČ: 966 52

tel.: 045/ 68 61 166

tel. materská škola : 045/ 68 61 370

e-mail: skola@zssmstekovskabreznica.sk

www.zssmstebreznica.edupage.org.

Zamestnanci školy sú: riaditeľka školy, zástupkyňa riaditeľky pre primárne a nižšie sekundárne vzdelávanie, zástupkyňa riaditeľky školy pre predprimárne vzdelávanie (MŠ), ekonómka školy, vedúca školskej jedálne, vychovávateľka ŠKD, špeciálna pedagogička, učiteľky ZŠ, učiteľky MŠ, výchovný poradca, učiteľ odborných predmetov, upratovačky a kuchárky (Zdroj: <https://zssmstebreznica.edupage.org/news/>).

1.11 Výrobné a podnikateľské subjekty v obci Tekovská Breznica

V obci Tekovská Breznica pôsobí niekoľko podnikateľských subjektov rôzneho zamerania a niektoré z nich uvádzame nasledovne:

- **KROS PLUS- cukrárenská výroba Tekovská Breznica 527 + PHM Levice**
-ponúka výrobu a predaj zákuskov, čajového pečiva, torty-svadobné, narodeninové, slávnostné, šľahačkové a marcipánové
- **Albín Ráchela, Tekovská Breznica 768**
- pestovanie hrozna
- **AMAZONIT s. r. o. Tekovská Breznica**
- pestovanie jablák a jahôd
- **BOWLING BAR- Tekovská Breznica 547**
- reštauračné služby, krčma
- **Anna Ráchelová- PRIMA, Tekovská Breznica 768**
- ostatný obchod s novým tovarom v špecializovaných predajniach i.n.
- **DUMAS PLUS s.r.o. Tekovská Breznica 819**
-výroba chleba, výroba čerstvého pečiva a koláčov
- **Elnermont s.r.o. Tekovská Breznica 487**
-elektrická inštalácia
- **Emília Benčová, Tekovská Breznica 708**
-Ostatná výroba i.n.
- **FAMATEK s.r.o , Tekovská Breznica 748**
- činnosti všeobecnej lekárskej praxe
- **FOLART s.r.o, Tekovská Breznica 430**
- reklamné agentúry
- **FORESTIAL a.s. , Tekovská Breznica 283/1**
- Ostatný maloobchod mimo predajní, stánkov a trhov
- **František Kasan, Tekovská Breznica 377**
- výroba obalov z ľahkých kovov
- **Ing. Darina Krištofová- KROS PLUS, Tekovská Breznica 527**
-maloobchod s pohonnými látkami v špecializovaných predajniach
- **Ľubomír Benč- MAP- Montáž rádii a autopríslušenstva, Tekovská Breznica 708**
- oprava a údržba motorových vozidiel
- **Telovýchovná jednota SOKOL, Tekovská Breznica**
- Prevádzka športových zariadení
- **Ján Volentier, Tekovská Breznica 279**
-oprava strojov
- **Ján Šálka 445**
- nákladná cestná doprava
- **JUDr. Dana Galbavá, Tekovská Breznica 262**
- Mediačná kancelária

- **Milan Suchý-PALTES, Tekovská Breznica 735**
- výroba drevených kontajnerov atď.
- **Rímskokatolícka cirkev, farnosť Tekovská Breznica**
-činnosť cirkevných organizácií

1.12 Cestovný ruch a pamiatky obce Tekovská Breznica

Prírodné zaujímavosti a pozoruhodnosti Sokolia skala

Juhovýchodne od obce Tekovská Breznica sa v nadmorskej výške 415 m n. m. nad ruinami breznického hradu na Tomanovom rígli sa nachádza Sokolia skala. Výstup k nej je z Chválenskej doliny, alebo po zelenej vyznačenej turistickej trase. Ponúka pekné výhľady na široké okolie a na Novú Baňu.

Putikov vršok

Jedná sa o najmladšiu sopku na Slovensku a v celej strednej Európe. Prírodná pamiatka bola vyhlásená v roku 1996 na výmere 21,06 ha. Účelom vyhlásenia je zabezpečenie ochrany najmladšej lokality vulkanickej činnosti na Slovensku s malou deštrukciou sopečnej štruktúry. Vek sopky sa odhaduje na 130 až 140 tisíc rokov, čo je približne koniec glaciálu Riss až začiatok interglaciálu Riss – Würm. Ide o plochý kužeľ so zarovnaným vrcholom, zloženým s trosiek tzv. kapilov, ktoré sú sfarbené do červena. V strede sa nachádza jaskyňa, ktorú domáci volajú Sézam. Ide o prieduch sopky, ktorým pri výbuchu unikali plyny. Sopka sa vyliala pravdepodobne dva razy. O tejto turistickej a geologickej zaujímavosti nájdeme zmienku v geologickej časti turistického sprievodcu Tribeč, Pohronský Inovec a iných odborných publikáciách. Štiavnické pohorie prešlo zložitým geologickým vývojom a formovaním v suchozemskom a podvodnom prostredí (Zdroj: Herčko, I., 2010. „*Stredné pohronie na starých pohľadniciach*“).

Autor: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2022

Obrázok 4 Pozostatky najmladšej vulkanickej sopky Putikov vršok

Chválenská dolina

Chválenská dolina, miestne nazývaná "Do Chválenia". Krajinársky zaujímavá dolina, ktorá vedie údolím Chválenského potoka cez Pleso do sedla pod Rakovcom. Po ľavej strane ju lemujú svahy Pútikovho vrška, po ľavej strane Tomanov rígel'. V júni tu turisti organizujú turistické podujatie, ktoré končí pri poľovníckom kaštieli na Žuhráčke, ktorý kedysi patril k panstvu vo Sv. Antone. V tejto lokalite sa nachádza Pastierska koliba.

Čadičový lom

Čadičový lom sa nachádza vedľa cesty medzi Tekovskou Breznicou a obcou Brehy. Je to ukážka lávového výlevu sopky na Putikovom vršku smerom k Hronu a stĺpcovej kryštalizácie čadiča.

Autor: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2022

Obrázok 5 Čadičový lom

Kultúrno-historické pamiatky v obci

Do dnešných dní sa pomerne kompaktno zachovala zástavba ľudových domov hromadnej cestnej dediny z 2. polovice 18. stor. Boli to kamenné trojpriestorové domy s hospodárskymi staviskami (maštal', šopa), radenými za obytnou časťou vo dvore. Sedlové strechy s podlomenicou a doskovými štítmí boli kedysi pod slamou. Vchod do pitvora bol zvýraznený žudrom. Otvorené ohnisko v pitvore bolo vyvedené do murovaného komína. Dvor bol uzavretý nízkou doskovou bránou a bránkou s drevenými stĺpmi a oblúkovým nadpražím. Z tohto typu vychádzajú aj domy z konca 19. a začiatku 20. storočia., niektoré vznikli prestavbou starších objektov. Sú to v podstate podobné domy ako predchádzajúce, ale s väčšími oknami a do dvora sú obrátené podstením.

Autor: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2022

Obrázok 6 Zachovalé domy v Tekovskej Breznici (2022)

Boli to kamenné trojpriestorové domy s hospodárskymi staviskami (maštal', šopa), radenými za obytnou časťou vo dvore. Sedlové strechy s podlomenicou a doskovými štítmí boli kedysi pod slamou. Vchod do pitvora bol zvýraznený žudrom. Otvorené ohnisko v pitvore bolo vyvedené do murovaného komína. Dvor bol uzavretý nízkou doskovou bránou a bránkou s drevenými stĺpmi a oblúkovým nadpražím. Z tohto typu vychádzajú aj domy z konca 19. a začiatku 20. storočia., niektoré vznikli prestavbou starších objektov. Sú to v podstate podobné domy ako predchádzajúce, ale s väčšími oknami a do dvora sú obrátené podstením.

Medzi najstaršie pamiatky obce patrí Rímskokatolícky kostol Narodenia Panny Márie. Bol postavený na vyvýšenom mieste nad Breznicou v 14. stor. z kameňa v románskom slohu. V roku 1674 bola obec napadnutá Turkami, ktorí ju vypálili. Kostol obnovili len v roku 1734. V 18. storočí kostol prestavali do barokového slohu, ale v roku 1856 ho zničil požiar. Na prelome rokov 1912-13 bola stavba prestavaná a rozšírená. V roku 1993 bol kostol kompletne rekonštruovaný. Bočné oltáre, ktoré zobrazujú Ježišove Božské Srdce a Pannu Máriu, a 14 litografií zasvätení krížovej cesty pochádzajú z roku 1914. V kostole sú sochy svätého Antona, svätého Jozefa, Krista kázučeho a Panny Márie. Orgán vyrobila firma Otto Rieger v Budapešti, v roku 1940. Vo veži sú zavesené štyri bronzové zvony, ktoré vyliali v Brne a v Budapešti.

Zdroj: <https://www.tekovskabreznica.sk/rimsko-katolicka-farnosť-0.html>

Obrázok 7 Rímskokatolícky kostol Narodenia Panny Márie a farnosť v obci Tekovská Breznica

Strážna veža pri Tekovskej Breznici

Medzi Tekovskou Breznicou a Hronským Beňadikom, v polohe zvanej Pustý hrad, sa nachádza zrúcanina hranolovej strážnej veže s vyše 2 m hrubým murivom z andezitu. Predpokladá sa, že ide o strážny a signalizačný objekt zo sústavy, budovanej od r. 1564 na ochranu stredoslovenských banských miest pred tureckým nebezpečenstvom.

Autor: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2022

Obrázok 8 Pustý hrad

Pamätník padlých obetí 1. a 2. svetovej vojny

Pamätník bol postavený v centre obce z verejnej zbierky. Pamätná tabuľa nesie mená 37 obetí z 1. svetovej vojny a 18 obetí z 2. svetovej vojny.

Zdroj: OcÚ Tekovská Breznica, 2022

Obrázok 9 Pamätník padlých obetí 1. a 2. svetovej vojny

2 VEREJNÝ PRIESKUM A ANALÝZA POTRIEB OBYVATEĽOV OBCE TEKOVSKÁ BREZNICA

2.1 Výsledky z dotazníkov

Vyhodnotenie anonymných dotazníkov k PHRSR, v ktorých sa mohli obyvatelia obce Tekovská Breznica vyjadriť ohľadom návrhov k plánu budúceho rozvoja obce s cieľom zlepšenia kvality života v obci.

V dňoch od 1.8. 2020 až do 30.08.2020 sa v obci Tekovská Breznica zrealizoval prieskum názorov, podnetov, návrhov a doplnení na tvorbu PHRSR na roky 2023 – 2028. Jeho výsledky, na základe dotazníkov, priniesli nasledovné údaje, ktoré boli zapracované do SWOT analýzy, opatrení, aktivít a následne akčných plánov:

Vyhodnotenie otázky 1: Vaše pohlavie

Tabuľka 1 Pohlavie

Pohlavie	Počet
muž	40
žena	47
manželia	8
Spolu	95

Z celkového počtu vytlačených dotazníkov a to v počte 550 ks sa do dotazníkového prieskumu zapojilo spolu 95 obyvateľov obce Tekovská Breznica, čo predstavuje spolu z tohto počtu **17,27 %**

Vyhodnotenie otázky 2: Vek respondentov

Tabuľka 2 Vek respondentov

Vek respondentov	Počet
do 20 rokov	1
od 21 – 30 rokov	3
od 31 – 40 rokov	18
od 41 – 50 rokov	15
od 51 – 60 rokov	15
od 61 – 70 rokov	26
od 71 – 80 rokov	15
od 81 a viac	2
Spolu	95

Vyhodnotenie otázky 3: Ako dlho bývajú respondenti v obci.

Dĺžka bývania v obci	Počet
menej ako 1 rok	0
1 – 5 rokov	7
6 – 10 rokov	3
11 – 15 rokov	7
16 – 20 rokov	4
viac ako 20 rokov	74
Spolu	95

Vyhodnotenie otázky 4: Záujem o dianie v obci

Dĺžka bývania v obci	Počet
áno	60
občas	26
nie	0
áno pokiaľ sa to dotýka mňa	9
vôbec	0
Spolu	95

Vyhodnotenie otázky 5: Spokojnosť obyvateľov obce Tekovská Breznica s miestom bývania.

Spokojnosť obyvateľov s bývaním v obci	Počet
veľmi spokojný/á	14
skôr nespokojný/á ako spokojný/á	19
som spokojný/á	54
vôbec som nie spokojný/á	8
Spolu	95

Spracovala: RNDr. Mgr. Anna Štefanková, 2020

2.2 Návrhy občanov

- Zlepšiť zdravotnú starostlivosť (zabezpečiť lekára na kratší pracovný pomer, vybudovať zariadenie pre krízové bývanie a v ňom priestor pre službu všeobecného a detského lekára).
- Dobudovať nové obchody a služby ako napr. menšie stravovacie zariadenia. poskytujúce rýchle občerstvenie turistom, návštevníkom v obci.
- Zlepšiť a skrásliť verejné priestranstvá, ihriská a parky.
- Vybudovať cyklotrasy.
- Chýbajú kultúrne aktivity pre občanov a kultúrny dom.
- Zlepšovať návštevnosť v obci, rozvoj cestovného ruchu.
- Vybudovať priestory pre relax, oddych a voľnočasové aktivity.
- Lepšie propagovať miestny folklór v obci.
- Zlepšiť dopravné spojenie, dobudovať autobusové zastávky- skrásľovať ich výsadbou zelene.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

- Obnovovať miestne cesty, budovať chodníky, parkovacie plochy.
- Zlepšiť dopravné značenie v obci.
- Umiestniť gumené podvaly cez železničné priecestie.
- Dobudovať väčšie parkovisko pre Domovom sociálnych služieb.
- Pri ZŠ vybudovať prechod pre chodcov s optickým spomaľovačom.
- Vybudovať pre deti ihrisko v školskom areáli pre bicykle a kolobežky.
- Otvoriť park pred pomníkom verejnosti a zatriktívniť ho.
- Zabezpečovať bezpečnosť v obci rozširovaním kamerového systému.
- Zlepšiť celkový stav odpadového hospodárstva.
- Zlepšovať a rozvíjať sociálne služby.
- Chýba opatrovateľská služba obci.
- Zabezpečiť lepšie vybavovanie úradných záležitostí.
- Zlepšiť a zabezpečiť ochrana životného prostredia.
- Zlepšiť a dobudovať kanalizáciu v obci.
- Vybudovať nový verejný vodovod v obci.
- Starat' sa o pamiatky v obci.
- Vytvárať priestor pre deti a mládež na trávenie voľnočasových aktivít.
- Vybudovať rekreačné stredisko v Chválení .
- Spolupracovať s miestnymi podnikateľmi a firmami v obci.
- Zlepšovať návštevnosť do obce a rozvíjať viac cestovný ruch.
- Zamerať sa na verejné budovy- vybudovať kultúrny dom a požiarnu zbrojnicu.
- Zvyšovať starostlivosť o miestny cintorín.
- V obci je potrebné venovať sa viac vysporiadaniu pozemkov pred Oázou a na súkromných parcelách pri škole.
- Rozvíjať šport v obci.
- Zlepšovať bytovú dostupnosť.
- Urobiť nové oplotenie Základnej školy a Materskej školy.
- Viac propagovať T. Breznicu v médiách.
- Vybudovať amfiteáter v prírode, miesto na oddych a relax.
- Zútulniť námestie.
- Nové označenie ulíc a zavedenie nových čísiel domov, lebo je to v obci veľmi rozhádzané.
- Regulovať Chválenský potok.
- Odvodniť cestu oproti Oáze za uličkou- medzi č. domov 780 a 783.
- Zlepšovať je treba elektronizáciu, digitalizovať administratívu, a informovanosť obyvateľov v obci na stránkach OcÚ.
- V obci je potrebné vybudovanie kultúrno-spoločenského centra.
- Občania chcú zabezpečiť vyčistenie jazera a okolia, postarať sa o skultivovanie plochy pri príjazdovej ceste k jazeru a navrhujú vybudovať miesto na rekreáciu (rozvíjať CR a služby zákazníkom).
- Občania navrhujú sprístupniť cestu k Hronu / na pešo a bicykle.
- Treba zvýšiť vymožitelnosť miestnych daní a poplatkov.

3 FINANČNÁ ANALÝZA

3.1 Finančná analýza obce Tekovská Breznica

Súvaha k 31.12.2021
IČO: 00321036

Tabuľka 15: Skrátená súvaha Súvaha Úč ROPO SFOV 2-01 k 31.12.2021

Označenie	STRANA AKTÍV	Číslo riadku	Brutto
	SPOLU MAJETOK	1	7 750 063,49
A.	Neobežný majetok	2	6 251 062,66
A.I.	Dlhodobý nehmotný majetok	3	16 500,00
A.II.	Dlhodobý hmotný majetok	11	5 983 846,66
A.III.	Dlhodobý finančný majetok	24	250 716,00
B.	Obežný majetok	33	1 480 815,70
B.I	Zásoby	34	3 440,70
B.II	Zúčtovanie medzi subjektami VS	40	334 581,47
B.III	Dlhodobé pohľadávky	48	911,80
B.IV.	Krátkodobé pohľadávky	60	12 686,78
B.V.	Finančné účty	85	1 129 194,95
B.VI.	Poskytnuté návratné finančné výpomoci	98	0
B.VII.	Poskytnuté návratné finančné výpomoci krátkodobé	104	0
C.	Časové rozlíšenie	110	18 185,13
D.	Vzťahy k účtom klientov	114	0

Zdroj: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7066713>

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

Označenie	STRANA PASÍV	Číslo riadku	Brutto
	SPOLU VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	115	5 989 435,94
A.	Vlastné imanie	116	3 085 301,88
A.I.	Oceňovacie rozdiely	117	0
A.II.	Fondy	120	0
A.III.	Výsledok hospodárenia minulých rokov	123	3 085 301,88
B.	Záväzky	126	1 585 542,48
B.I.	Rezervy súčet		1 500,00
B.II.	Zúčtovanie medzi subjektami VS	132	18 609,92
B.III.	Dlhodobé záväzky	140	1 441 719,00
B.IV.	Krátkodobé záväzky	151	97 698,56
B.V.	Bankové úvery a výpomoci	173	26 015,00
C.	Časové rozlíšenie	180	1 318 591,58
D.	Vzťahy k účtom klientov štátnej pokladnice	183	0

Zdroj: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7066713>

Výkaz ziskov a strát

Tabuľka 16 Výkaz ziskov a strát- náklady

Označenie	Náklady	Číslo riadku	Brutto
50	Spotrebované nákupy (r. 002 až r. 005)	1	45 326,23
51	Služby	6	88 064,64
52	Osobné náklady (r. 012 až r. 016)	11	134 619,77
53	Dane a poplatky (r. 018 až r. 020)	17	7 579,76
54	Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť (r. 022 až r. 028)	21	7 984,72
55	Odpisy, rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti a finančnej	29	142 718,11

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028**

	činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia		
	Rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti (r. 032 až r. 035)	31	1 500,00
	Rezervy a opravné položky z finančnej činnosti (r. 037+ r. 038)	36	Rezervy a opravné položky z finančnej činnosti (r. 037+ r. 038)
56	Finančné náklady (r. 041 až r. 048)	40	16 518,94
57	Mimoriadne náklady (r. 050 až r. 053)	49	0
58	Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov (r. 055 až r. 063)	54	220 147,08
	Účtové skupiny 50 - 58 súčet (r.001 + r.006 + r.011 + r.017 + r.021 + r.029 + r.040 + r.049 + r.054)	64	662 959,25

Zdroj: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7002923>

Tabuľka 17 Výkaz ziskov a strát- Výnosy

Označenie	Výnosy	Číslo riadku	Brutto
60	Tržby za vlastné výkony a tovar (r. 066 až r. 068)	65	1 622,50
61	Zmena stavu vnútroorganizačných zásob (r. 070 až r. 073)	69	0
62	Aktivácia (r. 075 až r. 078)	74	0
63	Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov (r. 080 až r. 082)	79	580 355,52
64	Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti (r. 084 až r. 089)	83	97 189,61
65	Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia (r. 091 + r. 097 +r. 098)	90	290,48
	Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti (r. 092 až r. 095)	91	0
	Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z finančnej činnosti (r. 097 + r. 098)	96	0

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028**

66	Finančné výnosy (r. 101 až r. 108)	100	107,56
67	Mimoriadne výnosy (r. 110 až r. 113)	109	0
68	Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v štátnych rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách (r. 115 až r. 123)	114	0
69	Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, vyšších územných celkoch a v rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách zriadených obcou alebo vyšším územným celkom (r. 125 až r. 133)	124	100 258,01
	Účtová trieda 6 súčet (r. 065 + r. 069 + r. 074 + r. 079 + r. 083 + r. 090 + r. 100 + r. 109 + r. 114 + r. 124)	134	779 823,68
	Výsledok hospodárenia pred zdanením (r. 134 mínus r. 064) (+/-)	135	116 864,43
	Výsledok hospodárenia po zdanení r. 135 mínus (r. 136, r. 137) (+/-)	138	116 864,43

Zdroj: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7002923>

4 ZHODNOTENIE CELKOVÉHO SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

Celkový pohľad na situáciu obce, na jej silné a slabé stránky, príležitosti a prípadné ohrozenia rozvoja obce Tekovská Breznica poskytuje komplexná SWOT analýza a syntéza výsledkov. Výsledky jednotlivých analýz sme doplnili informáciami získaným na základe rozhovorov na verejnom zasadnutí obecného zastupiteľstva. Poskytli nám dostatočnú základňu pre zostavenie SWOT analýzy. V tejto podkapitole si ju bližšie zadefinujeme a chceme poukázať na jej uplatnenie v praxi.

„SWOT analýza v procese rozvoja regiónov je veľmi jednoduchou technikou. Predstavuje východisko pre strategické plánovanie a má široké uplatnenie pri tvorbe budúcich rozhodnutí o rozvoji”

Podľa povahy sledovaných javov sa vo SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Hodnotením SWOT analýzy a silných a slabých stránok, možných príležitostí a ohrození sa hodnotia faktory, ktoré sa dajú využiť a zrealizovať v prospech rozvoja územia. Týmto faktorom je potrebné čeliť v navrhovanej regionálnej stratégii.

Hodnotenie faktorov, ktoré ovplyvňujú rozvoj regiónu môžeme za pomoci SWOT matice rozčleniť na dve skupiny:

- **Vnútorne (endogénne) faktory rozvoja** (prírodný zdroj, krajinná scenéria, poľnohospodárska pôda), dobre rozvinutá infraštruktúra v obci, zamestnanosť a pod.
- **Vonkajšie (exogénne) faktory rozvoja- pozitívne vplyvy** (príležitosti a ohrozenia)

Na SWOT analýze sa zúčastnili všetky zainteresované subjekty, ale i pracovná skupina, ktorá zvažila, či slabé stránky alebo ohrozenia v predmetnom území budú neutralizované, alebo budú navrhované možnosti, ako ich odstrániť a zmeniť. Silné stránky ktoré obec má a odstraňovanie slabých stránok v obci majú vplyv na rast pravdepodobnosti využitia ponúkajúcich sa príležitostí a potenciálny záujem zo strany obyvateľov pre všestrannejšie naplnenie vízie obce a samotného rozvoja obce. Program rozvoja obce z tohto pohľadu nepovažujeme za prevažne analytický dokument, je to skôr koncepčný dokument, v ktorom je analýza a zhodnotenie východiskového stavu nutnou súčasťou. Objektom analýzy sú: ekonomická situácia samosprávy (rozpočet obce, majetok obce), podnikateľský sektor v obci, ľudský potenciál, partnerská spolupráca obce s inštitúciami, so súkromným sektorom, obcami, spolkami a združeniami pôsobiacimi v obci, rozvoj technickej a sociálnej infraštruktúry a prírodné zdroje a ich využitie. Vo SWOT analýze sú všetky analyzované súčasti spracované na záver do jednotného celku. SWOT analýza realizovaných stratégií a opatrení poukazuje na prioritné smerovanie investičných aktivít do budovania infraštruktúry, rekonštrukcie a iných aktivít, ktoré sú v kompetencii obce.

4.1 SWOT analýza interného (vnútorného) prostredia obce Tekovská Breznica

V analýze interného prostredia obce Tekovská Breznica sa budeme zaoberať prvými krokmi tvorby rozvojového dokumentu, zostavením relevantnej a výpovednej analýzy interného prostredia obce. Princípom každej SWOT analýzy je výstižne a objektívne charakterizovať slabé a silné stránky obce. Ako sme už uviedli, silné stránky obce majú pozitívny vplyv na rozvoj obce, zahŕňajú v sebe konkurenčné a komparatívne výhody regiónu pre rozvoj aktivít v danom území. Slabé stránky majú nepriaznivý vplyv na rozvoj obce v danom regióne. Pozitívne vplyvy v danom území označujeme ako príležitosti a negatívne vplyvy považujeme za ohrozenia, medzi ktoré môžeme zaradiť hospodársku krízu, nedoriešené majetkové pomery a pod. Kľúčom v procese tvorby stratégie je cyklicky sa opakujúca sociálna a občianska mobilizácia, ktorá ovplyvňuje každý krok a stupeň ďalšie stanovené tvorby programu sociálneho a ekonomického rozvoja obce.

Nakoľko mnohé plány v obci boli už zrealizované na základe predchádzajúceho strategického dokumentu a v obci je potrebné vykonať ciele, opierame sa o aktuálne rozvojové stratégie, ktoré sa v najbližšom období majú realizovať.

Medzi hlavné transformačné, vízie a ciele obce Tekovská Breznica patria:

- Obec má záujem využiť svoju výhodnú polohu voči ekonomickým centrom a dôležitým dopravným koridorom.
- Obec chce naďalej rozvíjať obytné zóny a diferencované formy bývania v obci, rozvíjať hospodárske aktivity a podporovať tradičnú domácu výrobu.
- Obec chce využívať existujúci prírodný potenciál a zachovávať tradície obce, naďalej rozvíjať a podporovať rozvoj cestovného ruchu a turizmu.
- Obec Tekovská Breznica i naďalej chce sa starať o kvalitu krajinného prostredia v hospodársky intenzívne využívanej krajine a starať sa o ekologickú rovnováhu a trvalo udržateľný rozvoj.
- Zámerom obce starať sa a zveľaďovať životné prostredie a využívať vhodne existujúci prírodný potenciál.
- V oblasti technickej infraštruktúry má obec záujem dobudovať v rozvojových plochách kanalizácie a ČOV
- Obec Tekovská Breznica chce podporovať rozvoj sociálnych služieb, zabezpečovať sociálnu starostlivosť a ostatné služby súvisiace v rámci zákona o sociálnych službách.
- Obec Tekovská Breznica chce budovať všetky prvky infraštruktúry, zlepšovať stav odpadového hospodárstva a zvyšovať kvalitu života obyvateľov.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonitosti a pravidiel obecnej samosprávy, ochrana života obyvateľov a ich majetku, ako aj životného prostredia.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

Tabuľku analýzy interného prostredia pre stratégiu obce Tekovská Breznica sme spracovali na základe podkladov a zistení v teréne. Zistili sme, že najväčším problémom v obci sú stále nedoriešené a pretrvávajúce otázky odpadového hospodárstva, sociálnej práce, otázok bývania mladšej generácie, otázky týkajúce sa celkovej infraštruktúry obce, otázky kultúrneho hodu, požiarnej zbrojnice, otázky týkajúce sa zvyšovania kvality kanalizácie a ČOV, miestneho cintorína, ZŠ s MŠ, budovania cestovného ruchu a pod.

Analýza interného prostredia predstavuje výber, tvorbu a zhodnotenie ukazovateľov vlastností krajiny, jej jednotlivých krajinotvorných zložiek (analýzu zdrojov a analýzu súčasného stavu využitia zdrojov). V tejto analýze sa opierame o fyzicko-geografické analýzy územia, infraštruktúru, kultúrno-historický potenciál a o primárne ponuky pre rozvoj cestovného ruchu a turizmu, prípadne poznávacieho turizmu atď.

V Tabuľke 18 sumarizujeme vnútorné faktory rozvoja obce podrobnejšou analýzou interného prostredia, v ktorom definujeme silné a slabé stránky obce. V analýze interného prostredia definujeme silné a slabé stránky obce. Silné stránky, ktoré bližšie špecifikujeme, vedú k sociálno-ekonomickému rozvoju riešeného územia. Ich cieľom je zatriktívniť vnútorný život v obci a zviditeľniť lokalitu systematickou podporou občanov a zlepšovať stav týkajúci sa vzhľadu obce. Pre propagáciu a marketing obce je dôležité budovať a posilňovať strategické partnerstvá, zlepšovať podnikateľské možnosti a služby občanom formou intenzívnejšej komunikácie s podnikateľmi.

Medzi slabé stránky obce Tekovská Breznica patria: absencia kultúrneho domu, spoločenské priestory, autobusové zastávky, relaxačno-oddychová a športová zóna pre deti, mládež a ostatné skupiny obyvateľstva ale aj návštevníkov obce a pod.

Je dôležité aktualizovať informácie o živote občanov v obci ako aj názor občanov na ich kvalitu života. Získané informácie vytvárajú podklady pre PHRSR obce ako aj pre iné strategické dokumenty. Týmto chceme poukázať na potrebu monitorovania jednotlivých aktivít sociálno-ekonomického rozvoja a na potrebu plánovania a na dôležitosť úzkej spolupráci so samosprávou.

Tabuľka 18 Vnútorné faktory rozvoja obce - analýza interného prostredia

Vnútorné faktory rozvoja obce - analýza interného prostredia.	
<i>SILNÉ STRÁNKY</i>	<i>SLABÉ STRÁNKY</i>
<ul style="list-style-type: none">výhodná geografická poloha- dobré dopravné spojenie s okolitými obcami a mestami	<ul style="list-style-type: none">nezamestnanosť
<ul style="list-style-type: none">využiteľný prírodný potenciál v Chválený	<ul style="list-style-type: none">migrácia obyvateľstva za prácou, vzdelávaním
<ul style="list-style-type: none">vybudovaná infraštruktúra v obci	<ul style="list-style-type: none">starnutie populácie
<ul style="list-style-type: none">v okolí sa nachádza MŠ a ZŠ	<ul style="list-style-type: none">vysoká opotrebovanosť miestnych komunikácií,
<ul style="list-style-type: none">zachovalé kultúrno-historické pamiatky	<ul style="list-style-type: none">nedoriešené otázky ŽP – skládky, triedenie odpadu, likvidácia komunálneho odpadu,
<ul style="list-style-type: none">tradičné remeslá a kultúrne zvyklosti (spoločné kultúrno-historické korene)	<ul style="list-style-type: none">zaostávajúca osвета domáceho obyvateľstva k rozvoju turizmu a cestovného ruchu
<ul style="list-style-type: none">primárna ponuka vytvára vhodné podmienky pre rozvoj cestovného ruchu a agroturistiky	<ul style="list-style-type: none">v obci chýbajú služby vyššej vybavenosti
<ul style="list-style-type: none">dobrá prístupnosť k internetu	<ul style="list-style-type: none">v obci chýba praktický lekár

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

<ul style="list-style-type: none">funkčná samospráva a obecný úrad	<ul style="list-style-type: none">v obci chýbajú ubytovacie a stravovacie zariadenia pre turistov a návštevníkov
<ul style="list-style-type: none">vybudované časti pre športové činnosti- športové ihrisko	<ul style="list-style-type: none">v obci chýba terénna opatrovateľská služba pre starších obyvateľov
<ul style="list-style-type: none">partnerská spolupráca obces inštitúciami, s inými obcami,	<ul style="list-style-type: none">obmedzené možnosti bývania pre mladé rodiny s deťmi
<ul style="list-style-type: none">bohatý kultúrny a spoločenský život	<ul style="list-style-type: none">v obci chýbajú nové rozvojové plochy pre výstavbu rodinných domov
<ul style="list-style-type: none">v obci sa nachádzajú rôzne podnikateľské subjekty	<ul style="list-style-type: none">v obci chýba denný stacionár
<ul style="list-style-type: none">nenarušené a neznečistené prostredie	<ul style="list-style-type: none">v obci chýba zberný dvor

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2022

4.2 SWOT analýza externého (vonkajšieho) prostredia obce

V analýze externého prostredia obce Tekovská Breznica sa budeme zaoberať analýzou, ktorá v sebe zahŕňa analýzu štyroch oblastí vonkajšieho prostredia tzv. PEST analýzu – Politickú, Ekonomickú, Sociálnu a Technologickú. Analýza vychádza z poznania minulého vývoja a snaží sa o predvídanie a analyzovanie budúcich vplyvov na prostredie v už spomínaných štyroch oblastiach. Táto časť analýzy je zameraná na charakteristiku vlastností ľudských zdrojov, situáciu z hľadiska migrácie, na zamestnanosť obyvateľstva, na socio-ekonomické charakteristiky a sociálno-patologické javy, ktoré predstavujú negatívne javy prostredia (ohrozenia). V Tabuľke 19 definujeme vonkajšie faktory rozvoja obce- analýzu externého prostredia obce Tekovská Breznica, kde bližšie špecifikujeme príležitosti a ohrozenia. Príležitosti v tejto tabuľke predstavujú externé podmienky, ktoré môžu pomôcť obci k dosiahnutiu cieľov. Ohrozenia predstavujú oblasti, na ktoré je potrebné sa čo najskôr zamerať.

Tabuľka 19 Vonkajšie faktory rozvoja obce- analýza externého prostredia

Vonkajšie faktory rozvoja obce-analýza externého prostredia.	
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none">možnosť dennej dochádzky obyvateľov do okresného mesta a príslušných miest a obcí	<ul style="list-style-type: none">rast nezamestnanosti
<ul style="list-style-type: none">posilnenie trendu prisťahovaných obyvateľov	<ul style="list-style-type: none">nezáujem obyvateľov obce o veci verejné
<ul style="list-style-type: none">vytváranie nových pracovných príležitostí	<ul style="list-style-type: none">degradácia pôdy
<ul style="list-style-type: none">vhodné podmienky pre rozvoj turizmu, agroturistiky a cestovného ruchu	<ul style="list-style-type: none">strata príjmov obce z prenájmu obecných priestorov
<ul style="list-style-type: none">atraktívne prírodné prostredie v okolí	<ul style="list-style-type: none">politický tlak a krízové dianie
<ul style="list-style-type: none">mediobecná spolupráca s okolitými obcami	<ul style="list-style-type: none">dochádzanie obyvateľov do väčších vzdialeností do zamestnania

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

<ul style="list-style-type: none">možnosť poskytnutia pracovných príležitostí pri verejnoprospešných prácach v obci, pri jej skrášľovaní	<ul style="list-style-type: none">nedostatok prostriedkov na realizáciu rozvojových zámerov obce
<ul style="list-style-type: none">možnosť zachovať vidiecky štýl osídlenia	<ul style="list-style-type: none">nedostatok stavebných pozemkov pre výstavbu rodinných domov
<ul style="list-style-type: none">využívať dostupnosť úverových zdrojov	<ul style="list-style-type: none">legislatívne zmeny (dane, odvody a pod.).
<ul style="list-style-type: none">rozvoj infraštruktúry	<ul style="list-style-type: none">opustenie vidieckeho štýlu života obyvateľstva
<ul style="list-style-type: none">podpora rozvoja odpadového hospodárstva	<ul style="list-style-type: none">nezáujem o zachovanie kultúrnych hodnôt v obci a tradičných remesiel
<ul style="list-style-type: none">budovanie kultúrneho domu, požiarnej zbrojnice a ostatnej infraštruktúry v obci	<ul style="list-style-type: none">prehlbovanie zaostávania bývania v extraviláne obci
<ul style="list-style-type: none">skvalitnenie marketingu a manažmentu zameraného na propagáciu obce atď.	<ul style="list-style-type: none">strata príležitosti získať dotácie na rozvoj projektov atď.

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2022

4.3 Analýza problémov

Pri analýze problémov pozornosť sústredíme na hlavné nedostatky, ktoré je potrebné v obci Tekovská Breznica riešiť. V Tabuľke 20 poukazujeme na hlavné problémy, ktoré sa v obci vyskytujú a na miesta, ktoré sa nachádzajú v zlom technickom stave.

Tabuľka 20 Analýza problémov v obci Tekovská Breznica

Analýza problémov
<ul style="list-style-type: none">v obci je nevyhnutné rozšíriť kanalizáciu v časti Kamenie
<ul style="list-style-type: none">nedostatok pozemkov pre bytovú a individuálnu výstavbu (v zmysle územného plánu vytvoriť nové stavebné pozemky)
<ul style="list-style-type: none">nevyužité sú plochy zelene na oddychové zóny a taktiež je potrebná ich úprava
<ul style="list-style-type: none">riešenie otázok zvyšovania separácie odpadov a situácie s bioodpadom (Vybudovanie zberného dvora pre bioodpad napr. v priestoroch roľníckeho družstva)
<ul style="list-style-type: none">v obci chýba kultúrny dom
<ul style="list-style-type: none">vybudovanie požiarnej zbrojnice
<ul style="list-style-type: none">využitie obnoviteľných zdrojov energie
<ul style="list-style-type: none">dokončenie projektu Wifi pre Teba
<ul style="list-style-type: none">vybudovanie relaxačno-oddychovej a športovej zóny pre všetky vekové kategórie
<ul style="list-style-type: none">vybudovanie nových zastávok v obci
<ul style="list-style-type: none">výmena poškodených zábavných prvkov na detskom ihrisku za odolnejšie
<ul style="list-style-type: none">vybudovanie parkoviska pri Domove dôchodcov a sociálnych služieb pri OÁZE

• zvyšovanie bezpečnosti chodcov v obci a rozširovanie siete chodníkov, vybudovanie dopravného značenia
• budovanie náučných chodníkov, cyklotrás
• zlý stav telocvične
• politické, legislatívne zmeny a kríza
• zvyšovať propagáciu obce a iné.

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2022

4.4 Vyhodnotenie činnosti obce od roku 2015 – 2022

V tejto časti dokumentu Vás chceme oboznámiť s doteraz zrealizovanými aktivitami a projektmi, ktoré sa nám podarilo v obci v priebehu rokov 2015 – 2020 zrealizovať.

Rok 2015

- Dokončenie a skolaudovanie novej bytovky spolu s technickou a infraštruktúrnou vybavenosťou (parkovisko, pripojenie k elektrickým sieťam, plyn, voda, kanalizácia, odlučovač ropných látok, príklady všetkých energií vo výške 126 716 Eur.
- Výmena výhrevných telies v ZŠ blokov C- schody, D- telocvična, jedáleň, kuchyňa, prízemie bloku B v sume 34 707 Eur. Výmena krytiny na ZŠ, inštalácia odkvapového systému a bleskozvodu stála v sume 81 404 Eur.
- Rekonštrukcia šatní TJ Sokol v sume 6 900 Eur. (dotácia), 1000 Eur. spoluúčasť obce. Zakúpenie 5ks pivných setov (lavice a stoly) pre TJ Sokol.
- Rekonštrukcia 7 obecných studní z dotácie vo výške 6 900 Eur. Obec mala spoluúčasť 1000 Eur.
- Vybudovanie odvodňovacieho rigolu pri rodinnom dome s popisným číslom 281
- Zakúpenie regionálneho kalendára do každej domácnosti v počte 430 ks.
- Zabezpečovanie opráv na ČOV, zber separovaného odpadu, zvoz domového pevného odpadu, zber celoročného poškodeného šatstva (darovanie bicykla pre hendikepované deti)
- Uskutočňovanie pravidelných spoločenských akcií (obecná zabíjačka, stávanie mája, stretnutie novonarodených detí so starostom, turistický pochod na Žuhračku, MDD, pivný festival, stretnutie s jubilantmi vyššieho veku, vianočné trhy, Mikuláš a iné.).
- Podporovanie športových a spoločenských akcií organizovaných obcou (kynologický klub, holubári, Jednota dôchodcov Slovenska, TJ Sokol, volejbalisti, stolní tenis, Breznickí heligonkári a pod.).

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

Rok 2016

- Január 2016 kolaudácia novej bytovky.
- Vybudovanie oplotenia medzi školským pozemkom a pozemkom vyčleneným ku bytovkám
- Vybudovanie detského ihriska medzi bytovkami.
- Prepojenie kanalizácie Základnej školy do miestnej kanalizácie.
- Dokončenie rekonštrukcie TJ Sokol šatní.
- Vydanie knihy „Spomienky starého učiteľa“
- Oslava 740 výročia obce- poskytnutá dotácia vo výške 2 500 Eur.
- Zabezpečovanie pravidelného odvozu separovaného odpadu a veľkokapacitného odpadu
- Usporiadanie pravidelných spoločenských akcií v obci.

Rok 2017

- Dokončenie procesu odkúpenia bytového domu- 16 bytových jednotiek od stavebnej firmy.
- Rekonštrukcia chodníkov v obci od obecného úradu od rodinných domov s popisným číslom 400 až 417 a od rodinných domov s popisným číslom od 524 do 543 v celkovej sume 32 918,62 Eur.
- Začatie prípravných projekčných prác na umiestnenie novej bytovky na pozemkoch obce
- Oprava verejného osvetlenia za pomoci bezúročnej pôžičky od firmy, ktorá mala vybaviť dotáciu.
- Spracovanie územného plánu obce Tekovská Breznica.
- Vymenenie kábla na miestnom rozhlase v sume 4 469 Eur.
- Spracovaná projektová dokumentácia na opravu miestnej komunikácie od Andelka až Pod horu. Projektová suma vo výške 170 000 Eur.
- Spracovaná dokumentácia na odkanalizovanie časti obce pod cintorínom až do kamenia (234 000 Eur.).
- Zabezpečovanie chodu ČOV.
- Zabezpečovanie pravidelného odvozu separovaného odpadu a pevného domového odpadu.
- Pravidelné spoločenské akcie za účasti OcÚ.
- Podpora športových a spoločenských organizácií obcou.

Rok 2018

- Povrchová úprava ciest pri cintoríne, vybudované odvodnenie do potoka.
- Spracovanie územného plánu obce.
- Oprava oplotenia a hlavnej brány TJ Sokol.
- Prerobenie elektroinštalácie a riadenie na ČOV.
- Zakúpenie samozberacieho sypača na zimnú údržbu ciest.
- Rozdanie regionálneho kalendára pre občanov v počte 500 ks.
- Zabezpečovanie chodu ČOV.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

- Zabezpečovanie pravidelného odvozu separovaného odpadu, zeleného odpadu, nepotrebného šatstva, zberu batérií, prepáleného oleja a pevného domového odpadu.
- Pravidelné spoločenské akcie za účasti OcÚ.
- Podpora športových a spoločenských organizácií obcou.

Rok 2019

- Dokončenie spracovania územného plánu obce a jeho schválenie OZ.
- Spevnenie a povrchová úprava cesty k domu smútku.
- Položenie celistvého asfaltového koberca na cestu v Kasanovej uličke, ulička na Bašte.
- Rekonštrukcia miestnej komunikácie.
- Zmena užívania časti stavby ZŠ, rozšírenie MŠ o jednu triedu, spálňu, šatňu, umývárne s WC pre deti a pre zlepšenie osobnej hygieny zamestnancov. V týchto priestoroch vznikla aj nová riaditeľňa, zborovňa, učtáreň, školský klub, priestor pre školské dielne a jedna trieda pre školskú knižnicu. Vo všetkých triedach sa vymenili svetlá, nová podlahová krytina, prerobené sú všetky WC. Suma prác vo výške 180 000 Eur.
- Zabezpečovanie pravidelného odvozu separovaného odpadu, zeleného odpadu, nepotrebného šatstva, zberu batérií, prepáleného oleja a pevného domového odpadu.
- Zakúpenie regionálneho kalendára do obce v počte 500 ks.
- Výmena vedenia elektrického obecného rozhlasu a preklad na elektrické betónové stĺpy vo výške 8 000 Eur.
- Zabezpečovanie chodu ČOV.
- Rozmiestnenie dopravných zrkadiel v problémových križovatkách.
- Zriadenie novej obecnej stránky obce.
- Dokončenie výstavby bytových domov (16 rodín).
- Odkúpenie od stavebnej firmy 2/3 technickej vybavenosti v hodnote 100 000 Eur.
- Poriadanie pravidelných akcií na ktorých sa podieľal aj OcÚ Tekovská Breznica.
- Podpora športových a spoločenských organizácií obcou.

Rok 2020

- Dokončenie bytového domu so 16 bytovými jednotkami,
- Výmena poškodených zábavných prvkov na detskom ihrisku za odolnejšie celokovové a za nové vorkautové prvky pre starších cvičencov v priestore pred Základnou školou v celkovej cene 17 627,00 Eur.
- Vybudovanie kamerového systému v marci (2020) s dotáciou v sume 8 000 Eur.
- Vymalovanie priestorov školskej jedálne, kuchyne a skladových priestorov, kancelárie, hygienických zariadení. V kuchyni rekonštrukcia osvetlenia a vzduchotechniky v celkovej sume 11 000 Eur.
- Rekonštrukcia kúrenia obecného úradu a Základnej školy. Dotácia bola poskytnutá vo výške 483 937 Eur. a na kúrenie v ZŠ 123 323 Eur., čiže spolu vo výške 607 260 Eur. Obec mala spoluúčasť vo výške 5 %.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

- Spracovaná projektová dokumentácia na kanalizáciu, intenzifikáciu a revitalizáciu súčasnej ČOV. Žiadosť o dotáciu vo výške 500 000 Eur. cez Envirofond.
- Spracovanie projektovej dokumentácie na rekonštrukciu pastierskej koliby v Chválení.

Rok 2021

- Boli dokončené administratívne záležitosti ohľadne založenia bytového domu, 16 bytových jednotiek, č. 352 v prospech Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja.
- Počas pandémie Covid cez 15 sobôt obec zabezpečovala testovanie obyvateľov z obce a zo širokého okolia. Bolo otestovaných spolu 7 286 občanov a príjem do obce bol vo výške 36 430 Eur.
- Prerobenie sociálnych zariadení v budove obecného úradu. Práce financované z prostriedkov testovania.
- V mesiacoch november-december bol zrealizovaný projekt- Rekonštrukcia kúrenia Obecného úradu s využitím obnoviteľných zdrojov energie v celkovej sume cca 123 323 Eur. s 5 % spoluúčasťou obce a to vo výške 6 166 Eur.
- V roku 2021 bola opäť podaná žiadosť na Envirofond na dotáciu projektu Rekonštrukcia, revitalizácia a intenzifikácia na ČOV (na zariadenia hrubého prečistenia, dúchadiel a rozptyľovacích elementov vzduchu v aktivačných nádržiach, výmena čerpadiel, dúchadiel a miešadiel). Žiadosť v štádiu medzi nerozhodnutými, neschválenými).
- v mesiacoch júl- august uskutočnená oprava podlahovej krytiny na troch chodbách v Základnej škole s materskou školou firmou Stavrem s. r. o., Senec. Výmena krytiny na ploche 134 m² v celkovej sume 4 195,45 Eur.
- Odkúpenie pozemkov pre vytvorenie miesta na zberný dvor a iné potreby obce.
- Zakúpenie traktora Zetor pre potreby obce vo výške 53 700 Eur.

Rok 2022

- Dokončenie realizácie projektu pod názvom „Rekonštrukcia kúrenia Obecného úradu“ s využitím obnoviteľných zdrojov energie- kolaudácia stavby, úprava vonkajších priestorov a fasády, vnútorné vymaľovanie budovy.
- Rekonštrukcia pastierskej koliby vo Chválení podľa prepracovanej projektovej dokumentácie.
- Úprava krajnice miestnej cesty vo Vlčkovskom (vybetónovanie betónového rigolu s odvodňovacím žľabom v dĺžke cca 280 metrov.
- Zahájenie prác v mesiaci november 2022 na projekte: „Rekonštrukcia kúrenia v Základnej škole s materskou školou“.
- Ukončené výberové konanie na dodávateľa stavby – kanalizácia v časti obce Zemianské. Došlo k podpísaniu zmluvy o zhotovení diela.
- V spolupráci s firmou Opendoor bola spracovaná a podaná žiadosť na projekt: „Riešenie situácie s bioodpadom pre obec Tekovská Breznica“. Vypracovaná žiadosť na dotáciu bola podaná na Ministerstvo životného prostredia.

ČASŤ B.

STRATEGICKÁ ČASŤ

5 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV

Silné stránky obce Tekovská Breznica majú pozitívny vplyv na rozvoj obce, zahŕňajú v sebe konkurenčné a komparatívne výhody regiónu pre rozvoj aktivít v danom území. Slabé stránky majú nepriaznivý vplyv na rozvoj obce v danom regióne. Pozitívne vplyvy v danom území označujeme ako príležitosti a negatívne vplyvy považujeme za ohrozenia, medzi ktoré môžeme zaradiť hospodársku krízu, nedoriešené majetkové pomery a pod. Kľúčom v procese tvorby stratégie je cyklicky sa opakujúca sociálna a občianska mobilizácia, ktorá ovplyvňuje každý krok a stupeň tvorby programu sociálneho a ekonomického rozvoja obce.

5.1 Stratégia rozvoja obce Tekovská Breznica na obdobie rokov

2023 – 2028

Rozvojová stratégia je výstupom procesu strategického plánovania a jej ťažiskom je stanovenie hlavných cieľov a oblastí rozvoja. Strategické programovanie a jeho výstup programu rozvoja sa preto zameriava viac na konkretizáciu procesov realizácie a napĺňania cieľov. Obec Tekovská Breznica má od roku 2018 schválený územný plán obce. Okrem toho sa rozhodla v rámci miestneho a regionálneho rozvoja vypracovať aj dokument PHRSR na roky 2023 – 2028. Tento dokument bude podporovať rozvojové ciele a rozumnou stratégiou sa k týmto cieľom dopracuje.

Stratégia rozvoja obce je vypracovaná v súlade so strategickými dokumentmi SR a EÚ a vychádza z výsledkov analytickej časti, z dotazníkového prieskumu a nadväzuje na SWOT analýzu, pričom sa snaží eliminovať a zmierniť identifikované problémy pomocou určených faktorov rozvoja. Stratégia zvolená na dosiahnutie strategického cieľa vychádza z poznania komplexných potrieb obce.

Účelom strategickkej časti tohto dokumentu je navrhnúť prioritné oblasti a opatrenia, ktoré sú priamo v kompetencii samosprávy (obce) a obec ich zabezpečuje v zmysle platnej legislatívy, alebo nie sú priamo v kompetencii obce, ale obec ich v rámci svojich schopností a možností dokáže ovplyvniť najmä pri využití princípu partnerstva vytváraním synergických efektov.

Obec si stanovila tieto prioritné oblasti svojho rozvoja počas rokov 2023 – 2028. Jedná sa o nasledovné prioritné oblasti:

1. **Prioritná oblasť hospodárska a ekonomická základňa obce- Vybudovanie stabilnej hospodárskej a ekonomickej základne v obci.**
2. **Prioritná oblasť sociálna- Vybudovanie sociálnej infraštruktúry v obci**
3. **Prioritná oblasť environmentálna- Kvalitné životné prostredie**
4. **Prioritná oblasť - Ľudské zdroje a zamestnanosť**
5. **Prioritná oblasť- Ekonomika a podnikateľské prostredie**
6. **Prioritná oblasť- Propagácia a informovanosť**

Hlavné prioritné oblasti a strategické ciele zobrazuje tabuľka 21.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

Tabuľka 21 Strategický cieľ a hlavné prioritné oblasti

Vízia		
1. Prioritná oblasť – Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce	2. Prioritná oblasť – Sociálna	3. Prioritná oblasť – Environmentálna Kvalitné životné prostredie
ciele Dopravná infraštruktúra Technická vybavenosť obce Administratívne budovy Stabilná hospodárska a ekonomická základňa	ciele Školstvo a vzdelanie Verejné priestranstvá Bývanie Športoviská Sociálna vybavenosť Kvalitná infraštruktúra	ciele Odpadové hospodárstvo Ochrana životného prostredia Environmentálna infraštruktúra a vodné hospodárstvo Ochrana prírody a krajiny
Opatrenie 1.1 Zlepšenie celkovej infraštruktúry obce Opatrenie 1.2 Modernizácia administratívnych budov v správe obci Opatrenie 1.3 Podpora cestovného ruchu Opatrenia 1.4 Zabezpečenie vysokej úrovne hospodársko-ekonomickej základne Opatrenie 1.5 Rozvoj samosprávy v obci	Opatrenie 2.1 Podpora aktivít v oblasti školstva a školskej infraštruktúry Opatrenie 2.2 Starostlivosť o občanov a zvýšenie kvality života Opatrenie 2.3 Budovanie a rekonštrukcia verejných priestranstiev v obci Opatrenie 2.4 Budovanie oddychových zón a obnova športovísk, detských ihrísk Opatrenie 2.5 Rekonštrukcia vnútorného zariadenia a techniky v Pastierskej kolibe vo Chválení Opatrenie 2.6 Zlepšenie kvality sociálnej vybavenosti obce a sociálnej infraštruktúry v obci Opatrenie 2.7 Podpora sociálnych a zdravotníckych služieb a sociálnej starostlivosti v obci Opatrenie 2.8 Príprava pozemkov a inžinierskych sietí pre IBV rodinných domov a ďalších bytových jednotiek Opatrenie 2.9 Budovanie a podpora športových akcií a turistických atrakcií v obci Opatrenie 2.10 Rozšírenie súčasnej hranice zastavaného územia obce z dôvodu potenciálnej výstavby	Opatrenie 3.1 Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva Opatrenie 3.2 Podpora ostatných aktivít a projektov v oblasti vodného hospodárstva Opatrenie 3.3 Zabezpečenie ochrany prírodného dedičstva Opatrenie 3.4 Zlepšovanie stavu ovzdušia Opatrenie 3.5 Podpora znižovania energetickej náročnosti budov v správe obci

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

Vízia		
4. Prioritná oblasť Cestovný ruch	5. Prioritná oblasť – Ekonomika a podnikateľské prostredie	6. Prioritná oblasť Propagácia a informovanosť
ciele Cestovný ruch	ciele Ľudské zdroje	ciele Propagácia v obci
Opatrenia 4.1 Podpora a rozvoj cestovného ruchu v obci a v regióne	Opatrenie 5.1 Podpora zamestnanosti Opatrenie 5.2 Vytváranie podmienok pre podnikanie na vidieku Opatrenie 5.2 Podpora miestnych spolkov a združení v obci Opatrenie 5.3 Podpora miestnych spolkov a združení Opatrenie 5.4 Členstvo v združeníach regionálneho rozvoja	Opatrenie 6.1 Zvyšovanie propagácie a informovanosti o obci Tekovská Breznica

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková (2023)

Špecifické strategické ciele (hlavné priority) sme rozdelili na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé

5.2 Strategické ciele, programové osi a špecifické ciele rozvoja obce

Krátkodobé ciele (1–2 roky):
<ul style="list-style-type: none">• rekonštrukcia obecných komunikácií, výstavba chodníkov, revitalizácia verejných priestranstiev• výsadba nových stromčekov a okrasných drevín v obci• rekonštrukcia vnútorných priestorov obecného úradu• údržba miestneho rozhlasu• skvalitnenie technickej infraštruktúry• vybudovanie kompostovísk, zberného dvora• zvýšenie osvetlenia a separovanie komunálneho odpadu, nové nádoby odpad• skvalitniť starostlivosť o miestnu zeleň, jeho udržiavanie• vyrobiť a umiestniť nové informačné tabule, zlepšiť prístup k informáciám• vyčistenie Chválenského a Vlčkovského potoka• rekonštrukcia a stála údržba kanalizácie ČOV a jej následné dobudovanie v rozvojových plochách• zlepšenie dostupnosti internetu (optický internet) (Wifi pre Teba)
Strednodobé ciele(1-4 roky):
<ul style="list-style-type: none">• vybudovanie novej oddychovo- relaxačnej plochy pre všetky vekové kategórie ako aj pre športovcov a návštevníkov obce

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

- vybudovanie fitnescentra vo voľnej prírode
- obnova rázovitých stavieb a drobnej architektúry
- rekonštrukcia miestnych komunikácií, nové cesty k obytným častiam, uliciam
- vybudovanie klubu mládeže,
- regulácia potoka a vybudovanie chodníka cez celú obec
- vybudovanie chodníkov v obci
- vybudovanie kina v prírode,
- výstavba nového detského ihriska a oddychovej plochy pre matky s deťmi
- obnova knižnice a zavedenie čítárne
- vybudovanie parku oddychu s lavičkami a chodníkmi
- vybudovanie hygienického zariadenia
- rozšírenie plynofikácie do obce v rozvojových oblastiach
- usporiadanie trhov, jarmokov, aktivizovanie možností vidieckej turistiky
- pozemkové úpravy, vyporiadanie pozemkov a výkup pozemkov pod individuálnu výstavbu rodinných domov v obci
- zabezpečenie inžinierskych sietí k plánovaným stavebným pozemkom
- vybudovanie nových parkovacích zón v obci
- kúpa pozemku pre vytvorenie oddychovej, relaxačnej a športovej zóny
- rekonštrukcia telocvične v ŽŠ a jej využitie pre rôzne druhy športov
- úplná úprava daňových výmerov atď.
- zvýšiť bezpečnosť v obci, dopravné značenie, merače rýchlosti a pod.

Dlhodobé ciele (1 – 7 rokov)

- vybudovať požiarnu zbrojnicu,
- vydanie knižnej publikácie a propagačného materiálu o obci
- výstavba nových rodinných domov, skvalitniť bývanie
- samostatná rekonštrukcia telesa ciest a ich odvodňovanie,
- skrášľovanie priestranstiev na autobusových zastávkach v obci,
- vybudovanie nových služieb vyššej vybavenosti (nákupné a obchodné stredisko)
- podpora tradičných remesiel
- skvalitniť služby dopravy, mobility občanov
- obnova pôvodných budov v majetku a v správe obci
- vybudovať vlastné priestory pre separáciu odpadu, skládku odpadu, využitie nových technológií a zariadení
- vybudovať centrum voľného času pre deti a priestorov pre remeselnú činnosť k zachovaniu miestnej kultúry
- podpora miestnych spolkov a združení v obci,
- vybudovanie parkovísk a nových odstavných plôch v miestach kde je to potrebné
- vybudovanie vzdelávacieho strediska, regionálneho, miestneho informačného a poradenského centra pre podporu podnikania na vidieku, zriadenie cestovnej prípadne turisticky informačnej kancelárie.
- zabezpečiť dostatočný a vyhovujúci bytový fond zodpovedajúci potrebám obyvateľstva
- zvýšiť environmentálne povedomie obyvateľov v oblasti ochrany a tvorby krajiny
- modernizácia cestnej infraštruktúry,

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

- vytvárať investičné prostredie,
- vybudovať náučné chodníky významnými lokalitami v území
- využitie vysokého potenciálu, súčasnej výkonnosti a dynamiky cestovného ruchu v tomto regióne pri rešpektovaní únosnosti a cieľovej kvality krajiny
- právnou subjektivitou MŠ dosiahnuť vyšší stupeň riadenia
- podporovať prioritné športy
- spracovať a realizovať koncepciu využitia všetkých foriem obnoviteľných zdrojov energií
- podpora zabezpečenia trvalej udržateľnosti kvality
- podporovať elimináciu existujúceho environmentálneho zaťaženia územia
- podporovať zníženie znečisťovania vodných tokov a zachovanie udržateľnosti kvality vodných tokov a vodných plôch
- podporovať rozvoj technickej vybavenosti
- vytvárať priestorové podmienky v rámci územného rozvoja sídel pre individuálnu bytovú výstavbu
- podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti
- vybudovať sociálny podnik v obci
- vytvárať podmienky na rozširovanie opatrovateľskej služby a sociálnych služieb zavedením celodenných služieb
- Podporovať sociálnu inklúziu a rovnosť príležitostí pri integrácii rizikových skupín do spoločnosti a na trh práce
- sprístupňovať občanom a návštevníkom históriu a tradície obce formou tematických interaktívnych aktivít počas víkendov
- vytvoriť databázu žijúcich osobností rodákov
- podporiť tvorbu kultúrnych hodnôt,
- podieľať sa na modernizácii miestnej knižnice a obnove knižného fondu
- klásť dôraz na ľudské zdroje ako najvýznamnejší faktor rozvoja kultúry
- podporovať budovanie regionálneho cestovného ruchu na princípe partnerstva subjektov v regióne
- pripraviť informačné propagačné materiály a spolupráca s akreditovanými turistickými sprievodcami
- podporovať spoločnú prezentáciu subjektov CR na web stránkach a internetových prehliadačoch
- reagovať na potreby občanov, zavádzať inovácie vo všetkých oblastiach života
- zaviesť moderné informačné a komunikačné technológie (e-government) do práce a fungovania samosprávy
- znižovanie energetickej náročnosti budov atď.

Projektové zámery boli prezentované verejne a pripomienkované v zasadačke OcÚ v Tekovskej Breznici počas obecného zastupiteľstva v mesiaci február 2023. Všetky relevantné pripomienky boli prerokované na príslušných zasadnutiach.

C. PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ

6 PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ PHRSR OBCE TEKOVSKÁ BREZNICA NA OBDOBIE ROKOV 2023 – 2028

Programová časť PHRSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Zmyslom programovej časti je jej príspevok k splneniu stanoveného strategického cieľa: *Vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jeho konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.*

Metodika tvorby PHSR udáva nasledovný postup:

- Starosta obce spolu s pracovnou skupinou špecifikoval opatrenia, spoločne boli navrhnuté aktivity a stanovené bolo aj poradie dôležitosti opatrení a aktivít, projektov vrátane merateľných ukazovateľov výsledku a dopadu. Riadiaci tím vypracoval sumárny návrh aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán.
- Riadiaci tím stanovil termíny realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania).
- Riadiaci tím zabezpečil vypracovanie formulárov pre prípravu navrhnutých projektov.

6.1 Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie strategických cieľov

1. Prioritná oblasť: Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce

Opatrenie 1.1 Zlepšenie celkovej infraštruktúry obce

- 1.1.1 Zvyšovanie konkurencieschopnosti obce
- 1.1.2 Zvyšovanie kvality života obyvateľov poskytovaním služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce
- 1.1.3 Rozvíjanie oblasti verejnej správy
- 1.1.4 Využívanie doplnkových zdrojov financovania
- 1.1.5 Tvorba aktivít pre využitie potenciálu obce a regiónu vo väzbe na turizmus, cestovný ruch a ochranu prírody ako aj na iné prvky miestneho potenciálu
- 1.1.6 Aktivity so zameraním na trvalo-udržateľný rozvoj, ekonomický a sociálny rozvoj obce pomocou obnovy a ďalšieho rozvoja kvality života v obci
- 1.1.7 Vybudovanie ďalších nových autobusových zastávok v obci

Opatrenie 1.2 Modernizácia administratívnych budov v správe obci

- 1.2.1 Vypracovávanie projektových dokumentácií
- 1.2.2 Zaktivovať DHZ a zabezpečenie techniky a zariadení pre zvyšovanie požiarnej bezpečnosti a civilnej ochrany obyvateľstva
- 1.2.3 Modernizácia a podpora športových zariadení v obci

- 1.2.4 Rekonštrukcia telocvične v ZŠ a jej využitie na rôzne športy
- 1.2.5 Výmena nábytku v kancelárskych priestoroch na obecnom úrade
- 1.2.6 Rekonštrukcia, modernizácia a dovybavenie ostatných obecných zariadení
- 1.2.7 Rozšírenie a dovybavenie klubu dôchodcov
- 1.2.8 Rekonštrukcia vonkajších priestorov a vybudovanie parkoviska s oddychovou zónou pred budovami v majetku samosprávy

Opatrenia 1.3: Podpora cestovného ruchu

- 1.3.1 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok
- 1.3.2 Výstavba nového multifunkčného kultúrneho domu
- 1.3.3 Podpora kultúrno-spoločenských aktivít v obci a zachovanie miestnej kultúry (tvorba spoločensko-kultúrnych podujatí, podpora miestnych spolkov a organizácií)
- 1.3.4 Udržanie ekonomickej výkonnosti rozvoja cestovného ruchu
- 1.3.5 Vybudovanie dreveného altánku s murovaným ohniskom, miestom na oddych a zábavu

Opatrenia 1.4 Zabezpečenie vysokej úrovne hospodársko-ekonomickej základne

- 1.4.1 Vysporiadanie pozemkov a pozemkové úpravy v obci (intravilán)
- 1.4.2 Zabezpečenie pozemku pre vybudovanie oddychovej, relaxačnej a športovej zóny v obci

Opatrenie 1.5 Rozvoj samosprávy v obci

- 1.5.1 Rozvoj miestnej samosprávy v obci
- 1.5.2 Rozvoj projektov, ich schvaľovanie a monitorovanie
- 1.5.3 Inštitucionálne zabezpečovanie projektov
- 1.5.4 Zveľaďovanie a aktualizovanie obecnej stránky obce
- 1.5.5 Zabezpečovanie inštitucionálnej a administratívnej stránky obce
- 1.5.6 Zabezpečovanie vzdelávania zamestnancov obce
- 1.5.7 Účasť obce v združeniach mikroregiónu a v ostatných združeniach (GRON), spolkoch v rámci regionálneho združenia
- 1.5.8 Aktualizovanie PHRSR

2. Prioritná oblasť sociálna

Opatrenie 2.1 Podpora aktivít v oblasti školstva a školskej infraštruktúry

- 2.1.1 Vypracovanie projektovej dokumentácie
- 2.1.2 Zabezpečenie finančných prostriedkov pre realizáciu projektov
- 2.1.3 Skrášlenie areálu školy a vymeniť oplotenie a vstupnú bránu
- 2.1.4 Vybudovať chodníka do ZŠ
- 2.1.5 Rekonštrukcia vonkajších priestorov ZŠ s MŠ
- 2.1.6 Vybudovanie školského dvora a dopravného ako i detského ihriska pre deti a tínedžerov (napr. U-rampa, skate park, dopravné ihrisko, preliezačky, šmykľavky a pod.).
- 2.1.7 Vybudovanie parkoviska pred MŠ

Opatrenie 2.2 Starostlivosť o občanov a zvýšenie kvality života

- 2.2.1 Vypracovanie projektovej dokumentácie
- 2.2.2 Zabezpečenie finančných prostriedkov pre realizáciu projektov
- 2.2.3 Príprava pozemkov a vytváranie nových bytových podmienok pre mladé rodiny
- 2.2.4 Zlepšovanie dostupnosti služieb obyvateľom
- 2.2.5 Zlepšovanie kultúrnych podmienok obyvateľom
- 2.2.6 Zlepšovanie sociálnej a zdravotnej starostlivosti v obci
- 2.2.7 Zlepšovanie a budovanie služieb vyššej vybavenosti v obci (zastávky, oddychových zón, cesty, osvetlenie, obslužných komunikácií vo vlastníctve obci a pod.)

Opatrenie 2.3 Budovanie a rekonštrukcia verejných priestranstiev v obci

- 2.3.1 Pozemková úprava intravilánu obce
- 2.3.2 Zriadenie oddychových zón v obci (lavičky, umiestnenie košov na odpadky, verejná zeleň a iné)
- 2.3.4 Budovanie parkovísk v obci
- 2.3.5 Zvyšovanie bezpečnosti a vybudovanie kamerového systému v obci
- 2.3.6 Vybudovanie amfiteátra v obci
- 2.3.7 Vybudovanie detského ihriska
- 2.3.8 Modernizácia elektrických sietí
- 2.3.9 Vysádzanie miestnej zelene, starostlivosť o čistotu, zdravie v obci
- 2.3.10 Stavebná obnova obce
- 2.3.11 Obnova oplotení, oporných múrov, spevnených plôch v obci
- 2.3.12 Vybudovanie prístrešku pri dome smútku pre smútiacich
- 2.3.13 Obnova existujúcich oplotení na majetku obci s výmenou za nové
- 2.3.14 Rekonštrukcia OcÚ

Opatrenie 2.4 Budovanie oddychových zón a obnova športovísk, detských ihrísk

- 2.4.1 Odkúpenie pozemku (plochy do vlastníctva obce). (napr. lokalita v blízkosti Hrona, starého družstva a pod.)
- 2.4.2 Terénne úpravy, vybudovanie modernej bezbarierovej zóny s ohľaduplným prístupom i prepojením na lokalitu, zníženie hluku v urbanizovanom a v obytnom prostredí (protihluková výsadba a protihlukové izolácie)
- 2.4.3 Vytvárať opatrenia so zameraním na zníženia znečistenia zóny (výsadba živých plotov, výsadba zelene so zameraním na obnovu zdravých ekosystémov s vysokou biodiverzitou).
- 2.4.4 Vybudovanie ekologického (chemického) WC zariadenia v oddychovom parku
- 2.4.5 Vytvorenie oddychovej a relaxačnej plochy pre rôzne vekové kategórie.
- 2.4.6 Vybudovanie dreveného altánku na posedenie s krbom
- 2.4.7 Zabezpečenie podpory systémov triedeného zberu komunálnych odpadov a predchádzanie vzniku odpadov v oddychovom a relaxačnom území
- 2.4.8 Zachovanie a obnova biodiverzity a ekosystémov, ich revitalizácia, obnova zelenej infraštruktúry (zvýšenie atraktivity a prepravovanej kapacity nemotorovej dopravy vo verejnosti)
- 2.4.9 Podpora zdravého životného štýlu, rozvíjanie fyzickej zdatnosti, vybudovanie vzťahu k pohybovej aktivite a zmysluplné využitie voľného času

- 2.4.10 Vybudovanie detského ihriska (príp. detského dreveného parku s hracími prvkami ako sú napr. lezecké laná, drevené hracie prvky (preliezky, šmykľavky, mostíky, drevené lavičky atď.)
- 2.4.11 Vybudovanie zón pre rôzne iné pohybové a doplnkové aktivity ako napr. volejbal, bengminton, šach v prírode, nohejbal, bicyklovanie a pod.
- 2.4.12 Vybudovanie bylinkového záhonu, prírodnej therapeutickej záhradky pre kreatívne vytváranie aktivít pre všetky vekové kategórie obyvateľstva.(napr. pri chate v Chválení)

Opatrenie 2.5 Rekonštrukcia a modernizácia vnútorných priestorov v Pastierskej chate vo Chválení

- 2.5.1 Modernizácia vnútorných priestorov v Pastierskej chate spolu s technickým vybavením
- 2.5.2 Vybudovanie záchytného parkoviska
- 2.5.3 Zlepšovanie dostupnosti ubytovacích a stravovacích služieb
- 2.5.4 Zabezpečenie finančných prostriedkov na realizáciu projektov

Opatrenie 2.6 Zlepšenie kvality sociálnej vybavenosti obce a sociálnej infraštruktúry v obci

- 2.6.1 Príprava projektovej dokumentácie
- 2.6.2 Pokračovanie budovania sociálnej a technickej infraštruktúry v obci
- 2.6.3 Pripraviť priestor pre vybudovanie denného stacionáru v obci (pre seniorov, ZŤP, sociálne služby krízovej intervencie, nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu),
- 2.6.5 Rozšírenie zariadenia pre seniorov (denný stacionár)
- 2.6.6 Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry
 - Vybudovanie vodovodu k nájomným bytom a rodinným domom (individuálna výstavba rodinných domov)
 - Vybudovanie kanalizácie k nájomným bytom a novovybudovaným rodinným domom
 - Vybudovanie ČOV k nájomným bytom a novovybudovaným rodinným domom
 - Vybudovanie parkovísk
- 2.6.7 Vybudovanie káblového internetu a televízie
- 2.6.8 Rekonštrukcia verejného osvetlenia (využitie obnoviteľných zdrojov energie).
- 2.6.9 Budovanie a modernizácia ostatnej verejnej infraštruktúry
- 2.6.10 Budovanie a revitalizácia obecnej infraštruktúry
 - Pokračovanie v rekonštrukcii a v modernizácii obecného úradu podľa potrieb
 - Rekonštrukcia autobusových zastávok
 - Rekonštrukcia a vybudovanie mostov a lávok
 - Budovanie a rekonštrukcie miestnych komunikácií
- 2.6.11 Rekonštrukcia cestnej infraštruktúry a zlepšovanie stavu ciest v obci (zimná údržba)
- 2.6.12 Rekonštrukcia a premostenie ciest mostmi
- 2.6.13 Budovanie miestnych rigolov a odvodu dažďovej vody
- 2.6.14 Rekonštrukcia a údržba kultúrno-historických pamiatok
 - Obnova miestnej knižnice

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

- Vybudovanie pamätných priestorov v obci
- 2.6.15 Vybudovanie priestorov pre voľno časové aktivity pre tínedžerov

Opatrenie 2.7 Podpora sociálnych a zdravotníckych služieb a sociálnej starostlivosti v obci

- 2.7.1 Budovanie služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa)
- 2.7.2 Zriadenie obecného podniku sociálnych služieb- Budovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ZŤP, zvyšovanie starostlivosti, zabezpečenie prepravnej služby a tvorba podpornej služby- odľahčovacej.

Zámerom obce Tekovská Breznica je v rámci KPSS poskytovať:

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby
- sociálne poradenstvo
- sociálnu rehabilitáciu,
- ošetrovateľská starostlivosť,
- ubytovanie, stravovanie, upratovanie,
- pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva
- utvárať podmienky pre voľnočasové aktivity,
- prevádzkovať sociálne zariadenie (vybudovaním sociálneho podniku)
- vytvárať ošetrovateľskú a terénnu sociálnu starostlivosť a pod.

Opatrenie 2.8 Príprava pozemkov a inžinierskych sietí pre IBV rodinných domov a ďalších bytových jednotiek

- 2.8.1 Rozšírenie súčasnej hranice zastavaného územia obce z dôvodu potenciálnej výstavby domov a bytových jednotiek
- 2.8.2 Vyznačenie záujmových plôch, zabezpečenie terénnej obhliadky
- 2.8.3 Vybudovanie inžinierskych sietí k plánovaným stavebným pozemkom
- 2.8.4 Nákup pozemkov pre budovanie nájomných bytov a rodinných domov

Opatrenie 2.9 Budovanie a podpora športových akcií a turistických atrakcií v obci

- 2.9.1 Vytváranie podmienok pre športové aktivity v obci
- 2.9.2 Rozvíjanie cyklotrás v regióne a v obci
- 2.9.3 Výber lokalít pre výstavbu nových športovísk , spracovanie technickej dokumentácie
- 2.9.4 Modernizácia osvetlenia na multifunkčnom ihrisku
- 2.9.5 Vybudovanie ferraty.

Opatrenie 2.10 Revitalizácia a pravidelná údržba vonkajších a vnútorných priestorov cintorína, jeho okolia a domu smútku

- 2.10.1 Pravidelná letná a zimná údržba priestorov na cintoríne (kosenie, čistenie, upratovanie, odpratávanie snehu a pod.)
- 2.10.2 Zabezpečenie protipožiarnej ochrany

***Opatrenie 2.11 Možnosti rozšíriť stavebné územie obce z dôvodu
potenciálnej výstavby nájomných bytov, rodinných domov a rekreačných
chát.***

- 2.11.1 Vyznačenie záujmových plôch dotknutého územia
- 2.11.2 Vybudovanie celkovej infraštruktúry pre využívanie pozemkov (vybudovanie inžinierskych sietí (voda, plyn, elektrické prípojky a odkanalizovanie, ČOV)
- 2.11.3 Zabezpečenie finančných prostriedkov na realizáciu projektu
- 2.11.4 Vypracovanie projektovej dokumentácie
- 2.11.5 V spolupráci s CHKO Ponitrie vymedziť plochy pre možnú výstavbu, ktoré budú slúžiť ako podklad pre vydanie súhlasu k výstavbe
- 2.11.6 Dobudovanie cestnej infraštruktúry

Opatrenie 2.12 Vybudovanie požiarnej zbrojnice

- 2.12.1 Vybudovanie novej požiarnej zbrojnice- obnova DHZ
- 2.12.2 Zabezpečenie komplexnej požiarnej techniky
- 2.12.3 Zakúpenie požiarneho auta do obce

Opatrenie 2.13 Dobudovanie cestnej a dopravnej infraštruktúry

- 2.13.1 Vybudovať gumené podvaly na železničnom priecestí
- 2.13.2 Vybudovanie chodníkov po obci (ZŠ, cintorín, železničnú stanicu a pod.)
- 2.13.3 Vybudovanie dopravného značenia po obci (prechody pre chodcov, značky dopravné a pod.)

**3.Prioritná oblasť – Environmentálne a kvalitné životné prostredie
(odpadové hospodárstvo, ochrana životného
prostredia, environmentálna štruktúra a vodné
hospodárstvo)**

Opatrenie 3.1 Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva

- 3.1.1 Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu (vybudovať zberný dvor a kompostovisko – cca 450 000 Eur.)
- 3.1.2 Zabezpečenie starostlivosti o verejné priestranstvá a čistotu obce
- 3.1.3 Vybudovanie kompostoviska pre obec
- 3.1.4 Zvyšovanie environmentálneho povedomia v oblasti separovania KO
- 3.1.5 Pravidelná údržba verejnej zelene
- 3.1.6 Zvýšenie intenzity separovaného odpadu
- 3.1.7 Ekologická likvidácia nahromadeného odpadu

Opatrenie 3.2 Podpora ostatných aktivít a projektov v oblasti vodného hospodárstva

- 3.2.1 Pravidelná údržba a obnova ČOV. Ďalšie jej dobudovanie v rozvojových plochách.
- 3.2.2 Dobudovanie miestnej kanalizácie všade kde nie je vybudovaná.
- 3.2.3 Rekonštrukcia, prípadne výstavba nového vodovodu- havarijný stav

Opatrenie 3.3 Zabezpečenie ochrany prírodného dedičstva

- 3.3.1 Intenzívna ochrana chráneného územia CHKO Štiavnické vrchy
- 3.3.2 Intenzívna ochrana prírody a krajiny

Opatrenie 3.4 Zlepšovanie stavu ovzdušia

- 3.4.1 Zabezpečovanie ochrany celkového stavu ovzdušia v súlade s legislatívou

Opatrenie 3.5 Podpora znižovania energetickej náročnosti budov v správe obci

- 3.5.1 Využívanie obnoviteľných zdrojov pre znižovanie energetickej náročnosti budov v správe obci
- 3.5.2 Vybudovanie osvetlenia v obci s LED podsvietením

4. Prioritná oblasť Cestovný ruch

4.1 Podpora a rozvoj cestovného ruchu v obci a v regióne

- 4.1.1 Materiálna a finančná podpora miestnych združení a folklórneho súboru
- 4.1.2 Využívanie prírodných daností pre budovanie nových NCH, turistických trás a cyklotrás
- 4.1.3 Podpora rozvoja reštauračných a ubytovacích služieb v obci
- 4.1.4 Vytváranie podmienok pre rozvoj agroturistiky
- 4.1.5 Výstavba oddychovej, športovej a relaxačnej zóny v území
- 4.1.6 Vytváranie podmienok pre rozvoj trvalo udržateľného cestovného ruchu s cieľom zvyšovania konkurencieschopnosti
- 4.1.7 Rekonštrukcia pamätníka a priestranstva pamätníka padlých hrdinov

5 Prioritná oblasť – Ekonomika a podnikateľské prostredie

Opatrenie 5.1 Podpora zamestnanosti

- 5.1.1 Zapájanie nezamestnaných do aktivizačných prác
- 5.1.2 V spolupráci s podnikateľskými subjektmi vytvárať podmienky pre zvyšovanie počtu pracovných miest
- 5.1.3 Podpora vzniku miestnych spolkov, združení
- 5.1.4 Zapájanie obyvateľov do komunitných aktivít
- 5.1.5 Založenie sociálneho podniku

Opatrenie 5.2 Vytváranie podmienok pre podnikanie na vidieku

- 5.2.1 Zabezpečenie vzdelávacích kurzov pre začínajúcich podnikateľov
- 5.2.2 Vytvorenie inštitucionálnych a materiálnych podmienok pre rozvoj tradičného podnikania
- 5.2.3 Podpora podnikateľských subjektov na vidieku
- 5.2.4 Vybudovanie miestneho obchodu slúžiaceho na predaj výrobkov z domu
- 5.2.5 Koordinovanie spolupráce tradičných podnikateľských subjektov a spolkov
- 5.2.6 Tvorba jarmokov, vianočných trhov a iných kultúrno-spoločenských aktivít v rámci obce so zameraním na zachovanie tradičných remesiel a kultúrnych zvykov

Opatrenie 5.3 Podpora miestnych spolkov a združení

- 5.3.1 Materiálna a finančná podpora fungujúcich spolkov a združení
- 5.3.2 Obnova zaniknutých spolkov (dobrovoľný hasičský zbor, divadelný spolok a pod.)
- 5.3.3 Organizovanie a podpora kultúrnych podujatí v obci
- 5.3.4 Vytváranie spolupráce miestnych spolkov a združení v rámci mikroregiónu
- 5.3.5 Budovanie spolupráce s OOCR Gron
- 5.3.6 Vytváranie spolupráce s inými športovými centrami v rámci iných regiónov

Opatrenie 5.4 Zapojenie obyvateľov do komunitných aktivít

- 5.4.1 Podieľanie sa občanov na organizovaní podujatí v obci
- 5.4.2 Motivovanie občanov formou súťaží a iných výhod

Opatrenie 5.5 Členstvo v združeniach regionálneho rozvoja

- 5.5.1 Členstvo obce v OOCR Gron
- 5.5.2 Aktívne zapájanie a podieľanie obce na realizácii zámerov združení
- 5.5.3 Členstvo v nových združeniach, ktorých cieľ bude v súlade so strategickými cieľmi obce

6. Prioritná oblasť Propagácia a informovanosť

Opatrenie 6.1 Zvyšovanie propagácie a informovanosti o obci Tekovská Breznica

- 6.1.1 Rozvoj nových foriem prezentácie kultúrneho dedičstva
- 6.1.2 Rozvoj a zvyšovanie informovanosti obce
- 6.1.3 Podpora propagácie obce
- 6.1.4 Modernizácia obecného rozhlasu
- 6.1.5 Aktualizácia a zvyšovanie informovanosti obyvateľov obce cez webovú stránku obce
- 6.1.6 Vybudovanie optického internetu v obci
- 6.1.7 Vydanie monografie o obci Tekovská Breznica
- 6.1.8 Zakúpenie regionálnych kalendárov do obce

D REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť PHRSR obce Tekovská Breznica nadväzuje na programovú časť a to vo väzbe na zoznam opatrení a aktivít, ktoré sú potrebné za zabezpečenie strategických cieľov a obsahujú vecný a časový harmonogram opatrení a aktivít, systém monitorovania a plnenia opatrení a aktivít.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE TEKOVSKÁ BREZNICA

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidiel, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov. Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ. V tejto časti PHRSR predstavujeme akčný plán pre jednotlivé prioritné oblasti (viď. tabuľka 22).

7.1 Akčný plán

Tabuľka 22 Akčný plán pre prioritnú oblasť Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce

Programová os	Špecifické ciele Prioritné opatrenia	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
1. Prioritná oblasť – Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce ciele Dopravná infraštruktúra Technická vybavenosť obce	Opatrenie 1.1 Zlepšenie celkovej infraštruktúry obce Opatrenie 1.2 Modernizácia administratívnych budov v správe obci Opatrenie 1.3 Podpora cestovného ruchu Opatrenia 1.4 Zabezpečenie vysokej úrovne hospodársko-ekonomickej základne Opatrenie 1.5 Rozvoj samosprávy v obci	2023 – 2028 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľ- stvo

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

Administratívne budovy Stabilná hospodárska a ekonomická základňa		
--	--	--

Tabuľka 23 Akčný plán pre prioritnú oblasť sociálnu

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
2. Prioritná oblasť – Sociálna ciele Školstvo a vzdelanie Verejné priestranstvá Bývanie Športoviská Sociálna vybavenosť Kvalitná infraštruktúra	Opatrenie 2.1 Podpora aktivít v oblasti školstva a školskej infraštruktúry Opatrenie 2.2 Starostlivosť o občanov a zvýšenie kvality života Opatrenie 2.3 Budovanie a rekonštrukcia verejných priestranstiev v obci Opatrenie 2.4 Budovanie oddychových zón a obnova športovísk, detských ihrísk Opatrenie 2.5 Rekonštrukcia a modernizácia vnútorných priestorov v Pastierskej chate vo Chválení Opatrenie 2.6 Zlepšenie kvality sociálnej vybavenosti obce a sociálnej infraštruktúry v obci Opatrenie 2.7 Podpora sociálnych a zdravotníckych služieb a sociálnej starostlivosti v obci Opatrenie 2.8 Príprava pozemkov a inžinierskych sietí pre IBV rodinných domov a ďalších bytových jednotiek Opatrenie 2.9 Budovanie a podpora športových akcií a turistických atrakcií v obci Opatrenie 2.10 Revitalizácia a pravidelná údržba vonkajších a vnútorných priestorov cintorína, jeho okolia a domu smútku Opatrenie 2.11 Možnosti rozšíriť stavebné územie obce z dôvodu potenciálnej výstavby nájomných bytov, rodinných domov a rekreačných chat Opatrenie 2.12 Vybudovanie požiarnej zbrojnice Opatrenie 2.13 Dobudovanie cestnej a dopravnej infraštruktúry	2023 – 2028 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľstvo 2023 – 2028 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľstvo 2023 – 2028 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľstvo

Tabuľka 24 Akčný plán pre prioritnú oblasť

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
3. Prioritná oblasť – Environmentálna Kvalitné životné prostredie ciele Odpadové hospodárstvo Ochrana životného prostredia Environmentálna infraštruktúra a vodné hospodárstvo Ochrana prírody a krajiny	Opatrenie 3.1 Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva Opatrenie 3.2 Podpora ostatných aktivít a projektov v oblasti vodného hospodárstva Opatrenie 3.3 Zabezpečenie ochrany prírodného dedičstva Opatrenie 3.4 Zlepšovanie stavu ovzdušia Opatrenie 3.5 Podpora znižovania energetickej náročnosti budov v správe obci	2023 – 2028 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľstvo 2023 – 2028 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľstvo

Tabuľka 25 Akčný plán pre prioritnú oblasť cestovný ruch

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
4. Prioritná oblasť Cestovný ruch ciele Cestovný ruch	Opatrenia 4.1 Podpora a rozvoj cestovného ruchu v obci a v regióne	2023 – 2028 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľstvo

Tabuľka 26 Akčný plán pre prioritnú oblasť Ekonomika a podnikateľské prostredie

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
5 Prioritná oblasť – Ekonomika a podnikateľské prostredie ciele	Opatrenie 5.1 Podpora zamestnanosti Opatrenie 5.2 Vytváranie podmienok pre podnikanie na vidieku Opatrenie 5.3 Podpora miestnych spolkov a združení	2023 – 2028 v závislosti od výziev

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028**

Ludské zdroje	Opatrenie 5.4 Zapojenie obyvateľov do komunitných aktivít Opatrenie 5.5 Členstvo v združeníach regionálneho rozvoja	starosta obce obecné zastupiteľstvo
----------------------	--	--

Tabuľka 27 Akčný plán pre prioritnú oblasť Propagácia a informovanosť v obci

Programová os	Špecifické ciele	Predpokladaný termín realizácie Zodpovedná osoba
6. Prioritná oblasť Propagácia a informovanosť ciele Propagácia v obci	Opatrenie 6.1 Zvyšovanie propagácie a informovanosti o obci Tekovská Breznica	2023 – 2028 v závislosti od výziev starosta obce obecné zastupiteľstvo

Spracovala Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2023

ČASŤ E

8 MONITOROVANIE PHRSR

Monitorovanie PHRSR budú uskutočňovať:

- Výbor pre PHRSR,
- Komisia strategického rozvoja,
- Koordinátor pre stratégiu,
- Starosta obce Tekovská Breznica a obecné zastupiteľstvo.

8.1 Spôsob monitorovania PHRSR

Obecný úrad Tekovská Breznica má v oblasti prípravy a realizácie programu rozvoja dostatočné skúsenosti na programovej aj projektovej úrovni. Pri realizácii PHRSR vystupujú ako partneri obyvatelia obce, ktorí boli prizvaní a zúčastnili sa verejných stretnutí, kde definovali svoje požiadavky, spolupracovali pri definovaní silných a slabých stránok svojej obce. Následne aktívne pristupovali k prerokovaniu finálneho návrhu PHRSR obce. V rámci prípravy dokumentu bol vypracovaný i dotazník, ktorý bol distribuovaný obcou do domácnosti. Všetky podnetné návrhy občanov sú zapracované do PHRSR. K jednotlivým častiam strategického dokumentu boli uskutočnené rozhovory a stretnutia s poslancami a starostom obce na príslušných zasadnutiach obce.

Popis postupov organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie PHRSR

Realizácia PHRSR obce Tekovská Breznica je činnosťou samosprávy obce a obec ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta). Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky poslancov, OcÚ, partnerov a verejnosti, do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. Táto činnosť naplánovaná do termínu september príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie PHRSR za predchádzajúci rok, aj jeho prípadná aktualizácia.

Vo vzťahu k realizácii PHRSR obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickú časť dokumentu, schvaľuje celý dokument PHRSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Obecné zastupiteľstvo taktiež schvaľuje spolufinancovanie projektov. Obecné zastupiteľstvo schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Najvyšším výkonným orgánom obce Tekovská Breznica a jeho predstaviteľom je starosta p. Vladimír Zaťko. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nespádajú do právomocí a kompetencií obecného zastupiteľstva. Starosta sa spolupodieľal na príprave dokumentu, riadil proces realizácie, podpisuje schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (radiace orgány príslušných operačných programov, dodávatelia, kontrolné skupiny projektov a i.).

Inštitucionálnu a administratívnu stránku zabezpečuje obecný úrad. Vzhľadom na personálne poddimenzovanie obecnej samosprávy, bude obecný úrad (v prípade nutnosti a zvážená možnosť) spolupracovať s externými konzultačnými spoločnosťami.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHRSR v rámci povinnej i nep povinnej činnosti informovania a publicity (pri projektoch financovaných z ŠFRB, PRV, OP KŽP a dotačných titulov) alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov. Vzhľadom na charakter obce, prebieha komunikácia osobným stykom s predstaviteľmi/zamestnancami obce, alebo priamou účasťou na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Dôležitým nástrojom komunikácie je pre obec vlastná webová stránka, ďalej informačná tabuľa a rozhlas. Komunikácia s obyvateľmi prebieha neustále až do ukončenia platnosti PHRSR.

Ďalším nástrojom komunikácie sú i rokovania v rámci obecného zastupiteľstva, kde materiál na rokovanie pripravuje starosta obce v súčinnosti so zamestnancami obce. Rovnako tak hlavný kontrolór, vychádzajúc z definície jeho funkcie, môže dať stanovisko k prerokovanému materiálu.

System monitorovania a hodnotenia

Proces monitorovania PHRSR sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PHRSR až do ukončenia jeho platnosti. Výstupom monitorovania je monitorovacia správa za príslušný rok schválená v OcÚ. Za prípravu monitorovacej správy zodpovedá príslušný garant podľa povahy projektu. Jednať sa pritom môže o starostu obce, hlavného kontrolóra obce, poslancov, resp. inú poverenú osobu.

Cieľom monitorovania je získavanie informácií o reálnom plnení opatrení, o prípadnom negatívnom vývoji, spôsobe realizácie, definovanie a prijatie nápravných opatrení.

Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov, OcÚ, poslancov a verejnosti, do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. Táto činnosť je naplánovaná do termínu príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie PHRSR za predchádzajúci rok, jeho prípadná aktualizácia, hodnotenie ukazovateľov vrátane korekcií v rámci pravidelného každoročného hodnotenia. V prípade nutnosti korekcií mimo stanovené termíny vykoná korekciu starosta obce. Celkový plán hodnotenia je spracovaný v tabuľke číslo 28.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

Tabuľka 28 Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2023 -2028		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2023	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Tematické hodnotenie časti PHRSR	2023	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	Nerozhoduje	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov Pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	2023 - 2028	Na základe rozhodnutia starostu, podnetu poslancov

Spracovala Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2023

ČASŤ E

9 FINANČNÁ ČASŤ

9.1 Finančné zabezpečenie PHRSR

Po schválení PHRSR nastáva vlastná realizácia PHRSR, jeho opatrení a úloh. Uskutočnenie aktivít uvedených v PHRSR predpokladá určité finančné a administratívne zabezpečenie. Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR neuvádza pri väčšine opatrení a aktivít. Naplnenie cieľov programu budú uvádzať konečné rozpočty, ktoré budú súčasťou vykonávacích projektov a plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky, environmentálny a trvalo udržateľný rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé z nich však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi. Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje- rozpočet obce;

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

Doplnkové zdroje finančného zabezpečenia

- finančné prostriedky z Európskej únie (programovacie obdobie 2023 – 2028)
- finančné prostriedky z rozpočtu obce.
- finančné prostriedky zo štátnych dotácií
- finančná podpora z VÚC Banská Bystrica a iné.

Model viaczdrojového financovania jednotlivých projektov

Financovanie jednotlivých projektov bude viaczdrojové, pričom závisieť od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa opierať o zdroje obce, štátu, EÚ, VÚC, OP KŽP, PRV a súkromné zdroje. Vyčíslenie jednotlivých zámerov bolo stanovené kvalifikovaných odhadom, prieskumom a taktiež sa vychádzalo z existujúcich výkazov výmer/rozpočtov projektantov. Finálne podoby budú súčasťou ŽoNFP a budú vychádzať najmä z procesu verejného obstarávania.

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028**

Tabuľka 29 Indikatívny rozpočet – sumarizácia

Oblasť/Rok	Rok 2023 - 2028
Hospodárska oblasť	podľa potreby
Sociálna oblasť	podľa potreby
Environmentálna oblasť	podľa potreby
Oblasť cestovného ruchu	podľa potreby
Oblasť Ekonomika a podnikateľské prostredie	podľa potreby
Oblasť propagácie a zvyšovania informovanosti obce	podľa potreby
Spolu	podľa potreby

Zdroj: vlastné spracovanie, 2023

Finančný rámec pre realizáciu PHRSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít budú súčasťou príloh monitorovacích správ, ktoré budú priebežne vypracovávané a dopĺňané po schválení potrebných zdrojov pre ich financovanie a zrealizovanie.

System hodnotenia a zaradovania projektov do financovania

Pri schvaľovaní financovania jednotlivých projektov je nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam vo vzťahu k rozvoju obce. Najvyššiu prioritu majú projekty, ktoré vyplývajú priamo z legislatívy (SR, EÚ) a projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Do kategórie s vysokou prioritou sú zaradené projekty s oporou vo VZN obce, projekty v rámci združenia Novobanského regiónu a projekty s vydaným právoplatným stavebným povolením a ukončeným procesom verejného obstarávania. Strednú prioritu majú projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania (majú oporu v programovej štruktúre operačných programov a prioritných osí EŠIF).

Tabuľka 30 Hodnotiacia tabuľka pre výber projektov (upravený pre potreby obce)

Katégoria	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium - Opis podmienok pre zaradenie do priority	Projekt
1	Najvyššia	a) Projekty vyplývajúce zo zákona a/alebo legislatívy EÚ b) Projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu c) Projekty s právoplatným stavebným povolením a ukončeným VO Splnená jedna z podmienok	1. Prioritná oblasť Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce 2. Prioritná oblasť Sociálna 4. Prioritná oblasť Cestovný ruch
2	Vysoká	a) Projekty vyplývajúce a podporené v rámci VZN obce b) Projekty s právoplatným stavebným povolením a ukončeným VO c) Projekty Novobanského regiónu Splnená jedna z podmienok	3. Prioritná oblasť Environmentálna Kvalitné životné prostredie 5. Prioritná oblasť – Ekonomika a podnikateľské prostredie
3	Stredná	Projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania	6. Prioritná oblasť Propagácia a informovanosť

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2023

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

ČASŤ G

ZÁVER

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce. PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude pravidelne polročne vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Predmetný PHRSR obce Tekovská Breznica bol aktualizovaný na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:2023 a jeho aktualizáciu dokumentuje nasledovná Tabuľka 31.

Tabuľka 31 Schválenie a aktualizovania PHRSR obce Tekovská Breznica

Schválenie PHSR	
Dokument	Program rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. Dokument je štruktúrovaný podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC (v zmysle novely Zákona NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR január 2020).
Spracovanie	Spracovanie: spracovanie PHSR vykonala obec v partnerstve s administratívnou a poradenskou spoločnosťou- Mgr. RNDr. Annou Štefankovou, ktorá koordinovala proces tvorby PHRSR a zabezpečovala dodržiavanie metodických postupov. Obdobie spracovania od 12.12.2022 do 10.01.2023 (prevedená aktualizácia potrebných údajov)
Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy (výbory, komisie, rada) Verejný pripomienkovanie: december 2022 a január 2023 Posudzovanie SEA – relevantné
Schválenie	Návrh na uznesenie zastupiteľstva – obecné zastupiteľstvo schvaľuje PHRSR obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028.

Zdroj: vlastné spracovanie, 2023

ČASŤ H

IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHRSR) s výhľadom do roku 2023 bude do roku 2028 implementovaný konkrétnymi projektmi a akčným plánom, ktorý bude mať časový harmonogram a návrh finančného a organizačného zabezpečenia. Obecný úrad v spolupráci s obecným zastupiteľstvom vypracuje plán vedenia obce a informatívne správy, ktoré bude zverejňovať na internetovej stránke obci a na verejných informačných tabuliach.

Predkladať návrhy na modifikovanie PHRSR bude v právomoci Výboru pre PHRSR, Kooordinátor pre stratégiu môže tiež predkladať Výboru návrhy na doplnenie PHRSR. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť Útvaru návrh na modifikovanie PHSR. Na zasadnutia Výboru v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predloží Kooordinátor Dopadovú analýzu plnenia PHRSR.

Doplnenie PHRSR, prípadne jeho nové aktualizovanie sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. V nevyhnutnom prípade sa môže kvôli PHRSR tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Výboru alebo obecného zastupiteľstva.

Predmetný PHRSR obce Tekovská Breznica bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva

dňa 2023 uznesením č. bod c/.

Pečiatka obce:

Vladimír Zat'ko
starosta obce Tekovská Breznica

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023 – 2028

Autorské práva:

Bez súhlasu spracovateľa RNDr. Anna Štefanková nemožno vykonať extrakciu a/alebo reutilizáciu podstatnej časti obsahu databázy dokumentu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Tekovská Breznica na roky 2023–2028 (t.j. napr. v časti čo aj len jedného diela), pokiaľ sa táto vykonáva s cieľom získať, hoci aj nepriamo v akýkoľvek majetkový prospech. Právo uverejnenia je výhradne určené za účelom verejného zverejnenia OcÚ Tekovská Breznica a použitie materiálu je možné len za účelom spracovania projektov a jednotlivých zámerov a za účelom ich pravidelného monitorovania.

PHRSR obce Tekovská Breznica ako centra Novobanského mikroregiónu s výhľadom na roky 2023 – 2028